

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שַׁבַּת פָּרָה) bnei-zion.com
כְּנִיסַת הַשְּׁבֻעַ: 18:27

עֲרֻשׁ"ק כַּב' אָדָר ב' תִּשְׁע"ט (29.3.19)
יְצִיאַת הַשְּׁבֻעַ: 19:36 ר"ת 20:21

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר: דבר אל בני ישראל, ויקחו אליך פרה אדמה תמימה" (במדבר יט', ב')

שבת זו, הבאה עלינו לטובה, נקראת "שבת פרה", כיון שבנוסף על הקריאה של פרשת השבוע ("שמיני"), אנו קוראים גם את פרשת פרה אדומה (פרשת "חקת").

והנה, על הטעם לשבת פרה, אומר רש"י (מגילה כט'): "פרה אדומה (לשם מה)? (כדי) להזהיר את ישראל לטהר (את עצמם), (כדי) שיעשו פסחיהן (=את הפסח) בטהרה".

ומביא שם רש"י את דברי הירושלמי (מגילה פג'): "אמר ר' חמא: בדין (=ראוי) הוא שתקדים (שבת) החדש (=השבת) שלפני ראש חודש ניסן) ל(שבת) פרה, (כיון) שבאחד בניסן הוקם המשכן, ובשני (בניסן) נשרפה הפרה. ולמה (בכל זאת) (שבת) פרה קודמת (לשבת החדש)? (אלא כיון) שהיא טהרתן של ישראל".

נמצאנו למדים מדברי חז"ל, שקריאת פרשת פרה אדומה לפני פרשת החדש היא כדי לטהר את ישראל לקראת חג הפסח.

אולם, שואלים המפרשים: מאחר ופרשת פרה אדומה באה כדי לטהר את ישראל לקראת חג הפסח, שהוא בחדש ניסן, הרי ראוי לקרוא קודם את פרשת החדש (ניסן), ורק אחר-כך את פרשת פרה אדומה. ומדוע קבעו חז"ל את הסדר הפוך (קודם שבת פרה, ולאחריה שבת החדש)?

הרה"ק מאפ"טא זיע"א, בעל ה"אוהב ישראל", מביא על-כך רעיון קדוש, וכך הוא כותב: "לאחר מחית עמלק נצרך הטהרה (=יש צורך להיטהר), כי מזה (=מכף) שנתאבק (=שהאדם נלחם) עם ההיפוך (=עם הטומאה), הגם שמנצחו ומכניעו – עם כל זה, נדבק (בו) איזה שמץ (של טומאה), ולזה (=ולכן) צריכין להטהר בפרשת פרה אחר הפורים".

כאשר נתבונן, נראה שהרה"ק מאפ"טא מגלה לנו כאן יסוד נפלא בעבודת ה': כאשר נלחמים עם היצר הרע או עם כח המתנגד לקדושה, אפילו אם בסופו של דבר מתגברים עליו ומנצחים אותו – מכל מקום, עצם המלחמה בו משאירה רושם רע בנפש, שמץ של טומאה, ולכן צריך עזר וסיוע כדי להיטהר מהרושם הרע הזה.

וכפי שממשילים חז"ל, שהמטאטא שבו מנקים את הבית מן הלכלוך – הוא בעצמו מתלכלך, וצריך לנקותו). נראה להביא סימוכין לרעיון קדוש זה של הרה"ק מאפ"טא זיע"א מבחיר האבות, יעקב אבינו, כאשר נלחם עם שרו של עשו, כמו שכתוב: "ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו... וירא כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו".

הנה, כאן מלמדת אותנו התורה הקדושה את אותו יסוד נפלא שהביא הרה"ק מאפ"טא זיע"א. אף-על-פי שיעקב אבינו נצח את המלאך, שרו של עשו, למרות זאת נפגע יעקב אבינו מהמלאך בכף ירכו, כמו שכתוב: "ויגע (המלאך) בכף ירכו, ותקע כף ירך יעקב". (אלא שהקב"ה, ברוב רחמיו וחסדיו, רפא את יעקב מאותו רושם רע שהשאיר אצלו שרו של עשו, כמו שבאר רש"י את הפסוק: "ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו", ופרש רש"י בשם מדרש אגדה: "ויזרח לו (השמש) – לצורכו, לרפאות את צלעו, כמה דתימא (=כמו שכתוב): 'שמש צדקה ומרפא בכנפיה'". (מלאכי ג').

על-פי האמור, נוכל להבין גם את הכתוב בפרשת "בשלח" במלחמת עמלק (שמות יז, יג): "ויחלש יהושע את עמלק ואת עמו לפי חרב, ויאמר ה' אל משה כתב זאת זכרון בספר ושים באזני יהושע כי מזה אמתה את זכר עמלק מתחת השמים".

הנה, למרות שיהושע גבר על עמלק, מבטיחו הקב"ה שלא יפול ברוחו על-כך שנשארו (=שנדבק) בו שמץ רע, כי "מזה אמתה את זכר עמלק מתחת השמים" – הקב"ה מבטיח ליהושע, שאותו שמץ רע, שהוא רק זכר שנשארו מעמלק, הוא יתברך ימחה אותו מתחת השמים.

ואכן, למרות שמוטלת עלינו החובה למחות את זכר **עמלק** – כמו שכתוב (דברים כה, יט): "תמחה את זכר **עמלק** מתחת השמים" – מבטיח לנו הקב"ה, שאל לנו לחשוש מזה שידבק בנו שמץ רע ממנו. שכן, "מחה אמחה את זכר עמלק מתחת השמים" – הוא יתברך יטהר אותנו מכל שמץ רע שנדבק בנו, אפילו לאחר שנצחנו את **עמלק** בפורים. ולכן הסמיכו (=הצמידו) חז"ל את פרשת פרה לפורים. היות ופורים הוא כאמור בבחינת מחית עמלק, ולכן, למרות שנצחנו את **עמלק**, אנו צריכים עזר וסיוע כדי להיטהר מהרושם הרע שנשאר בנו לאחר המלחמה עם עמלק בפורים.

ונראה להוסיף, כי ענין זה מתעורר אצל כל ישראל בכל שנה ושנה, כי כמו שעשה הקב"ה נסים לאבותינו בימים ההם בפורים, להכניע ולנצח את המן ואוהביו מזרע עמלק, כך בזמן הנה, בכל שנה ושנה בימי הפורים, מסייע לנו הקב"ה לנצח את עמלק ואת שרו, היצר הרע, שנלחם בנו ללא הרף. ולכן, צריך אחר-כך **טהרה** – לטהר אותנו מהארס שהשאיר בנו **עמלק**/יצר הרע במלחמתו.

לפי זה יומתק לנו להבין ענין נפלא במגילת אסתר. הנה, אחר שאחשורוש תלה את המן על העץ, מסר את בית המן לאסתר, ואף הסיר את טבעתו (שלקח מהמן) ונתנה למרדכי, כתוב: "ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפל לפני רגליו ותתכן לו להעביר את רעת המן האגגי ואת מחשבתו אשר חשב על היהודים". ולכאורה לא מובן הדבר. שכן, המן כבר נתלה על העץ, וכל מה שהיה לו נמסר למרדכי. אם כך, מדוע חוששת אסתר, ומבקשת מהמלך "להעביר את רעת המן האגגי ואת מחשבתו אשר חשב על היהודים"?

אך לפי דברי הרה"ק מאפטא הענין מובן. שכן, אסתר המלכה כבר ראתה שבמלחמת **עמלק** (במדבר), גם לאחר שישראל גברו עליו ונצחו אותו – השאיר **עמלק** ארס בישראל, שגרם בסופו לחטא העגל. לכן הוסיפה והתחננה לפני "המלך" – הוא מלכו של עולם, הקב"ה – "להעביר את רעת המן האגגי ואת מחשבתו אשר חשב על היהודים", כדי שלא ישאר שמץ של ארס בישראל כמו שנשאר במלחמת **עמלק** במדבר. **"ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם"**

סיפורנו מתרחש בגרמניה, ממש לפני סיום מלחמת העולם השנייה. באחד ממחנות העבודה של הנאצים כבר הבינו שהטנקים הסובייטים נמצאים במרחק נגיעה מהם, והתכוננו לברוח ולנטוש את המחנה. אבל רגע לפני הבריחה הגדולה, למפקד המחנה היה חשוב לסים "יפה", אז הוא הורה לחיליו לאסוף את כל היהודים ל"שיחת פרידה", אותה לא ישכחו במהרה.

לאחר שהיהודים התאספו במעגל, החלה ההצגה האחרונה. מפקד המחנה כבר ידע מי יהיה ה"כוכב" שלה: רבי שרגא פייבל מושיקוביץ - היהודי הזקן שהיה בעבר ראש ישיבה ומחנך דגול בהונגריה, ובתקופת השואה הודריך את היהודים בכל נושא הלכתי, ושמר על מצוה קלה כבחמורה. מפקד המחנה לא בזבז זמן. הוא צעד מול רבי שרגא, כשבידו האחת מזלג עם בשר חזיר, ובידו השנייה אקדח טעון.

"תשמעו" - אמר להם - "המלחמה כבר נגמרת, הסובייטים בדרך לכאן, ואני בטוח שתמצאו לחזור למשפחות שלכם. אבל אתה" - הפנה מפקד המחנה את מבטו ליהודי הזקן - "תוכל לצאת מפאן רק אם תטעם מבשר החזיר שיש לנו פאן. אם לא - אתה רואה לבד מה אני מחזיק ביד". רבי שרגא הביט בו בגיחוך. "במשך כל המלחמה הקפדתי על פשרות", אמר. "וגם עכשיו אני לא מתכוון בשום אופן לטעום מהאכל הלא פשר". הגרמני נסה לשדל אותו מעט, אבל פשהבין שהמאבק אבוד - הוא לא חשב פעמים וירה בו מטוח אפס. רבי שרגא נפל, התבוסס בדמו - ומת.

שאר היהודים, שהיו מזועזעים ממראה רצח רבם האהוב, שהיה להם למשענת רוחנית איתנה, פגשו את בנו לאחר המלחמה, וספרו לו את שארע. בכלם הזהד אותו כאב עמוק - דוקא בסוף המלחמה, לאחר ששרד את הכל, נרצח האדם האהוב בגלל "קפריזה" של מנהל המחנה, ורק בגלל שהתעקש בחירוף נפש שלא לאכול אכל לא פשר.

עכשיו, ברשותכם, נקפוץ לתל אביב, לפני קצת פחות מ-25 שנים. יהודי סוחר נשק, שהתגורר בתל אביב, ועסקיו היו חובקי עולם, ישב במשרדו המפואר. פתאום צלצל הטלפון. זאת הייתה אשתו. "לא הספקתי להכין ארוחת צהרים" - אמרה לו - "אז תקפוץ הביתה בבקשה, ותקנה אכל לכלנו". פעבור זמן מה הוא ירד מהמשרד, הגיע למסעדה הלא-פשרה שתמיד נהג לסעוד בה, ועמד בתור. הוא ראה את המוכר מכניס את נתחי בשר החזיר לפיתות של האנשים שעמדו לפניו בתור, ופתאום עברה בגופו צמרמורת.

הוא נזכר שכשהיה ילד ספרו לו הוריו, שסבו נרצח בסוף מלחמת העולם השנייה רק בגלל שהתעקש שלא לאכול בשר חזיר. "מה קורה פאן?", שאל את עצמו, בעודו מביט באנשים שיושבים סביבו, ואוכלים את אותו בשר לא פשר. "או שאני לא נורמלי - או שסבא שלי היה לא נורמלי. אני עומד פאן כדי לקנות לכל המשפחה שלי אכל, שסבא שלי מסר את נפשו כדי לא להכניס לפיו?".

האיש יצא מהתור, חפה בצד, חשב ושקל את הענינים, והגיע למסקנה שסבו פן היה נורמלי. בסופו של דבר החליט לבדוק מקרוב את היהדות, לבחון האם יש בה הגיון ואמת, או שמא מדובר סתם בפלוקלור ובאחיזת עיניים. הוא החל לחקור את היהדות, השתתף בסמינר של ארגון "ערכים", שהיה אז רק בתחילת דרכו - וחזר בתשובה שלמה. אותו יהודי הוא היום מנכ"ל ארגון "ערכים", הרב יוסי וליס שליט"א! ולחשוב שהכל התחיל בגלל אותו סב שמסר את נפשו כדי לא לאכול אכל לא פשר... **שבת שלום לכל בית ישראל!**

נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שַׁבַּת פָּרָה) bnei-zion.com כְּנִיסַת הַשְּׁבֵט: 18:27

ר"ת 20:21 יְצִיאַת הַשְּׁבֵט: 19:36

עֲרַשׁ"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר: דבר אל בני ישראל, ויקחו אליה פרה אדמה תמימה" (במדבר יט', ב')

שַׁבַּת זו, הַבָּאָה עָלֵינוּ לְטוֹבָה, נִקְרָאת "שַׁבַּת פָּרָה", כִּיּוֹן שֶׁבְּנוֹסֵף עַל הַקְּרִיאָה שֶׁל פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ ("שְׁמִינִי"), אָנוּ קוֹרְאִים גַּם אֶת פְּרִשְׁת פָּרָה אֲדוּמָה (פְּרִשְׁת "חֻקַּת").

וְהִנֵּה, עַל הַטַּעַם לְשַׁבַּת פָּרָה, אוֹמֵר רש"י (מְגִלָּה כט'): "פָּרָה אֲדוּמָה (לְשֵׁם מָה)? (כְּדִי) לְהַזְהִיר אֶת יִשְׂרָאֵל לְטָהָר (אֶת עֲצָמָם), (כְּדִי) שִׁיעֲשׂוּ פִּסְחֵיהֶן (=אֶת הַפֶּסַח) בְּטָהָרָה".

וְכַתֵּב הַשְּׁפֵט אָמַת" (יתרו תרל"ה): "בּוֹדְאֵי כָּל הַקְּלֻקּוּלִים שֶׁנַּעֲשֶׂה אַחֲר־כֶּךָ בְּעֵגְלָה, הַכֹּל הִיָּה עַל-יַד־עַמְלָק הַרְשָׁע, יִמַּח שְׁמוֹ". וְכֵן כָּתַב בְּמִקּוֹם אַחֵר (פּוּרִים תרל"ו): "וְהָאֲמַת, כִּי חָטָא הָעֵגֶל בָּא עַל-יַד־הַרְשָׁע עַמְלָק, אֲשֶׁר עָרַבב אוֹתָנוּ קוֹדֵם קִבְּלַת הַתּוֹרָה, וְזָרַק אָרֶס וּשְׂאוֹר בְּעֵיסָה".

עַל-פִּי הָאֲמוּר, יָאִיר לָנוּ לְהִבִּין אֶת הַכְּתוּב בְּפְרִשְׁת הַבְּרִיאָה (בְּרֵאשִׁית ב', ב'): "וַיִּכַּל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה". וּפְרַשׁ רש"י: "לְפָנַי הַשְּׁבֵט) הִיָּה הָעוֹלָם חָסֵר מְנוּחָה, בְּאֶת(=בְּאֶה) שַׁבַּת, בְּאֶת(=בְּאֶה) מְנוּחָה". וְצָרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין אֶת בִּיאור הָעֵנָן: וְכִי מִדּוּעַ הִיָּה הָעוֹלָם "חָסֵר מְנוּחָה"? וְרַק לְאַחַר הַשְּׁבֵט בָּאָה מְנוּחָה לְעוֹלָם? וְכַתֵּב הַרְה"ק רַבִּי מְנַחֵם מְנַדֵּל מְקַאסוּב בְּ"אֶהֱבֵת שְׁלוֹם" (בְּשִׁלְח): "בָּאָה שַׁבַּת, בָּאָה מְנוּחָה... כִּי שַׁבַּת נִקְרָאת שַׁבַּת שְׁלוֹם... (כִּי) בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ אֵין צָרִיד לְמַלְחָמַת הַיִּצָּר".

לְכֵן, כִּיּוֹן שֶׁבְּשִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל צָרִיד לְהִלָּחֵם מְלַחְמַת חוֹרְמָה כְּנֶגֶד הַיִּצָּר הָרַע, נִמְצָא שֶׁהָעוֹלָם הִיָּה חָסֵר מְנוּחָה(=לְנוּחַ בּוֹ מְמַלְחָמַת הַיִּצָּר), וְלָכֵן בָּאָה שַׁבַּת, בָּאָה מְנוּחָה - כְּלוּמָר, שֶׁהָאָדָם נָח בְּה(=בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ) מְמַלְחָמַת הַיִּצָּר הָרַע.

לְפִי מָה שֶׁפְּרָשְׁנוּ יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁשַׁבַּת קֹדֶשׁ הִיא יוֹם טָהָרָה מִן הָאָרֶס שֶׁמִּשְׂאִיר הַיִּצָּר הָרַע בְּאָדָם, הַנִּלְחָם בּוֹ בְּמִשְׁךָ יָמֵי הַחֹל. שָׁכֵן, אֶפִּילוֹ אִם מְצַלִּיחַ הָאָדָם לְהִתְגַּבֵּר עַל הַיִּצָּר, הִנֵּה, כְּאֲמוּר נִשְׂאָר בּוֹ רוּשֵׁם רָע. לְכֵן נָתַן לָנוּ הַקַּב"ה, בְּרוּב רַחֲמָיו וְחֻסְדָּיו, אֶת יוֹם הַשַּׁבַּת, שֶׁהִיא יוֹם שֶׁל מְנוּחָה מְמַלְחָמַת הַיִּצָּר הָרַע, וְעַל-יַד־כֶּךָ אֶפְשָׁר לְהִיטָהָר מִן הָאָרֶס שֶׁהַיִּצָּר הַשְּׂאִיר בָּנוּ.

וְזֶהוּ שֶׁתִּקְנֶנוּ לָנוּ חוֹ"ל בְּשַׁבַּת לְבִקֵּשׁ בְּכָל הַתְּפִילּוֹת: "וְטָהַר לְבָנוּ לְעַבְדְּךָ בְּאֲמַת" - שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ יִטָּהַר אֶת לְבָנוּ מִן הָאָרֶס שֶׁהַשְּׂאִיר בָּנוּ יִצָּר הָרַע בְּמַלְחָמַת יָמֵי הַחֹל.

הִנֵּה כִּי כֵן, הַרוּחָנוּ לְהִבִּין אֶת הַטַּעַם שֶׁקִּבְּעוּ חוֹ"ל לְקְרֹא אֶת "פְּרִשְׁת פָּרָה" בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ. שָׁכֵן, כְּמוֹ שֶׁפְּרִשְׁת פָּרָה, מְטָהֶרֶת אֶת הָאָדָם מִשְׂרִידֵי הָאָרֶס שֶׁהַשְּׂאִיר בּוֹ עַמְלָק/הַיִּצָּר הָרַע לְאַחַר הַנִּצְחוֹן עַל עַמְלָק בְּפּוּרִים. כֶּךָ שַׁבַּת קֹדֶשׁ הִיא בְּבַחֲיַנַּת טָהָרָה - לְטָהָר אוֹתָנוּ מִשְׂרִידֵי הָאָרֶס שֶׁהַשְּׂאִיר בָּנוּ הַיִּצָּר הָרַע בְּמַלְחָמָתוֹ בָּנוּ בְּשִׁשֶׁת יָמֵי הַחֹל, וְעַל-כֶּךָ אָנוּ מַתְּפַלְלִים בְּשַׁבַּת: "וְטָהַר לְבָנוּ לְעַבְדְּךָ בְּאֲמַת".

וְהִנֵּה, עַל הַכְּתוּב בְּפְרִשְׁת פָּרָה אֲדוּמָה, "וְלִקְחוּ לְטָמָא מֵעֵפֶר שְׂרָפַת הַחַטָּאת וְנָתַן עָלָיו מִיַּם חַיִּים אֶל כְּלִי", כְּתוּבוֹ "דַּעַת זְקֵנִים" מִבְּעַלֵּי הַתּוֹסֵפוֹת: "מִיַּם חַיִּים אֶל כְּלִי" - מִכָּאֵן רָמְזוּ לְקְרוֹת בַּתּוֹרָה כֶּהֵן וְלֹא וְיִשְׂרָאֵל (כְּלִי גוֹטְרִיקוֹן) כֶּהֵן לֹא וְיִשְׂרָאֵל. כְּלוּמָר, וְנָתַן עָלָיו הַתּוֹרָה שֶׁנִּקְרָאת 'מִיַּם'... (וְאֵין 'מִיַּם' אֶלָּא תּוֹרָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּבוֹ): 'הוּא כָּל צִמָּא לְכוֹ לְמִיַּם'..."

וְהִנֵּה, עֵיקַר הַטָּהָרָה מְטוּמָאת הַיִּצָּר הָרַע הוּא עַל-יַד־עֶסֶק הַתּוֹרָה, כִּי הַתּוֹרָה לֹא רַק מוֹנַעַת אֶת הָאָדָם מִן הַחַטָּא, כְּמִבּוֹאֵר בַּתּוֹרָה (קִידוּשֵׁין ל'), שֶׁהַתּוֹרָה הִיא תְּבַלִּין כְּנֶגֶד הַיִּצָּר הָרַע, אֶלָּא בְּנוֹסֵף לְכֶךָ שֶׁאֶפִּילוֹ אִם נִפְּלָה הָאָדָם בְּרִשְׁת הַיִּצָּר, וְנִטְמָא בְּעוֹנוֹתָיו, הָרִי עֶסֶק הַתּוֹרָה הוּא בְּבַחֲיַנַּת מִיַּם טְהוּרִים הַמְּטָהֲרִים אֶת הָאָדָם מִעוֹנוֹתָיו וְעַל-כֶּךָ אוֹמֵר הַקַּב"ה: "וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל טְמֵאוֹתֵיכֶם".

כְּפִי שֶׁמְצִינֵנוּ בְּמִדְרַשׁ תְּנָא דְבִי אֱלִיהוּ רַבָּה (פְּרָק יח'): "בֹּא וְרֵאָה כְּמָה גְדוֹל כּוֹחָה שֶׁל תּוֹרָה, שֶׁמְטָהֶרֶת אֶת פּוֹשְׁעֵי יִשְׂרָאֵל בְּזִמְנָן שְׁעוֹשִׂים תְּשׁוּבָה, אֶפִּילוֹ מִעֲבוּדָה זָרָה שֶׁבִּידָם, שֶׁנֶּאֱמַר: 'וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוּרִים וְטָהַרְתֶּם מִכָּל

טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם". ואין מים אלא תורה, שנאמר: 'הוי כל צמא לכו למים'. ואין טהרה אלא דברי תורה, שנאמר (תהילים יב, ז): 'אמרות ה' אמרות טהרות'.

וכתב ה"חנתם סופר" (חקת), על הכתוב: 'ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת', שכאן צריך ללמוד הטמא לקח משריפת הפרה. שכן, מפאת עונותיו היה ראוי לשרוף אותו כמו את הפרה האדומה. אלא, שרחם עליו הקב"ה, וצוה לתת "עליו מים חיים אל כלי" – דהינו, שיעסוק בתורה, שהיא בבחינת "מים חיים אל כלי".

והנה, כבר הבאנו, שיום השבת מיועד בעיקר לעסק התורה, וכמו שאמרו חז"ל בשם המדרש (טור או"ח רצ"ו): "אמרה תורה לפני הקב"ה: רבוננו של עולם, כשיפנסו ישראל לארץ, זה רץ לכרמו וזה רץ לשדהו. ואני מה תהא עלי? אמר לה (הקב"ה): יש לי זוג שאני מזוג לך, ושבת שמו, שהם בטלים ממלאכתם, ויכולין לעסוק בך". הרי מבואר, שביום השבת צריך לעסוק בתורה, ולכן תקנו לנו להתפלל בכל התפילות בשבת "וטהר לבנו לעבדך באמת" – כדי שבזכות עסק התורה, שנמשלה למים חיים, יקיים לנו הקב"ה: "וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם".

בכך הרוחנו להבין מה שקבעו לנו לקרוא את "פרשת פרה", שיש בה את טהרתם של ישראל דוקא בשבת קדש. שכן, בזכות עסק התורה בשבת אנו משלימים את הטהרה של הפרה, שכתוב בה: "ונתן עליו מים חיים אל כלי" – שיעסוק בתורה, שהיא בבחינת מים חיים, ועל-ידי כך יזכה שהקב"ה ימלא את בקשתו: "וטהר לבנו לעבדך באמת".

מכל זה נמצא, שראוי בשבת זו, בקריאת "פרשת פרה", לכון שהקב"ה יטהר אותנו על-ידי הקריאה בפרשת פרה (בבחינת "ונשלהמה פרים שפתינו"). וכן, שהוא יתברך יטהר אותנו מכל הארס שהכניס בנו יצר הרע בששת ימי החול, כפי שאנו מתפללים ומבקשים: "וטהר לבנו לעבדך באמת" – אמר! ("אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) פייסלה העגלון

מסופר על פייסלה העגלון, שהיה יושב בכל ליל שבועות בפניה בבית המדרש, קורא תהילים ובוכה. שכן, היה מנסה ללמוד את עמק התורה ולא מצליח... ובוכה. חובק היה את ספר התהילים, ומתפלל לה' שיפתח לו גם שערי חוכמה, ויזכה ללמוד גמרא ועמק של תורה...

וכך היה בכל שנה ושנה, בליל שבועות היה מתפלל על שערי חוכמה, חובק ספר תהילים, מתפלל ובוכה לה' יתברך. בליל שבועות אחד, אמר הרב ליואל הגבאי: "לך תקרא לרבי פסח...".

ענה לו הגבאי: "מי זה רבי פסח??? איזה רבי פסח יש כאן???". (יואל הגבאי הפיר את אנשי הקהילה כמו את כף ידו, ובכל זאת לא ידע על מי הרב מדבר). אמר לו הרב: "נו... רבי פסח העגלון, שמכניס אותו פייסלה...מה אתה מתמהמה??? בשמים מחכים לו...". הלך יואל הגבאי לבית המדרש שעה לפני חצות בליל שבועות, כדי לחפש את פייסלה העגלון, ומצא אותו, כרגיל, יושב בפנית בית המדרש, חובק ספר תהילים, ובוכה. קרא לו הגבאי: "רבי פסח, הרב קורא לך לגשת אליו...". ענה פייסלה: "אני???".

המתפללים בבית המדרש הסתובבו, ורצו לדעת מה קורה...שעה לפני חצות הרב קורא לו, והגבאי קורא לפייסלה 'רבי פסח'??? פנראה שהוא צדיק נסתר או משהו...

נגש פייסלה לרב בדחילו ורחימו. שאל אותו הרב: "תגידי לי, רבי פסח, איך הצלחת להגיע לדרגה כזו, שהדמעות שלך עושות כזה רעש גדול בשמים? איך הגעת לדרגה כה גבוהה, עד שיש בך כזו השתוקקות וכיסופים לתורה ולה' יתברך?".

ענה פייסלה: "כבוד הרב, אני בוש ונכלם! מה אני, כבוד הרב? הרי אני לא מבין פנימיות של תורה, לא מבין משנה, ולא מבין גמרא, אלא רק יושב וקורא תהילים, ומנסה ללמוד תורה, בקושי רב אני מבין את הפשט בתורה...".

אמר לו הרב: "בא תסתכל בחלון, מה אתה רואה עכשיו בשמים?". ופייסלה רואה אורות גדולים וכדורי-אש, כל הנשמות עומדות במעמד הר סיני, והוא מתחיל לשמוע קול גדול: "אנכי ה' אלקיך...".

שאל אותו הרב: "אתה רואה את הנשמה שלך? תסתכל טוב...". ופייסלה רואה את נשמתו כל-כך מקודשת, כל-כך נעלית, עד שאנשים חששו להתקרב אליו, מפאת קדושתו ומעלתו.

אמר לו הרב: "בא נקבל את התורה, בא נגיד ביחד איתם את עשרת הדברות!". ושניהם עומדים וקוראים: "אנכי ה' אלהיך...לא תעשה לך פסל...".

יואל הגבאי נופל מאחורי הדלת מרוב פחד ואימה, עד סוף קבלת התורה של הרב ופייסלה העגלון... יהודים יקרים, סיפור זה בא ללמדנו, שאמנם הקב"ה הכביד את לב פרעה, אך גם היצר מכביד לעתים את לבנו שלנו. אם ה' נתן לך דמעות והשתוקקות, ואתה יכול "רק" לקרוא תהילים, כי המח שלך "סגור ונעול" - אז פנראה זאת התכלית שלך, כדי להגיע לקרבת אלקים חיים! על-כן, אל תצטער על מה שאין לך, אלא תשמח במה שיש בך!

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שבת פרה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כל הולך על גחון"

על הכתוב, "כל הולך על גחון", אומרים חז"ל (המאירי, קידושין ל'): "לְעוֹלָם) יִרְגִיל (הָאָדָם אֶת) עֲצָמוֹ בְּלִמּוּד (הַתּוֹרָה), עַד שִׁיְהִי אֲפִילוֹ (ה)פְּרָטִים הַדְּקִים שֶׁבַתּוֹרָה סְדוּרִים לוֹ. (וְלָכֵן) לֹא נִקְרָאוּ (ה)רְאוּשׁוֹנִים 'סוֹפְרִים', אֶלָּא (עַל) שֶׁהָיוּ מוֹנִינִין (=סוֹפְרִים) כָּל אוֹתוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, וְהָיוּ אוֹמְרִים: ר' שֶׁל גַּחוֹן – חֲצֵי הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת."

כְּלוּמָר, אִם נִסְפּוֹר אֶת כָּל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה, הֲרֵי שֶׁל "גַּחוֹן" הִיא אֲמִצָּא כָּל הָאוֹתוֹת שֶׁבַתּוֹרָה. וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִין זֶה. שֶׁכֵּן, עַל מָה זָכָה "הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן", שֶׁנִּרְמַז שָׁמוּ בְּדִיוֹק בְּאֲמִצָּע אוֹתוֹת הַתּוֹרָה? ה"מִקְדָּשׁ לוֹי" מְבָאָר, שֶׁלְעַנְיָן זֶה שֶׁל "הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן" יֵשׁ מִשְׁמַעוֹת חֲשׁוּבָה מְאֹד, וּמִמֶּנָּה אָנוּ יְכוּלִים לְלַמּוֹד, שְׂאֵחַד הַתְּנָאִים הָעִיקָרִיִּים כְּדִי לְזַכּוֹת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה – הוּא מִידַת הָעֲנָוָה.

וַיֵּשׁ לוֹמַר, שֶׁהֵלִיכָה עַל "גַּחוֹן", הַרְוּמוֹת לְעֲנָוָה, אֲשֶׁר מִתְקַבְּלַת דּוֹקָא בְּנִקּוּדַת הַחֲצֵי שֶׁל הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת, בְּאֵה כְּדִי לְהַדְגִּישׁ לָנוּ אֶת מַעֲלַת הָעֲנָוָה, שֶׁהִיא תְּנָאֵי הַכְּרַחֵי לְקַנְיֵן הַתּוֹרָה.

וְלָכֵן, כְּמוֹ שֶׁנִּקּוּדַת הַמְּרָכּוֹ שֶׁל גִּזְעַת הָעֵץ הֵינָה הַנִּקּוּדָה הַמְּרָכּוּיַת וְהַחֲזָקָה בְּיוֹתֵר בְּכָל הַגִּזְעַת (וְלִמְעַשָּׂה בְּכָל הָעֵץ) – כִּךְ גַּם בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, נִקּוּדַת הָאֲמִצָּע שֶׁל הַתּוֹרָה, הַמִּתְקַבְּלַת בְּמִלָּה "גַּחוֹן" (הַרְוּמוֹת לְעֲנָוָה), הִיא הַנִּקּוּדָה הַמְּרָכּוּיַת וְהַחֲזָקָה בְּיוֹתֵר בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר מַעֲנִיקָה לְלוּמֵד (בַּתּוֹרָה) אֶת קַנְיֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

וְרָאוּי לְהוֹסִיף אֶת דְּבָרֵי רש"י: "הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן" – זֶה נֶחֱשׂ. וְלִשׁוֹן 'גַּחוֹן' שְׁחִיָּה, שֶׁהוֹלֵךְ שָׁח וְנוֹפֵל עַל מַעֲיוֹ. וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִין זֶה. שֶׁכֵּן, מְדוּעַ לֹא הִזְכִּיר הַקַּב"ה אֶת שָׁמוֹ שֶׁל הַנֶּחֱשׂ בְּמִפּוֹרֵשׁ, אֶלָּא צִיָּן רַק אֶת דְּרָךְ הִילוּכּוֹ, "הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן"?

וַיֵּשׁ לוֹמַר, שֶׁהַקַּב"ה מְבַקֵּשׁ לְהִזְכִּיר לָנוּ שֶׁהִסִּיבָה שֶׁהַנֶּחֱשׂ הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹנוֹ, וְלֹא עַל רַגְלָיו, הִיא פִּיּוֹן שֶׁהַנֶּחֱשׂ (=הוּא הַיֶּצֶר הָרָע), הִפִּיל אֶת הָאָדָם בְּרִשׁוֹתוֹ לְאֹכּוֹל מֵעֵץ הַדַּעַת. עַל-כֵּן נֶעֱנַשׁ וְנִקְצָצוּ רַגְלָיו, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (בְּרִאשִׁית ג', יד'): "וַיֹּאמֶר ה' אֱלֹהִים אֶל הַנֶּחֱשׂ כִּי עָשִׂיתָ זֹאת, אֲרוּר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה עַל גַּחְנֶךָ תֵּלֵךְ וְעִפְרָ תֹאכַל כָּל יְמֵי חַיֶּיךָ."

וּפְרַשׁ רש"י: "עַל גַּחְנֶךָ תֵּלֵךְ" – רַגְלִים הָיוּ לוֹ וְנִקְצָצוּ. וּכְפִי שְׁמוּבָא בְּגִמְרָא (סוֹטָה ט'): "וְכֵן מְצִינּוּ בְּנֶחֱשׂ הַקַּדְמוֹנִי, שֶׁנֶּתַן עֲיִנָּיו בְּמִי שְׂאִינּוּ רְאוּי לוֹ – מִה שֶׁבִקֵּשׁ לֹא נִתֵּן לוֹ, וּמִה שֶׁבִּידּוֹ נִטְלוּ מִמֶּנּוּ. אָמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: אֲנִי אֲמַרְתִּי, יֵהָא מְלַךְ עַל כָּל בְּהֵמָה וְחַיָּה. עַכְשָׁיו – 'אֲרוּר אַתָּה מִכָּל הַבְּהֵמָה וּמִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה'. אֲנִי אֲמַרְתִּי, יֵלֵךְ בְּקוֹמָה זְקוּפָה. עַכְשָׁיו – 'עַל גַּחְנֶךָ תֵּלֵךְ'."

עַל-פִּי הָאָמוּר, יָאִיר לָנוּ בְּאוֹר נוֹסֵף, מְדוּעַ בַּחַר הַקַּב"ה לְקַבּוֹעַ אֶת נִקּוּדַת הַמְּרָכּוֹ/הָאֲמִצָּע שֶׁל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה, דּוֹקָא בְּאוֹת ר' שֶׁל "גַּחוֹן" ("כָּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹן").

וַיֵּשׁ לוֹמַר, שֶׁרְצָה הַקַּב"ה לְרַמּוֹז לָנוּ רְמִזוֹ נִפְלָא, שֶׁהָאוֹת ר', שֶׁהִיא אוֹת רַבְתִּי (=גְּדוּלָה), הִיא רְמִזוֹ עַל הַנֶּחֱשׂ הַקַּדְמוֹנִי, שֶׁהֵלֵךְ בַּתְּחִילָה בְּקוֹמָה זְקוּפָה עִם רַגְלָיו, וּפִיּוֹן שֶׁנִּתְגָּאָה עַל כָּל הַבְּרִיּוֹת, וּפָתָה אֶת אָדָם וְחוּהָ לְמַרּוֹד בָּהּ, נֶעֱנַשׁ עַל גַּחְנֵהּ, וְנִקְצָצוּ רַגְלָיו, וּמֵאֵז הוּא הוֹלֵךְ עַל גַּחוֹנוֹ.

(כְּפִי שְׁמִבּוּאָר בְּפָרְקֵי דְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר (יג'): "פְּאֶשֶׁר) הַנֶּחֱשׂ... נִגַּע בְּאֵילָן (=בְּעֵץ הַדַּעַת)... הָאֵילָן צוּחַ וְאָמַר: 'רִשְׁעֵי, אֵל תִּגַּע בִּי', שְׁנַאֲמַר (תְּהִלִּים לו', יב'): 'אֵל תְּבוֹאֲנִי רַגְלִי גֵאֲוָה וַיֵּד רִשְׁעִים אֵל תִּגְדְּנִי'").

הֵנָּה כִּי כֵן, זֶהוּ הַרְמִזוֹ בְּאוֹת ו' שֶׁל תִּיבַת "גַּחוֹן", שֶׁכָּל מִי שִׁילֵךְ בְּדַרְכּוֹ שֶׁל הַנֶּחֱשׂ בְּגֵאֲוָה וּבְקוֹמָה זְקוּפָה, בְּבַחֲיַנַּת הָאוֹת ר' הַגְּדוּלָה, מוּבְטָח לוֹ שֶׁכְּמוֹ שֶׁהַקַּב"ה קָצַץ אֶת רַגְלֵי הַנֶּחֱשׂ שֶׁנִּתְגָּאָה, כִּךְ הַקַּב"ה יִפִּיל אוֹתוֹ "מֵאֵיגְרָא רְמָה לְבִירָא עֲמִיקָתָא" (=מֵהָר גְּבוּהָ לְבֵאָר עֲמוּקָה), וַיִּשְׁפִּיל אוֹתוֹ עַד עֶפְרָ, לְלַכֵּת כְּבִיכּוֹל "עַל גַּחוֹנוֹ".

עַל-כֵּן, צָרִיךְ מְאֹד מְאֹד לְהִתְרַחֵק מִמִּידַת הַגֵּאֲוָה שֶׁל הַנֶּחֱשׂ הַקַּדְמוֹנִי, וּלְהִדְבֵּק בְּמִידַת הָעֲנָוָה שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנּוּ, שֶׁעָלָיו הַעֵידָה הַתּוֹרָה: "וְהָאִישׁ מֹשֶׁה עָנּוּ מְאֹד מִכָּל הָאָדָם אֲשֶׁר עַל פְּנֵי הָאֲדָמָה".

על-פי האמור, יאיר לנו מה שבאר ה"עבודת ישראל" (ליקוטים תהילים מב), שהעבודה של איש ישראל בימי ספירת העמר היא להקטין את עצמו בגאווה ושפלות רוח, כדי שיוכל להיכנס בשערים של מעלה (אפילו שהם סגורים). ומביא ה"עבודת ישראל" מה שרמז דוד המלך (תהילים מב, ה): "כי אעבר בסך אדום עד בית אלהים". דהינו, "כי אעבור", רומז על איש ישראל, שעובר בסך ימי הספירה, שהם כמספר "אדום" (=49), עד "בית אלקים" – עד יום מתן תורה, להתחבר עם תורת ה'.

וצריך לדעת, שעיקר העבודה של האדם ב-מט' ימי הספירה הוא להיות בבחינת תינוק, היונק משדי אמו, שאין לו שום דבר מעצמו, אלא מה שהוא יונק ממנה. וזהו "אדום" – אותיות "דד אם", שכל איש ישראל צריך להרגיש שהוא כתינוק היונק חלב מאמו, ואין לו כלום, אלא מה שהוא מקבל מהקב"ה. לפי זה, מבאר מרן מהרי"ד את דברי המדרש: "תני רבי תיא: 'וספרתם לכם... שבע שבתות תמיימת תהיינה'. אימתי הן תמיימת? בזמן שישאל עושין רצונו של מקום".

"אימתי הן תמיימות?" – איך יכול איש ישראל לזכות לתמיימות/לשלימות ימי הספירה? אלא "בזמן שישאל עושין רצונו של מקום", כאשר הם מתבוננים בשפלות עצמם (שזה רצונו/דעתו של מקום), כמבואר בגמרא (סוטה ה'): "אמר רב יוסף: לעולם ילמד אדם מדעת קונו, שהרי הקדוש ברוך הוא הניח כל הרים וגבעות והשרה שכירתו על הר סיני".

שהרי, רצונו של הקב"ה שהאדם יחזיק עצמו במידת הענוה. שכן, אין התורה נקנית, אלא במידת הענוה, בבחינת הר סיני. ראוי להוסיף, שמידת הענוה ושפלות הרוח, היא השרש והעיקר של כל המידות הטובות, כמו ששנינו במשנה באבות (פד, מד): "מאד מאד הוי שפל-רוח". ופרש רבנו עובדיה מברטנורא: "אף-על-פי שבשאר (ה)מידות, הדרך האמצעית היא המשובחת, במידת הגאווה אינו כן, אלא יטה לקצה האחרון של שפלות הרוח, לפי שהגאווה היא מאוסה ביותר".

דבר זה אנו לומדים גם ממעמד הר סיני, כמבואר בגמרא (סוטה ה'): "אמר רב יוסף: לעולם (תמיד) ילמד אדם מדעת קונו. שהרי הקדוש-ברוך-הוא הניח כל הרים וגבעות והשרה שכירתו על הר סיני" (הנמוך מכל ההרים). על-פי זה מפרש ה"אגרא דפרקא" (ס', רכז) את הפסוק בתהילים (קכא, א'): "שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי...". כלומר, כשאני נושא את עיני אל ההרים הגבוהים, תבור ופרמל, שמאן הקב"ה לתת את התורה עליהם, פי הם גבוהים ורומזים למידת הגאווה, ובמקום זה בחר לתת את התורה לישראל על הר סיני, שהוא הנמוך מכל ההרים, הנה, מכך אני לומד, שדוקא "מאין יבא עזרי" – דהינו, כשאני בבחינת "אין" – רק אז יבוא עזרי מה... (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פיינחס פרידמן)

"הולך על גחון" (ההליכה על "גחון" רומזת לענוה)

גאונותו העצומה של הגאון רבי חיים עוזר גרודז'ינסקי זצ"ל יצאה לשם ולתהילה בעולם התורה. כגדל גאונותו כן גדל ענותנותו, כפי שיתואר בסיפור הבא:

נוהג היה רבי חיים להשתעשע בדברי תורה עם תלמידיו. פעם אחת, כשקבוצה איכותית ומיוחדת מתלמידיו היו אצלו, ועסקו בדברי תורה, אמר לתלמידים, ש"התוספות" במסכת יבמות דף נ' עוסק בסוגיה בה הם מתפלפלים כעת. כששמע זאת אחד מגאוני התלמידים, העיר: "סליחה כבוד הרב, אבל "התוספות" הנה נמצא בדף נא". "לא!", ענה הרב בפסקנות, "הוא נמצא בדף נא!", והמשיך בלימודו עם התלמידים.

לא נחה דעתו של הבחור, והוא המשיך לעמוד על שלו. שוב ושוב טען בנחרצות, ש"התוספות" נמצא בדף נא. כדי להוכיח את צדקתו, קם לעבר ארון הספרים, כדי להביא גמרא, ולהראות לכל כי הצדק עמו. רבי חיים עוזר קם ממקומו, ועצר את הבחור, תוך כדי שהוא אומר לו בלהט: "וכי קל בעיניך לביש יהודי?". הבחורים הסתכלו זה על זה בארשת של בושה, ואילו הבחור המתנכח חיד חיוד קל של ניצחון, ובלבו אמר: "כנראה נזכר הרב ש"התוספות" נמצא בדף נא, כדברי".

כאשר שבו הבחורים אל הישיבה, פתח הבחור המתנכח את הגמרא לעיני חבריו, כדי להוכיח את ניצחונו. אך, לתדהמתו הרבה, גלה שאכן צדק הרב, ו"התוספות" הינו בדף נ', ולא בדף נא! או אז הבין התלמיד שבדברי הרב 'וכי קל בעיניך לביש יהודי?', התכונן הרב למנוע את הבושה ממנו עצמו, כי לגנוד הרב כלל לא עמד כבודו האישי, אלא כבוד תלמידו...

שבת שלום לכל בית ישראל! לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שַׁבַּת פָּרָה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף"

על הכתוב, "ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף", שנינו בגמרא: "דרש דרש" – חצי תיבות של תורה. דהינו, ה"דרש" (הראשון) הוא סוף החצי הראשון של תיבות התורה, וה"דרש" (השני) הוא התחלת החצי השני של תיבות התורה.

ומבואר במסכת סופרים (פ"ט, מ"ב), שאת ה"דרש" (הראשון) צריך לכתוב בספר התורה בסוף העמוד. ואת ה"דרש" (השני) צריך לכתוב בתחילת העמוד הבא בספר התורה.

וצריך להבין מה הענין כאן?

באר ה"מגלה עמוקות", ואמר, שהנה משה רבנו התפלל 515 תפילות כדי להיכנס לארץ ישראל, כמו שכתוב: "ואתחנן אל ה' בעת ההוא לאמר אדני ה' אתה החלות להראות את עבדך את גדלך... אעברה נא ואראה את הארץ הטובה". וכל-כך למה?

אלא, מבאר ה"מגלה עמוקות", שמשה, הגם שזכה לקבל את כל התורה בהר סיני, עם כל זאת החזיק עצמו בגדל ענותנותו, שעדין לא השיג כלום. וזהו שאמר לפני הקב"ה: "אתה החלות להראות את עבדך את גדלך" – רק התחלת להראות לי את גדלך בתורה, ועדין לא השיגתי כלום, לכן אני מתחנן אליך: "אעברה נא ואראה את הארץ הטובה" – כדי שאשיג שם השגות התורה, כמבואר בגמרא (ב"ב קנח): "אורא דארץ ישראל מחכים", וכן דרשו במדרש: "וזהב הארץ הוא טוב" – מלמד, שאין תורה פתורת ארץ ישראל...".

וכפי דבריו הקדושים של ה"מגלה עמוקות": "ולכן אמר אעברה נא, שלא התפונן לאכול מפרי... (הארץ), (אלא) רק להשיג השגות עיוניות ושכליות בתורה. ועל זה אמר ואראה את הארץ הטובה... (שכן), אורא דארץ ישראל מחכים, ושם יבוא להשיג סודות התורה. והשיב לו הקב"ה: אתה חושב בדעתך שעדין לא השיגת בתורה כלום, ואין אצלך רק התחלה בלבד? אינו כן! רב לך! הרבה השגות של שלמות השכליות השיגת בתורה. ואל תוסף להשיג עוד, כי כל מה שאפשר לשכל האנושי להשיג השיגת".

על-פי האמור מפרש ה"מגלה עמוקות" מה שנמסר במסורה, לכתוב "דרש" אחד בסוף העמוד, ו"דרש" השני בתחילת עמוד הבא. שכן, הדבר בא להורות לנו, שאפילו כאשר נדמה לאדם שכבר "דרש" את כל התורה, והגיע לסוף העמוד, ידע נאמנה, שהוא עדין נמצא בתחילת הדרך, ובבחינת ה"דרש" השני, שבתחילת העמוד הבא.

וזהו פרוש הכתוב "דרש דרש משה והנה שרף" – אפילו שנדמה לך שכבר דרשת את כל התורה, "דרש" – קבל הכל מחדש! כי עדין לא השיגת כלום. הראיה היא ממה, שקבל את כל התורה בסיני, ועם כל זאת החזיק עצמו, שעדין לא השיג כלום. והטעם הוא "והנה שרף" – "שרף" – נוטריקון ששים רבוא פרושים, שכל אות בתורה, יש לה ששים רבוא פרושים.

וכפי דבריו הקדושים: "וזה אנו יכולין ללמוד, ממה שראינו ש'בעת ההוא' שהיה משה בסוף ימיו, ואמר להקב"ה 'אתה החלות להראות', שהוא עומד בהתחלה כאילו לא למד מימיו כלום. טעם הדבר: והנה, מלת שרף, בסוד ששים רבוא פרצופים יש בעולם, כנגד ששים רבוא אותיות התורה, וכן יש לכל אות בתורה גם כן... ששים רבוא פשוטים". (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף"

על הכתוב, "ואת שעיר החטאת דרש דרש משה והנה שרף", כותב ה"דגל מחנה אפרים": "ואת שעיר החטאת הינו על דרך מאמר חז"ל: עון וחטאת אשר יעשה האדם קונה קטגור אחד. (ש"פ), (הוא) נעשה קליפה רחמנא

8
ליצ'לן מכל עון וחטאת. והוא שאמר 'שעיר', הינו הקליפה, כמו שכתוב (ישעיה יג, כא): 'ושעירים ירקדו שם', הנעשה מחטאת. וזהו 'שעיר החטאת דרש דרש משה'. הינו, כשהחכם, שהוא בבחינת 'משה', דורש דברי תורה... בבחינת דרישה... אז 'והנה שרף' - הינו, בזה הוא **שרף** ומבטל הקליפה של עונות ישראל, ולהבה תלהט רשעים".

כלומר, "השעיר" הוא רמז לקליפה הנוצרת מהחטאים והעונות של האדם. ועל-ידי שדורשים בתורה ומפללים בה **שורפים** ומשמידים את הקליפה.

ופפי שמביא הרה"ק מוה"ר חיים ויטאל זצ"ל, בספרו "שער המצות", דבר נפלא (פרשת ואתחנן): "ראיתי למורי (האר"י הקדוש) זלה"ה, (שהיה) מתגבר פארי בכח, בעת שהיה עוסק ב(לימוד) הלכה, עד שהיה נלאה ומזיע ויעה גדולה, ושאלתי את פיו, מדוע (הוא) טורח כל-כך? והשיב לי (האר"י): "...ראוי (לאדם) לטרוח ולהתיש כוחו בהיותו עוסק בהלכה... כי תכלית העיון היא לשבר את **הקליפות** (=כוחות הטומאה), שהם הקושיות...".

מבואר מכאן, שעיקר הקושיות בהלכות הוא רק מחמת **הקליפות** (=כוחות הטומאה שנוצרו מעונותינו), שמונעות מהאדם להשיג השגות בתורה, ולכן צריך האדם להתגבר ולהתיש כוחו בעיון גדול, כדי לשבר את **הקליפות**. (וראוי לציין שרבי צדוק הכהן ("מחשבות חרוץ" אות י'), כתב, שהגיעה בתורה כדי לישב את הקושיות, מסוגלת מאוד לשבר ולבטל את **הקליפות**. ומוסיף הוא עוד, שעל-ידי כך, מתגלים השגות חדשות בתורה).

וזהו שמרמז הכתוב: "ואת שעיר החטאת", אלו **הקליפות** שנבראו מהחטאים, "דרש דרש משה", על-ידי שהתלמיד חכם, שהוא בבחינת משה, דורש את התורה שוב ושוב בעמל וביגיעה, אז 'והנה שרף', הרי הוא **שרף** ומבטל את הקליפות שנבראו מחטאיו ועונותיו. "ואת בת היענה"

ב"מדרש תלפיות" (אות ב' ענף בעלי חיים) הביא בשם "שפתי כהן" מנהג עתיק שהיה בישראל מימים ימימה לתלות את ביצת בת היענה בהיכל בית הכנסת. וביאר שם: שתכונתה של בת היענה היא שמטילה ביציה במקום שמור ועומדת כנגדן בלא להסיח דעת לרגע. כי אם תסיח דעתה ולו לרגע, לא תוכלנה הביצים לפרות לעולם. לפיכך היו תולים את ביצת בת היענה בבית הכנסת, להזכירנו כי אף בתפלה הכונה התמידית היא עקר הסגלה שתפלתנו תעשה פרות, ויש לדאג שתמיד לא יהא דבר המפסיק בינינו לאבינו שבשמים, שלפניו אנו עומדים בתפלה ועמו אנו מדברים בלשון נוכח: "ברוך אתה ה'".

באפן נוסף באר ה"מדרש תלפיות": הדבר בא להזכירנו כי השגחתו יתברך נתונה עלינו בכל רגע ורגע ללא הפסק, כשם שאפרוחי בת היענה יכלו ויאבדו אם תפסיק אדם להשגיח עליהם לרגע, כך גם חיינו תלויים לחלוטין בהשגחת ה' שאינו מסיר מעלינו את עיניו אף לרגע.

ידיעה זו עשויה לרוממנו ולחבר בינינו לבורא יתברך כך שתפלותינו אליו תאמרנה בכונה יתרה ומתוך הרגשה פנימית ש"מבלעדי עזך ועזרתך אין עזרה וישועה", ואם נעשה כן בודאי יתקבלו תפלותינו לרצון. (וכל המאמינים) פרשת שמיני

בפרשת שמיני צ"א (=91) פסוקים בגימטריה של "אמן" (=91). מלבד זאת, פרשה זו מסתיימת בהלכות הנוגעות לכשרות המאכלים, ואף "מאכל" בגימטריה "אמן" (=91) ללמדנו שאין די שנסתפק בברכה על האכילה אלא עלינו להשתדל שתמיד יהיה מי שיענה אמן אחר ברכתנו. נתן להוסיף עוד: הסימן שנתנו במסורה למנין הפסוקים הוא "עבדיה" (=91) כלומר שהמקפיד על עניית "אמן" מתחזקת אמונתו ונהיה עבד י-ה. (וכל המאמינים) "להבדיל בין הטמא ובין הטהור..." (יא' מז')

פעם באה אשה אחת אל רבי אליהו חיים מיזל, רבה של לודז', כדי לשאול שאלה בענין עוף שנשחט, ולא מצאו בו את המרה. (לפי הדיון מלקקים בבטן העוף, במקום שהמרה מונחת שם, ואם טעם המקום מר - סימן שהיתה שם מרה, והעוף פשר). בקש רבי אליהו חיים מאת האשה, שתלקק בלשונה בבטן העוף, ואחר-כך שאל אותה, אם הרגישה בלשונה טעם מרירות. מיד פרצה האשה בבכי מר, וקראה: מר לי, מר לי, רבי! הנני אלמנה עניה, ובני יחידי חולה קשה זה כמה ימים. והנה, הרופא צוה עלי לבשל בכל יום מרק חם לילד. וכמה טרחות טרחתי, עד שלויתי כסף מהשכנים, וקניתי לילדי עוף זה. ועתה מה אעשה, אם חלילה לא יוכשר העוף?

רבי אליהו חיים קם ממקומו, כי נכמרו רחמיו על האשה הבוכיה, הוציא ספר מארון הספרים, והחל מעין בו, ולבסוף פנה לעבר האשה, וקרא: אם זה מר, העוף פשר! לכי מיד לביתך ובשלי לילדך מרק חם כמצות הרופא, ו-ה' יתברך ישלח לבנך רפואה שלמה במהרה... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "וְלִקְחֵתִי אִתְּכֶם מִן הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי אִתְּכֶם מִכָּל הָאָרְצוֹת... וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם"

כְּנִיסַת הַשַּׁבָּת: 18:27

פְּרֻשַׁת הַשַּׁבּוּעַ: שְׁמִינִי (שַׁבַּת פָּרָה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יְצִיאַת הַשַּׁבָּת: 19:36

עֲרַשׁ"ק כַּב' אָדָר ב' תשע"ט (29.3.19)

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיִּקְחוּ בְנֵי אֶהֱרֹן נָדָב וְאִבִּיהוּא אִישׁ מִחֶתְתּוֹ וַיִּתְּנוּ בָהֶן אִשׁ וַיִּשְׁימוּ עָלֶיהָ קְטָרֶת וַיִּקְרִיבוּ לִפְנֵי ה' אִשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי י-הו-ה וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה'"

עַל הַכְּתוּב, "וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה' וַתֹּאכַל אוֹתָם וַיָּמָתוּ לִפְנֵי ה'", מְגַלִּים לָנו חוֹז"ל בְּגִמְרָא (סְנֵהֲדָרִין נב'): "אָבָא יוֹסִי בֶן דּוֹסְתָאֵי אוֹמֵר: שְׁנֵי חוּטִין שֶׁל אִשׁ יֵצְאוּ מִבֵּית קֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים, וְנִחְלְקוּ לְאַרְבַּע, וְנִכְנָסוּ, שְׁנַיִם בְּחֻטְמוֹ שֶׁל זֶה, וְשְׁנַיִם בְּחֻטְמוֹ שֶׁל זֶה, וְשָׂרְפוּם".

וְצָרִיכִים אָנוּ בִּיאור עַל-כֵּן, מְדוּעַ יֵצְאוּ שְׁנֵי חוּטִים שֶׁל אִשׁ, וְאַחֲרֵי-כֵן נִחְלְקוּ לְאַרְבַּע? מְדוּעַ לֹא יֵצְאוּ מִלְּכַתְחִילָה אַרְבָּעָה חוּטִין שֶׁל אִשׁ, לְהִיכְנֵס בְּחוּטְמָם שֶׁל נָדָב וְאִבִּיהוּא?

מִצְאָנוּ בִּיאור נִפְלֵא עַל-כֵּן בְּמִשְׁנֵתוֹ הַטְהוּרָה שֶׁל ה"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" זִיע"א (שְׁמִינִי), וְכֵן הוּא כּוֹתֵב: "וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי ה'", וְלִכְאוּרָה קִשָּׁה כָּאֵן. שְׁהָרִי יָדוּעַ כִּי שֵׁם הוֹי"ה (י-הו-ה), בְּרוּךְ הוּא, שֵׁם מִידַת הַרְחָמִים. אִם כֵּן, כָּאֵן, שִׁיצָאָה אִשׁ לְשָׂרוּף אֶת בְּנֵי אֶהֱרֹן, הִיְתָה כָּאֵן מִידַת הַדִּין, וְלִכְאוּרָה הִיָּה צָרִיךְ לְהִיּוֹת כְּתוּב: "וַתֵּצֵא אִשׁ מִלִּפְנֵי אֱלֹקִים". שְׁהָרִי, כִּידוּעַ, שֵׁם "אֱלֹקִים" הוּא שֵׁם מִידַת הַדִּין.

מֵיִשֵּׁב עֲנִין זֶה ה"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת", עַל-פִּי הַנְּאֻמָּר בְּמִדְרָשׁ (תַּנְחוּמָא "תְּצוּהָ"), שְׁמִיתָת נָדָב וְאִבִּיהוּא הִיְתָה עוֹנֵשׁ עַל-כֵּן שֶׁאֶהֱרֹן אֲבִיהֶם הִשְׁתַּתֵּף בְּחֻטְא הַעֲגָל, כִּפִּי שְׁכָתוּב בַּתּוֹרָה (דְּבָרִים ט', כ'): "וּבְאֶהֱרֹן הַתַּאֲנֵף ה' מְאֹד לְהַשְׁמִידוֹ, וּפִרַשׁ רַש"י: "וְאִין הַשְׁמָדָה, אֶלָּא... כִּילוּי בָּנִים. וְאֵתְפַלֵּל גַּם בְּעַד אֶהֱרֹן, וְהוֹעִילָה תְּפִילַתִּי לְכַפֵּר לְמַחְצָה, וּמָתוּ שְׁנַיִם, וְנִשְׂאָרוֹ הַשְּׁנַיִם".

דְּהִינּוּ, לְמַעֲשֵׂה הָיוּ אֲמוּרִים כָּל אַרְבַּעַת בָּנָיו שֶׁל אֶהֱרֹן לְמוֹת, אֶלָּא שְׁמִשָּׂה רַבְּנוֹ הַתְּפַלֵּל עַל אֶהֱרֹן אַחִיו, וְהַצְּלִיחַ לְהַמְתִּיק קִצַּת אֶת הַגּוֹזֵרָה, כִּפִּי שְׁכָתוּב בַּתּוֹרָה (שָׁם): "וְאֵתְפַלֵּל גַּם בְּעַד אֶהֱרֹן בְּעַת הַהוּא". דְּהִינּוּ, מִכַּחַת תְּפִילָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה עַל אֶהֱרֹן נִצְלוּ שְׁנֵי בָּנָיו שֶׁל אֶהֱרֹן – אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר.

לְפִי זֶה מִבְּאֵר ה"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת", מִטַּעַם זֶה יֵצְאוּ שְׁנֵי חוּטִים שֶׁל אִשׁ מִלִּפְנֵי ה', וְנִתְחַלְקוּ לְאַרְבַּעָה, כְּדִי לְרַמּוֹז לָנוּ שֶׁהַקַּב"ה רָצָה לְשָׂרוּף אֶת כָּל אַרְבַּעַת בְּנֵי אֶהֱרֹן, אֲבָל בּוֹכוֹת תְּפִילָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה נִצְלוּ שְׁנֵי בָּנָיו שֶׁל אֶהֱרֹן – אֶלְעָזָר וְאִיתָמָר, וְנִשְׂרְפוּ רַק שְׁנֵי בְנֵי אֶהֱרֹן, וְלֹא כָּל הָאַרְבָּעָה.

אֲמָנָם רְאוּי לְהַתְּבַוֵּן מָה שֶׁגִּילּוֹ לָנו חוֹז"ל בְּמִדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבָּה כ', ו'): "לֹא מָתוּ בָּנָיו שֶׁל אֶהֱרֹן אֶלָּא עַל שְׁהוּרוֹ הַלְכָהּ בְּפָנֵי מֹשֶׁה רַבֵּן". מִבּוֹאֵר מְכָאֵן, כִּי עֵינֵךְ חֲטָאָם שֶׁל נָדָב וְאִבִּיהוּא הִיָּה עַל שְׁהוּרוֹ הַלְכָהּ בְּפָנֵי רַבֵּם מֹשֶׁה. וְעַל-כֵּן רְמִזָּה הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה: "וַיִּקְרִיבוּ (נָדָב וְאִבִּיהוּא)... אִשׁ זָרָה אֲשֶׁר לֹא צִוָּה אֹתָם" – דְּהִינּוּ, שְׁמִשָּׂה רַבְּנוֹ לֹא צִוָּה אוֹתָם עַל-כֵּן.

וְכֵן בְּגִמְרָא (עִירוּבֵין סג'): "רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר: לֹא מָתוּ בְּנֵי אֶהֱרֹן – אֶלָּא עַל שְׁהוּרוֹ הַלְכָהּ בְּפָנֵי מֹשֶׁה רַבֵּן, מֵאִי דְרוּשׁ? (= מָה דְרוּשׁ?) "וְנִתְּנוּ בְּנֵי אֶהֱרֹן הַכֹּהֵן אִשׁ עַל הַמּוֹצֵחַ", אִף עַל פִּי שְׁהָאֵשׁ יוֹרְדַת מִן הַשָּׁמַיִם, מִצְוָה לְהִבְיֵא מִן הַהִדְיוּט (=כֹּהֵן הַדְיוּט)".

וְרְאוּי לְהוֹסִיף מָה שֶׁפִּרַּשׁ ה"אֹר הַחַיִּים" הַקְּדוּשׁ, שֶׁנִּפְשָׁם שֶׁל נָדָב וְאִבִּיהוּא יֵצְאוּ מִגְּדֵל הַדְּבָקוֹת בַּה' יִתְבַּרְךָ, בְּבַחֲיִנַת (שִׁיר הַשִּׁירִים ה', ו'): "נִפְשֵׁי יֵצְאוּ בְּדַבְרוֹ", וּכְפִי דְבָרָיו הַקְּדוּשִׁים: "אֲחֲרֵי מוֹת... דְּבַר ה' לְמֹשֶׁה דֶּרֶךְ מִיְתָתוֹ, שְׁהִיְתָה עַל זֶה הַדֶּרֶךְ בְּקִרְבָּתָם לִפְנֵי ה', פִּירוּשׁ שֶׁנִּתְקַרְבוּ לִפְנֵי אֹר הַעֲלִיּוֹן בְּחִיבַת הַקְּדוּשׁ, וּבְזוּהַ מָתוּ, וְהוּא סוּד הַנְּשִׁיקָה, שְׁבָה מֵתִים הַצְּדִיקִים...".

וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִין זֶה. וְהָרִי לְמַדְּנוּ שְׁשֵׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן נִשְׂרְפוּ עַל-יְדֵי שְׁנֵי חוּטִים שֶׁל אִשׁ שִׁיצָאוּ מִלִּפְנֵי ה', וְשָׂרְפוּם. וְאִיךְ מִבְּאֵר ה"אֹר הַחַיִּים" הַקְּדוּשׁ, שְׁשֵׁנֵי בְּנֵי אֶהֱרֹן מָתוּ מִיְתַת נְשִׁיקָה מִגְּדֵל דְּבָקוֹתָם בְּשִׁכְנָה הַקְּדוּשָׁה? נִקְדִּים לְבָאֵר אֶת שִׁיחַ סוּד שְׂרָפֵי קֹדֶשׁ, אֶת הַשִּׁיחָה בֵּין הַקַּב"ה לְמֹשֶׁה, כְּאֲשֶׁר נִתְּגַלָּה לוֹ בְּסִנְיָה. וּכְפִי שְׁכָתוּב: "וַיִּרָא מִלְּאֵךְ ה' אֵלָיו בְּלִבַּת אִשׁ מִתּוֹךְ הַסִּנְיָה וַיִּרָא וְהִנֵּה הַסִּנְיָה בְּעַר בְּאֵשׁ וְהַסִּנְיָה אֵינָנו אֶפְלָל...".

10 וְצָרִיךְ בִּיאור עַל פְּלִיאָתוֹ שֶׁל מֹשֶׁה, "מִדּוּעַ לֹא יִבְעַר הַסֵּנֶה"? וְכִי יָד ה' תִּקְצֹר, שֶׁהַסֵּנֶה יִבְעַר מִבְּלֵי שִׁיתְכַּלֶּה? וּמִבּוֹאֵר בְּמִדְרָשׁ (שְׁמו"ר ב', ב') שֶׁהִקְב"ה אָמַר לְמֹשֶׁה: "כִּי דַרְכֵי בָּאֵשׁ שֶׁל מַעְלָה, אֵשׁ אוֹכְלָה, אֵשׁ וְאֵינוּ מִכְלָה". דְּהֵינּוּ, הָאֵשׁ שֶׁל מַעְלָה בְּשָׁמַיִם – כִּי דַרְכָּהּ לְהָאֵיר, אֲךָ אֵינָה מִכְלָה אֶת הַחֶפֶץ שֶׁבוֹ הִיא נֶאֱחָזֶת. וְכֵן מְצִינּוּ בְּמִדְרָשׁ תְּנַחֲמוּמָא (תְּרוּמָה): כִּאֲשֶׁר צִוָּה הַקְּב"ה עַל מֹשֶׁה לַעֲשׂוֹת מִזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים וּלְצַפּוֹתוֹ נְחוֹשֶׁת, כְּדֵי לְהִקְרִיב עָלָיו קוֹרְבָנוֹת, תָּמָה עַל-כֵּן מֹשֶׁה, שֶׁהָרִי כָּתוּב (וַיִּקְרָא ו', ו'): "אֵשׁ תְּמִיד תּוֹקֵד עַל הַמִּזְבֵּחַ לֹא תִכְבֶּה". וְהָרִי הַצִּיפּוּי שֶׁל נְחוֹשֶׁת נִתְּךָ מִן הָאֵשׁ, וְהַעֵץ שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ נִשְׂרָף בָּאֵשׁ, וְאִיךָ יִתְקַיֵּם הַמִּזְבֵּחַ מִחַמַּת הָאֵשׁ? עַל-כֵּן הִשִּׁיב לוֹ הַקְּב"ה: "כִּי דַרְכֵי בָּאֵשׁ שֶׁל מַעְלָה, אֵשׁ אוֹכְלָה, אֵשׁ וְאֵינוּ מִכְלָה".

מַעֲתָה יֵאִירוּ עֵינֵינוּ לְהִבִּין אֶת הַפְּתוּב, שֶׁהֵנָּה, כִּאֲשֶׁר רָאָה מֹשֶׁה רַבְּנוֹ שֶׁהַסֵּנֶה בּוֹעֵר בָּאֵשׁ, וְהַסֵּנֶה אֵינּוּ אוֹכֵל, חָשַׁב לְתוּמוֹ, כִּי הָאֵשׁ הִיא אֵשׁ רְגִילָה שֶׁל מֹטָה, שֶׁדַּרְכָּהּ לְשָׂרוֹף וּלְכַלּוֹת אֶת אֲשֶׁר הִיא נֶאֱחָזֶת בּוֹ. וְלָכֵן תָּמָה עַל-כֵּן וְשָׂאֵל "מִדּוּעַ לֹא יִבְעַר הַסֵּנֶה"?

וְעַל-כֵּן גִּלָּה לוֹ הַקְּב"ה, שֶׁאֵין מְדוּבָר כִּאֵן בָּאֵשׁ שֶׁל מֹטָה, שֶׁהוּדְלָקָה עַל-יְדֵי בֶשֶׂר וְדָם. אֲלֹא בָּאֵשׁ שֶׁל מַעְלָה, שְׂאֵמָנָם הִיא שׁוֹרְפֶת, אֲךָ הִיא אֵינָה מִכְלָה אֶת אֲשֶׁר הִיא נֶאֱחָזֶת בּוֹ. וּבִאוּתוֹ דִּיבּוּר הַזֹּהִיר הַקְּב"ה אֶת מֹשֶׁה "אֵל תִּקְרַב הָלֵם". דְּהֵינּוּ, אֵל תִּתְקַרֵּב יוֹתֵר מִיָּדִי, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִצָּא נַפְשְׁךָ כְּדֶרֶךְ שִׁקְרָה לְנֹדֵב וּלְאִבִּיהוּא "בְּקִרְבָּתְךָ לִפְנֵי ה' וַיִּמְתּוּ". לָכֵן, כִּאֲשֶׁר הִבִּין מֹשֶׁה אֶת כּוֹנֵת הַקְּב"ה, מִיָּד "וַיִּסְתֵּר מֹשֶׁה פָּנָיו... – נִתְלַבֵּשׁ בִּירְאָה וּפְחָד, כְּדֵי שֶׁלֹּא תִצָּא נַפְשׁוֹ מִגְּדֵל הַדְּבָקוֹת.

מַעֲתָה יֵאִיר לָנוּ לְהִבִּין אֶת דְּבָרֵי הַ"אֹר הַחַיִּים", שֶׁבְּנֵי אֶהֱרֵן הִכְהֵן, נָדָב וְאִבִּיהוּא, מֵתוּ לֹא מִחַמַּת שֶׁנִּשְׂרָפוּ בָּאֵשׁ, אֲלֹא מֵתוּ בְּמִיתַת נְשִׁיקָה, בְּבַחֲיִנַת "בְּקִרְבָּתְךָ לִפְנֵי ה'" – שֶׁנִּפְשָׁם יִצָּא מִגְּדֵל קִירְבָּתְךָ וְהַדְּבָקוֹת בְּשִׁכְיָנָה הַקְּדוּשָׁה.

וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁשְׁנֵי הַחוּטִים שֶׁל אֵשׁ שִׁיִּצְאוּ מִקֹּדֶשׁ הַקּוֹדְשִׁים, הָיוּ בְּבַחֲיִנַת אֹר ה', שֶׁמִּשְׁרָה שְׁכִינָתוֹ בְּקֹדֶשׁ הַקּוֹדְשִׁים. עַל-כֵּן, כִּאֲשֶׁר נִתְקַרְבוּ בְּנֵי אֶהֱרֵן לְהִיכָנֵס לְקֹדֶשׁ הַקּוֹדְשִׁים, כְּדֵי לְהִדְבֹק בָּהּ, יִצְאוּ שְׁנֵי חוּטִים שֶׁל אֵשׁ, הִיא אֵשׁ שֶׁל מַעְלָה, שֶׁאֵינָה מִכְלָה, וְעַל-יְדֵי כֵּן דְבָקָה נִשְׁמָתָם בָּאֵשׁ זוֹ (כְּמוֹ נֵר שֶׁמִּתְבַּטֵּל בְּפָנָי הָאֲבוּקָה), וּמִיָּד פָּרְחָה נִשְׁמָתָם מִגּוּפָם. (ע"פ "אֹרְהָ שֶׁל תוֹרָה" לְהַרָה"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) "כֹּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוּן"

עַל הַפְּתוּב, "כֹּל הוֹלֵךְ עַל גַּחוּן", אוֹמְרִים חַז"ל (הַמְּאִירִי, קִידוּשֵׁין ל'): "לְעוֹלָם) רְגִיל (הָאָדָם אֶת) עֲצָמוֹ בְּלִימוּד (הַתּוֹרָה), עַד שִׁיְהִיו אֲפִילוֹ (הַפְּרֻטִים הַדְּקִים שֶׁבַתּוֹרָה סְדוּרִים לוֹ. (וְלָכֵן) לֹא נִקְרְאוּ (הַ)רְאשׁוֹנִים 'סוּפְרִים', אֲלֹא (עַל) שֶׁהִיוּ מוֹנִינִין (=סוּפְרִים) כָּל אוֹתוֹת שֶׁבַתּוֹרָה, וְהִיוּ אוֹמְרִים: "יָשָׁר גַּחוּן - חֲצִי הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת". כְּלוּמָר, אִם נִסְפּוֹר אֶת כָּל אוֹתוֹת הַתּוֹרָה, הִיא שֶׁל "גַּחוּן" הִיא אֲמָצָא כָּל הָאוֹתוֹת שֶׁבַתּוֹרָה. וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנָן זֶה. שֶׁכֵּן, עַל מָה זָכָה "הוֹלֵךְ עַל גַּחוּן", שֶׁנִּרְמַז שְׁמוֹ בְּדִיוֹק בְּאֲמָצָע אוֹתוֹת הַתּוֹרָה? הַ"מְקֹדֶשׁ לוֹי" מְבָאֵר, שֶׁלְעַנְנֵן זֶה שֶׁל "הוֹלֵךְ עַל גַּחוּן" יֵשׁ מִשְׁמַעוֹת חֲשׁוּבָה מְאֹד, וּמִמֶּנָּה אָנוּ יְכוּלִים לְלַמּוֹד, שֶׁאֶחָד הַתְּנָאִים הָעִיקָרִיִּים כְּדֵי לְזַכּוֹת בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה - הוּא מִידַת הָעֲנָנָה. וַיֵּשׁ לוֹמֵר, שֶׁהַהֲלִיכָה עַל "גַּחוּן", הַרְוּמַת לְעֲנָנָה, אֲשֶׁר מִתְקַבְּלַת דּוֹקָא בְּנִקּוּדַת הַחֲצִי שֶׁל הַתּוֹרָה בְּאוֹתוֹת, בָּאָה כְּדֵי לְהַדְגִּישׁ לָנוּ אֶת מַעֲלַת הָעֲנָנָה, שֶׁהִיא תְּנָאִי הַכְּרָחִי לְקַנְנֵן הַתּוֹרָה. וְלָכֵן, כְּמוֹ שְׁנִקּוּדַת הַמְּרָכָז שֶׁל גִּזַּע הָעֵץ הֵינָה הַנִּקּוּדָה הַמְּרָכָזִית וְהַחֲזָקָה בְּיוֹתֵר בְּכָל הַגִּזַּע (וּלְמַעֲשֵׂה בְּכָל הָעֵץ) - כִּי גַם בַּתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, נִקּוּדַת הָאֲמָצָע שֶׁל הַתּוֹרָה, הַמְּתַקַּבְּלַת בְּמִלָּה "גַּחוּן" (הַרְוּמַת לְעֲנָנָה), הִיא הַנִּקּוּדָה הַמְּרָכָזִית וְהַחֲזָקָה בְּיוֹתֵר בַּתּוֹרָה, אֲשֶׁר מַעֲנִיקָה לְלוּמֵד (בַּתּוֹרָה) אֶת קַנְנֵן הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה. "וַיִּשָּׂא אֶהֱרֵן אֶת יָדוֹ אֶל הָעָם וַיְבָרְכֵם" (ט', כב')

כְּשֶׁשָּׂאֵלוּ פֶּעַם אֶת הַ"חֶפֶץ חַיִּים", אִיךָ הוּא זוֹכָה שֶׁכָּל הַבְּרָכוֹת שֶׁלוֹ מִתְקַיְּמוֹת, עֲנָה לָהֶם שְׁזָה פְּשׁוּט, וְכָל אֶחָד יְכוּל... אָדָם שֶׁשׁוֹמֵר אֶת פִּיו כָּל הַזְּמַן, וְלֹא מוֹצִיא מִפִּיו דְּבַר שִׁקְרָה, אֲזִי כִּשְׁהוּא מְבָרֵךְ, מִשְׁמַיִם דּוֹאֲגִים לָקִים אֶת מָה שֶׁהוּא אוֹמֵר, הָיוֹת וּמִידָה כְּנִגְדַּת מִידָה, גַּם הֵם שׁוֹמְרִים שֶׁלֹּא יִשְׁקֹר.

בְּעַנְנֵן זֶה מְסוּפֵר, שֶׁפֶּעַם נִתְקַל הַגְּאוּן רַבִּי אֶלְחָנָן וְסָרְמֵן הִי"ד בִּיהוּדֵי אֶחָד מִתּוֹשְׁבֵי הָעִיר בְּרַנוּבִיץ, וּבִקֵּשׁ מִמֶּנּוּ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם אָדָם פְּלוֹנִי, אֲךָ אוֹתוֹ אָדָם הִשְׁתַּמֵּט מִהִסִּיבָה שֶׁ... "אֵין לִי כַח...". לְאַחַר זְמַן מָה נִפְגַּשׁ ר' אֶלְחָנָן עִם אוֹתוֹ אָדָם, וּמִצָּא אוֹתוֹ בְּמִצְבַּע שֶׁל חוּסֵר אוֹנִים מוּחְלָט, תְּשׁוּשׁ וְעִיף. כְּשֶׁסִּפֵּר אֶת צְרוּתוֹ לְרַבִּי אֶלְחָנָן, וְשָׂאֵל עַל מָה וְלָמָּה עָשָׂה לוֹ אֶלְקִים כֵּן, הִשִּׁיב לוֹ ר' אֶלְחָנָן: הָרִי אֶתָּה בְּעֲצָמְךָ, בְּמוֹ פִיךָ, הַבְּאֵת עֲלֶיךָ אֶת הַחוּלִי הַזֶּה! כְּשֶׁבִקִּשְׁתִּי מִמֶּךָ לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם פְּלוֹנִי, סָרַבְתָּ בְּתִירוּץ שֶׁל "אֵין לִי כַח". אֲזִי בְּשָׁמַיִם הָיוּ חֲבִיבִים לְמִלָּא אֶת מוֹצֵא פִיךָ, וְלִהְיוֹצֵא מִמֶּךָ אֶת הַהִמּוּגְלוּבִין... וְלִהְבִּיאֵךְ לְמִצְבַּע שֶׁל חוּסֵר אוֹנִים... (רַחֲמָנָא לִיצְלָךְ)

שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שבת פָּרָה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"כָּל דָּאָסֵר לָן רַחֲמָנָא, שְׂרָא לָן כְּוֹתִיָּה" (=כל מה שאסר לנו הקב"ה, התיר לנו את טעמים בדבר המותר).

ידוע מה שמבואר בספרים הקדושים, ומובא גם בדברי האריז"ל (שער המצות פר' עקב), שהקב"ה ברא את האדם כִּי, שלא יוכל לחיות ללא אכל, כְּדִי שֶׁעַל-יָדֵי הָאֲכִילָה יוּכַל הָאָדָם לְהַעֲלוֹת אֶת הַמַּאֲכָלִים שֶׁהוּא אוֹכֵל לְמַעַלָּה, לְדַרְגַת אָדָם. שֶׁהִנֵּה, יָדוּעַ שֶׁהַעוֹלָם הַזֶּה נִחְלַק לְאַרְבָּעָה סוּגִים – זֶה לְמַעַלָּה מִזֶּה: דוּמָם, צוּמָח, חֵי, מְדַבֵּר (=הָאָדָם). הַצּוּמָח נִיזוֹן וְיוֹנֵק אֶת חַיּוֹתוֹ מִן הָאָדָמָה, שֶׁהִיא דוּמָם. וְאוֹתוֹ כִּחַ שֶׁהִיא בְּאָדָמָה נִהְפֵּךְ לְחֵלֶק בְּלִתִּי נִפְרָד מֵהַצּוּמָח, וְעַל-יָדֵי כֵךְ עוֹלָה אוֹתוֹ הַכִּחַ שֶׁהִיא בְּדוּמָם לְמַדְרַגַת צוּמָח. וְכֵךְ גַּם הַחֵי: כָּל אוֹתָם בְּעַלִּי-חַיִּים, הַנִּיזוֹנִים מִן הַצּוּמָח, כְּאֲשֶׁר הֵם אוֹכְלִים אֶת הַצּוּמָח – הֵרִי בְּכֵךְ הֵם מַעֲלִים אֶת הַצּוּמָח לְמַדְרַגַת חֵי.

וְכֵאֲשֶׁר הַמְדַבֵּר (=הָאָדָם) אוֹכֵל אֶת בֶּשֶׂר בְּעַלִּי-הַחַיִּים הַפְּשׁוּרִים, שֶׁנִּשְׁחַטוּ כְּרָאוּי, הֵרִי שֶׁהוּא מַעַלָּה, עַל-יָדֵי אֲכִילָתוֹ, אֶת כָּל הַשְּׁלֵשָׁה (הַדוּמָם, הַצּוּמָח וְהַחֵי) לְמַדְרַגַת אָדָם.

אוֹלָם כָּל זֹאת, נִכּוֹן רַק אִם הָאָדָם עוֹסֵק בְּתוֹרָה וּבַעֲבוּדַת ה' בְּאוֹפֵן שֶׁהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַכִּחַ שֶׁקָּבַל מֵאֲכִילָתוֹ לְעִבּוּד אֶת ה' יִתְבָּרֵךְ. שְׂפָן, רַק אִזּוֹ יֵשׁ עֲלֵיהָ לְ-ג' הַמְדַרְגוֹת – דוּמָם, צוּמָח, חֵי – לְעִלוֹת לְמַדְרַגַת מְדַבֵּר. אֲבָל, אִם הָאָדָם הוּא רָשָׁע, וְאִינוֹ עוֹבֵד אֶת ה', נִמְצָא שֶׁהוּא מִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַכִּחַ שֶׁל הַמַּאֲכָלִים כְּדִי לַעֲשׂוֹת עֲוֹנוֹת.

וְלָכֵן, לֹא רַק שֶׁהוּא אִינוֹ מַעַלָּה וּמִתְקַן אֶת שְׁלֹשַׁת הַמְדַרְגוֹת (דוּמָם, צוּמָח, חֵי), אֲלָא אֲדַרְבְּא, הוּא עוֹד מְקַלְקֵל וּמוֹרִיד אוֹתָם לְבָאָר-שַׁחַת. (וְלָכֵן אָמְרוּ חַז"ל (פְּסָחִים מ"ט): "רַבִּי אוֹמֵר: עִם הָאָרֶץ, אָסוּר (לוֹ) לְאָכּוֹל בֶּשֶׂר, שֶׁנֶּאֱמַר: 'זֹאת תוֹרַת הַבְּהֵמָה וְהָעוֹף'. כָּל הָעוֹסֵק בְּתוֹרָה – מוֹתֵר (לוֹ) לְאָכּוֹל בֶּשֶׂר בְּהֵמָה וְעוֹף, וְכָל (מִי) שֶׁאִינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה – אָסוּר (לוֹ) לְאָכּוֹל בֶּשֶׂר בְּהֵמָה וְעוֹף".

שְׂפָן, עִם הָאָרֶץ, שֶׁאִינוֹ עוֹסֵק בְּתוֹרָה, וְאִינוֹ מְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, יוֹתֵר טוֹב שֶׁלֹּא יֵאָכֵל בֶּשֶׂר בְּהֵמָה, שֶׁהֵרִי לֹא רַק שֶׁאִינוֹ יוֹכֵל לְהַעֲלוֹת אֶת הַמְדַרְגוֹת הַנְּמוּכוֹת שֶׁבָּהּ (=דוּמָם, צוּמָח, חֵי), אֲלָא הוּא עוֹד מוֹרִיד אוֹתָם לְבָאָר-שַׁחַת. וְלָכֵן, רַק תְּלִמִּיד חָכָם שֶׁעוֹסֵק בְּתוֹרָה הַקְּדוּשָׁה מוֹתֵר לוֹ לְאָכּוֹל בֶּשֶׂר, מִשּׁוּם שֶׁהוּא כְּאִמּוּר מִתְקַן וּמַעַלָּה בְּכֵךְ אֶת **נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה** שֶׁבְּבֶשֶׂר לְרִיחַ נִיחוּחַ לַה' יִתְבָּרֵךְ.

וְעַתָּה, בֹּא וְרֵאֵה יְסוּד גְּדוֹל שֶׁלְמַדְנֵנו מִמִּשְׁנַתוֹ הַטְּהוֹרָה שֶׁל בַּעַל הַ"קְּדוּשַׁת לוֹי" (לִיקוּטִים "אֲמָרָה לִיָּה"), עַל הַפְּתוּב בְּגִמְרָא (חולין קט'): "אֲמָרָה לִיָּה יִלְתָּא לְרַב נַחֲמָן: מִכְּדִי, כָּל דָּאָסֵר לָן רַחֲמָנָא, שְׂרָא לָן כְּוֹתִיָּה". דְּהֵינּוּ, כָּל מָה שֶׁאָסֵר הַקַּב"ה בְּמַאֲכָלִים, הֵתִיר לָנוּ מִשְׁהוּ שֶׁטַעֲמוֹ דוּמָה לְטַעַם הָאִיסוּר.

הִנֵּה, אָסֵר לָנוּ לְאָכּוֹל אֶת הַדָּם, אֵךְ הֵתִיר לָנוּ כְּבֵד, שִׁישׁ לוֹ טַעַם הַדָּם. אָסֵר לָנוּ לְאָכּוֹל חֵלֶב בְּהֵמָה, אֵךְ הֵתִיר לָנוּ חֵלֶב חֵיָהּ (=אֵיל צִבִי) אָסֵר לָנוּ לְאָכּוֹל חֲזוּר אֵךְ הֵתִיר לָנוּ לְאָכּוֹל מִחַ שֶׁל דָּג הַשְּׁבוּטָא, שִׁישׁ לוֹ טַעַם שֶׁל חֲזוּר. וְתָמָּה עַל-כֵּךְ הַ"קְּדוּשַׁת לוֹי" וְשֶׁאֵל: אִם הַתּוֹרָה אִסְרָה עָלֵינוּ לְאָכּוֹל מַאֲכָלִים אֵלוּ, בְּשִׁבִיל מָה בְּרָא הַקַּב"ה בְּרִיאָה מִיּוֹחֲדַת שֶׁל הֵיטֵר, שִׁישׁ לָהּ הַטַעַם שֶׁל הַמַּאֲכָלוֹת הָאִיסוּרִים?

אֲלָא, מִבְּאָר הַ"קְּדוּשַׁת לוֹי" וְאוֹמֵר, שֶׁצְרִיךְ לְדַעַת, שֶׁגַּם בְּמַאֲכָלוֹת הָאִיסוּרִים טְמוּנִים **נִיצוּצֵי קְדוּשָׁה** שֶׁצְרִיךְ לְהַעֲלוֹתָם. שֶׁהֵרִי הַקַּב"ה בְּרָא אֶת כָּל הַנְּבִרָאִים, טוֹב וְרַע, וְצְרִיךְ לְהַעֲלוֹת אֶת **נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה**, הַשְּׁבוּיִם בְּתוֹךְ הָרַע, לְשׁוֹרְשָׁם, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יְשַׁעְיָה מ"ה, ז'): "וְיֹצֵר אֹר וּבּוֹרָא חֹשֶׁךְ עֲשֵׂה שְׁלוֹם וּבּוֹרָא רַע אֲנִי ה' עֲשֵׂה כָּל אֵלֶּה". אֲמָנָם, מֵאַחַר וְהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אִסְרָה עָלֵינוּ לְאָכּוֹל אֶת אוֹתָם מַאֲכָלוֹת **אִיסוּרִים**, לְכַאוּרָה אֵין לָנוּ אֲפֻשְׁרוֹת לְהַעֲלוֹת מֵהֶם **נִיצוּצֵי קְדוּשָׁה**.

אוֹלָם, אוֹמֵר הַ"קְּדוּשַׁת לוֹי", כְּאֲשֶׁר הָאָדָם מְקַיֵּם אֶת מִצְוֹת הַתּוֹרָה, וְלֹא אוֹכֵל אֶת אוֹתָם מַאֲכָלוֹת **אִיסוּרִים**, הִנֵּה בְּכֵךְ הוּא מַעַלָּה אֶת **נִיצוּצֵי הַקְּדוּשָׁה** מֵהֶם לְרִיחַ נִיחוּחַ לַה' יִתְבָּרֵךְ.

וְאִם תֵּאֱמַר שֶׁאֵין הָאָדָם אוֹכֵל מַאֲכָלוֹת הָאִיסוּרִים אֵלוּ, בְּחֻמַּת שֶׁטַעֲמָן אִינוֹ עָרֵב לוֹ. עַל-כֵּן בְּרָא הַקַּב"ה בְּרִיאָה מִיּוֹחֲדַת שֶׁל הֵיטֵר, שִׁישׁ בָּהּ הַטַעַם שֶׁל הָאִיסוּר, כְּדִי שֶׁיִּפִּיר הָאָדָם בְּטִיב טַעַם הָאִיסוּר, וְעַל-יָדֵי שִׁמְנַעַע עֲצָמוֹ

מלאכול אותם, הרי כך הוא מעלה את **ניצוצי הקדושה** שיש בהם לריח נוח לה' יתברך.

וכפי דברי קודשו של ה"קדושת לוי": "הקדוש ברוך הוא ברא כל העופות ובהמות וחיות טהורות כדי להעלות **ניצוצות**, אשר בהן כל איש ישראל אשר אוכל אותה... (וגם) חיות טמאות, מחמת שאיש ישראל אינו אוכל אותם... זה הוא עליות **ניצוצות** של הטמאים.

רק שכל איש ישראל שמעולם לא אכל הבריות הטמאות, הנה, אינו יודע הטעם שלהן. נמצא מהיכן הוכחה שאינו אוכל אותם מחמת מצות ה' עליהם שלא לאכול? (או) שמא אינו אוכל אותם מחמת שאינם טובים בטעם אכילתן... (על-כן ברא הקב"ה בריאה מיוחדת של היתר, שיש לה טעם של המאכלות **האסורים**). נמצא, (ש) יודע כל איש ישראל הטעם של הטמאים, שטוב טעם (יש) להם. נמצא, כאשר איש ישראל מונע (עצמו) (מ)לאכול אותם בטוב טעם שלהם, מחמת מצות ה', זה הוא עליות ניצוצות (הקדושה) שלהם". (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

"ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'"

ידוע כי האר"י הקדוש (שער הפנונת ברכות השחר) קבע את המנהג הנפוץ לומר בכל יום קדם התפלה: "הריני מקבל עלי מצות עשה של 'ואהבת לרעך כמוך'."

ונראה כי הנהגה זו נרמזת בפסוק שלפנינו "ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני ה'": הנה תחלה "ויקרבו כל העדה" יתאחדו בקרוב לבבות מחלט, ולאחר מכן "ויעמדו לפני ה'" לתפלה, כמאמרם (ברכות ו ב): "אין עמידה אלא תפלה". (וכל נמאמינים)

פרשת שמייני

בפרשת שמייני צ"א (=91) פסוקים בגימטריה של "אמן" (=91). מלבד זאת, פרשה זו מסתיימת בהלכות הנוגעות לכשרות המאכלים, ואף "מאכל" בגימטריה "אמן" (=91) ללמדנו שאין די שנסתפק בברכה על האכילה אלא עלינו להשתדל שתמיד יהיה מי שיענה אמן אחר ברכתנו.

ונתן להוסיף עוד: הסימן שנתנו במסורה למנין הפסוקים הוא "עבדיה" (=91) כלומר שהמקפיד על עניית "אמן" מתחזקת אמונתו ונהיה עבד י-ה. (וכל נמאמינים)
"וישא אהרן את ידו אל העם ויברכם" (ט', כב')

כששאלו פעם את ה"חפץ חיים", איך הוא זוכה שכל הברכות שלו מתקיימות, ענה להם שזה פשוט, וכל אחד יכול... אדם ששומר את פיו כל הזמן, ולא מוציא מפיו דבר שקר, אזי פשוט מברך, משמים דואגים לקיים את מה שהוא אומר, היות ומידה כנגד מידה, גם הם שומרים שלא ישקר.

ספר אחד מתלמידי הגדולים של הגאון והצדיק רבי ישראל מראדין, בעל ה"חפץ חיים" זיע"א: בהיותי מקורב אליו, היתה לי הזכות להיפנס לביתו פעמים רבות, ולשוחח איתו בלימוד, ולהציע בפניו את שאלותי בכל מיני ענינים. באחת הפעמים, היה זה בשנותיו האחרונות, בעת שהיה בגיל 83 בערך, נכנסתי לביתו, ולמרות החולשה שפקדה אותו באותו היום, רבנו היה אז בעת רצון מיוחדת במינה, והדבר ניכר עליו. מחמת החולשה שכב רבנו במיטתו, ולפתע הוא הורה לי להתקרב אליו, ובקש ש... אפתח את פיו!!

הייתי נרעש ונפחד! לא רק שלא הבנתי כלל מה ה"חפץ חיים" רוצה להשיג בכך, אלא שגם לא ידעתי כיצד אעז לצית להוראה שכזו... לפתוח את פיו של ה"חפץ חיים"!!? מי מוכן להיפנס אל תוך לוע הארי...?! אבל לא עזר לי מאומה. ה"חפץ חיים" הורה לי בשנית לפתוח את פיו. בלית ברירה ובחוסר אונים מוחלט התקררתי אליו ופתחתי את פיו הקדוש. לפני נגלו שתי שורות שיניים צחורות כשלג, מסודרות ומתוקנות כדבעי, משל היה זה ילד קטן שעוד לא הספיק לפגום את השיניים שקבל מהקב"ה. בעוד אני נתון בסערת חושים שאי-אפשר לתאר, פונה אלי ה"חפץ חיים" ומבקש דבר נוסף. "תספור נא כמה שיניים יש בפני!!" ואני חשבתי להתעלף...!. כדי למנות את מספר השיניים, צריך כבר להיפנס עמוק אל תוך פיו המסולא בקדושה של גדול הדור. כיצד אוכל לעשות זאת?! אבל גם הפעם לא אפשר לי רבנו לחשוב הרבה, והאיץ בי לספור את שיניו. מה אומר ומה אדבר, החילותי במשימה הקשה, ובסיומה הגעתי למספר 32, בדיוק כמספר השיניים שברא הקב"ה באדם. שן אחת לא חסרה ולא נפגמה!! כל השיניים היו בריאות וחזקות כביום נתינתן!! למותר יהיה לציון, שבגיל מבוגר שפזה, שבו היה ה"חפץ חיים" באותה תקופה, אין הרבה קשישים שזוכים למתנה שכזו...

לאחר שעשיתי את מה שבקש, לקח ה"חפץ חיים" את ידי, ואמר בחיוד משפט, שלא אוכל לשכוח לעולמים: "אני שמרתי על הפה שהקב"ה נתן לי, והקב"ה שמר על הפה שלי...!!!".

צריך גם לדעת, שאם חס וחלילה יוצאים דיבורים רעים מפיו של האדם, הנה, על-ידי כך בורא האדם מלאכים ומשחיתים רעים, המקטרגים עליו, ומבקשים להזיקו. שפן, אומרים חז"ל (מועד קטן יח'), (ש) "ברית פרוטה לשפתים" - דהינו, יש כח בשפתים/בפה - לטוב או לרע חלילה.

שבת שלום לכל בית ישראל! לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שבת פרה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"אל תשקצו את נפשתיכם..." (יא' מג')

על איסור המאכלים שאסרה התורה, כותב הפרשן הספרדי רבי יצחק אברבנאל: רבים חושבים, שהתורה אסרה מאכלים אלו מפני בריאות הגוף ורפואתו. אולם, ברור שאסור להאמין בכך. שכן, ספר התורה האלקי איננו ספר של רפואות. ומה עוד, אומר רבי יצחק אברבנאל, שגם עינינו רואות, כי האומות, האוכלות את בשר החזיר, **השקץ והעכבר**, ושאר בעלי-החיים **הטמאים** – הן כלן חזקות.

אלא, צריך לדעת, שהתורה האלקית לא באה לרפא את הגוף ולדאוג לבריאותו – אלא לדאוג לבריאות הנפש, ולרפא את תחלואיה. לכן, אסרה התורה את המאכלים, לפי שהם מתעבים ומשקצים את הנפש הטהורה. מוסיף על-כך רבי יצחק בן משה ארמא, בספרו "עקידת יצחק": כשם שהפפרי אוכל מאכלים גסים והוא בריא, ואילו בן-העיר לא הורגל במאכלים אלה, והם מזיקים לו – כך אנו, בני ישראל: לפי זוף (=זכות) נפשותינו, שהן נאצלות מתחת לכסא הכבוד, לא נוכל לסבול את **הטומאות**. שכן, הן מזיקות לנו. אולם, לא כן הגויים – בשבילם הכל טוב, כי נפשם מגושמת, ולא איכפת להם **מטומאות** העולם הזה.

וזהו שדרשו חז"ל על הכתוב (ויקרא יא', מג'): "אל תשקצו את נפשתיכם בכל השרץ השרץ ולא **תטמאו** בהם ונטמתם בהם" (שכן) "עבירה **מטמטמת** לבו של אדם" ("אוטמת וסותמת (את מוחו) מכל חכמה", רש"י), שנאמר: "ולא תטמאו בהם ונטמתם בהם". אל תקרי, "ונטמתם", אלא, "**ונטמתם**" (לשון **טמטום**) (יומא לט').

ועוד אמרו חז"ל (שבת קמה'): "מפני מה עובדי כוכבים מזוהמים? מפני שאוכלים שקצים ורמשים". כלומר, מה שמבדיל את ישראל מאומות העולם הוא, שאין אנו אוכלים מאכלות אסורות, פיון שמאכלות אסורות **מטמטמות** את המח ואת הלב עד שקשה לאדם לדעת מה טוב ומה רע.

וכן מצינו עוד בגמרא (חולין ה'): "השתא, ומה בהמתן של צדיקים, אין הקדוש ברוך הוא מביא תקלה על ידם – (על) צדיקים עצמם, לא כל – שכן?!". וכתבו ה"תוספות" שם, שדוקא בענין של אכילה אין הקב"ה מביא תקלה לצדיקים, שכן גנאי הוא לצדיק שאוכל דבר אסור, שהרי המאכלות האסורות **מטמטמות** את מוחו ולבו של האדם.

ובענין המאכלות האסורות ראוי לציין כאן את היונים הרשעים, שבקשו להשכיח מישראל תורה ומצות, כפי שאנו אומרים בנוסח על הנסים: "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך ולהעבירם מחקי רצונך". ודקדקו המפרשים, איך יתכן להשכיח דבר מאדם בפח? הלא שכחה איננה דבר התלוי בידי אחר, אלא בידי האדם עצמו.

אלא, ידוע שהיונים חפשו כל מיני דרכים על מנת לטמטם, חס וחלילה, את מוחם של ישראל, כדי שיהיה להם יותר קל להעבירם על מצות ה'. שכן, כל זמן שהאדם מודע לכך שאין הוא הולך בדרך הנכונה, הרי יש לו תקנה, שבזמן מן הזמנים יתעורר וישפר את דרכיו. אולם, כאשר מוחו ולבו סתומים ו**מטומטמים** ממאכלות אסורות, הוא כבר כלל אינו מרגיש שהוא הולך בדרך המקולקלת, וממילא יותר קשה להתזירו לדרך הישרה. וזהו שכתוב: "כשעמדה מלכות יון הרשעה על עמך ישראל להשכיחם תורתך". וזאת, על-ידי שיאכילו אותם בדברים האסורים, **המטמטמים** וסותמים את מוחו ולבו של האדם, ועל-ידי כך, ממילא יוכלו בלי שום קושי להעבירם מחקי רצונך". כי ישראל כבר לא ירגישו ולא יחושו שהם הולכים בדרך **הטומאה**, רחמנא ליצילן.

וראוי להוסיף כאן מה שכתוב בגמרא (סוטה מט'): "כשצרו מלכי בית חשמונאי זה על זה, היה הורקנוס מבחויץ (שהיה צר על ירושלים עם חילי רומי), ואריסטובלוס מבפנים (בתוך ירושלים). (ו) בכל יום ויום היו משלשלין דינרים בקפה (=בסל), ומעלין להן תמידים (אלו שבפנים שלשלו כסף לרומאים שמחויץ לחומה, ובתמורה העלו

לָהֶם הָרוֹמָאִים כְּבָשִׁים לְהַקְרִיב קֶרֶבֶן תְּמִיד). הִיָּה שֵׁם זֶקֶן אַחַד, שֶׁהָיָה מִפִּיר בַּחֲכָמָה יוֹנִית. לְעוֹ לָהֶם בַּחֲכָמָה יוֹנִית.
אָמַר לָהֶן: כָּל זְמַן שְׁעוֹסְקִים (יִשְׂרָאֵל) בְּעִבּוֹדֵת (הַקּוֹרְבָנוֹת), אֵין נִמְסְרִין בִּידְכֶם. לְמַחַר שֶׁלְשָׁלוֹ לָהֶם דִּינָרִים בַּקֶּפֶה
(כְּמוֹ בְּכָל פַּעַם), וְהֵעֵלוּ לָהֶם **חֲזוֹר** (בְּמִקּוּם כְּבֶשׂ). כִּיּוֹן שֶׁהִגִּיעַ (**הַחֲזוֹר**) לְחֲצֵי חוֹמָה, נָעַץ צַפְרָנְיוֹ בַּחוֹמָה, וְנִדְעָזְעָה
אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת פֶּרְסָה...". וְצָרִיךְ לְהִבִּין, מִדּוּעַ "נִדְעָזְעָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת פֶּרְסָה"?
וַיֵּשׁ לוֹמַר, שְׁאוֹתוֹ זֶקֶן נָתַן עֲצָה לְרוֹמִיִּים לְכַבּוֹשׁ אֶת יְרוּשָׁלַיִם עִיר הַקֹּדֶשׁ, עַל-יְדֵי **הַחֲזוֹר**, הַמְסַמֵּל אֶת שֵׁי
הַטּוֹמָאָה. וְלִכּוֹן, כְּאֲשֶׁר נָעַץ **הַחֲזוֹר** אֶת צִיפּוֹרְנֵי בַּחוֹמוֹת יְרוּשָׁלַיִם, "נִדְעָזְעָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת פֶּרְסָה...".
שְׂכּוֹן, יָדְעָה הָאֶרֶץ, שֶׁכָּל זְמַן שֶׁהִמַּח וְהִלֵּב הִיהוּדִי אֵינוֹ **מִטְמָטֵם** בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, יֵשׁ אֲפֻשְׁרוֹת בְּקָלוֹת לְהַחֲזוֹר
אוֹתוֹ לְדַרְךְ הַטּוֹבָה וְהַיִּשְׁרָה. אֲךָ אִם **הַחֲזוֹר** יִטְמָטֵם אֶת מוֹחָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל, הָרִי שֶׁלְמֵרוֹת שֶׁשְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה תְּמִיד
פְּתוּחִים, הִנֵּה קָשָׁה מְאֹד יִהְיֶה לְפִתּוֹחַ אֶת לְבוֹ וּמוֹחוֹ שֶׁל **הַמְטוֹמָטֵם** בְּמֵאֲכָלוֹת אֲסוּרוֹת, רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

וַיֵּשׁ לוֹמַר, שֶׁנִּדְעָזְעָה אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אַרְבַּע מֵאוֹת פֶּרְסָה, כַּנִּגְדָה קְלִיפַת **עֵשׂו**, שֶׁאַרְבַּע מֵאוֹת קְלִיפּוֹת מִשְׁנֵה קְשׁוּרוֹת
עִמוֹ, כְּפִי שְׁכֶתוֹב (בְּרֵאשִׁית ל'ג' א'): "וְהִנֵּה **עֵשׂו** בָּא, וְעִמּוֹ אַרְבַּע מֵאוֹת אִישׁ". (קְלִיפַת **עֵשׂו/אָדוֹם** רוֹמְזֵת **לְחֲזוֹר**, כְּמוֹ
שְׁכֶתוֹב בְּמִדְרָשׁ (וַיִּקְרָא רַבֵּה יג'): "וְאֵת הַחֲזוֹר - זוֹ (גְלוֹת) **אָדוֹם**...". וְכּוֹתֵב הַ"מְגִלָּה עֲמוּקוֹת" **"חֲזוֹר"** בְּגִמְטְרִיָּה "קְלִיפָה").
בְּשִׁלְחֹן יוֹרָה דְעָה (ס' פ"א, סז) פּוֹסֵק הַרמ"א, שֶׁלֹּא לְתַת לְתִינּוֹק לְאָכּוֹל דְּבָרִים אֲסוּרִים, כִּי זֶה יִזִּיק לוֹ לְכַשְׁיִגְדֵּל.
וּמִבְּאֵר שֵׁם הַש"ךְ, שֶׁאֶף-עַל-פִּי שֶׁמְעִיקֵר הַדִּין אֵין הָאֵב מְצוּהָ לְהַפְרִישׁ קֶטֶן מֵאֲכִילַת דְּבָרִים הָאֲסוּרִים מִדְּרַבְנָן,
בְּכָל זֹאת יֵשׁ לְמִנּוּעַ אֶת הַקֶּטֶן מֵלְאָכּוֹל דְּבָרִים אֵלֶּה, מִשּׁוּם "**שְׁמִטְמָטֵם** אֶת הַלֵּב, וְגוֹרְמִים לוֹ טֵבַע רַע".
בְּסִפּוֹר "יְרוּשָׁלַיִם שֶׁל מַעְלָה" מְסוּפָר עַל גֵּעַר בֶּן חֲמֵשׁ-עֶשְׂרֵה, שֶׁהָיָה תַלְמִיד מְצַטִּין בְּלִימוּדֵי חוּל, אֲבָל בְּמִקְצוּעוֹת
הַקֹּדֶשׁ לֹא קָלַט מֵאוֹמָה, וְכֵאֵילוֹ הָיָה מוֹחוֹ אֲטוּם. וְהָיָה הַדְּבָר לְפָלֵא. שְׂכּוֹן, כִּיִּצַד יִתְכֵן שֶׁבִשְׂאֵר הַמִּקְצוּעוֹת הַצִּטִּין,
וְלַעֲוֹמֹת זֹאת בְּלִימוּד גְּמָרָא, מִשְׁנֵה, מְקַרָא וְהִלְכוֹת הָיָה תַלְמִיד חָלֵשׁ בְּיוֹתֵר. הַפְּלִיאָה הַלְכָה וְגִדְלָה לְאוֹר הָעוֹבְדָה
שֶׁשְׂאֵר אַחֲיוֹ הַצִּטִּינוֹ בְּלִימוּדֵיהֶם בְּקִדְשׁ. הַהוֹרִים הַמוֹדָאִים הַשִּׁיחוּ אֶת לִבָּם בְּנוֹשֵׂא זֶה לְפָנָי גְּאוֹן הַדּוֹר, הַגְּאוֹן רַבִּי
עֲקִיבָא אֵיגֵר זצ"ל. כְּאֲשֶׁר שָׁמַע הַגְּאוֹן אֶת כָּל פְּרִטֵי הָעֵנִין, אָמַר, שֶׁכְּפִי הַנִּרְאָה אֲכַל הַנֶּעַר בְּיַלְדוּתוֹ אֲכַל לֹא
כָּשֵׁר, וְזֶה טְמָטֵם אֶת לְבוֹ וּמוֹחוֹ, עַד שֶׁלֹּא יָכוֹל הָיָה לְקַלוֹט וְלְהִבִּין דְּבָרֵי תוֹרָה. אֶת דְּבָרָיו בְּסֵס עַל דְּבָרֵי הַש"ךְ
מִהַגְּמָרָא. תַּחֲלִילָה תִּמְהוּ הַהוֹרִים, וְסִבְרוּ, שֶׁלֹּא יִתְכֵן שֶׁהֵאֲכִילוֹ אֶת יַלְדָם בְּמֵאֲכִילֵי טְרִיפָה. אוּלַם, לְאַחַר שֶׁהֵעֵנִין
נִבְדָק בִּיסוּדִיוֹת, הַתְּבַרֵר, שֶׁבְהִיּוֹתוֹ יֵלֵד קֶטֶן, נִקְלַע הַנֶּעַר לְמִקּוּם מְסוּיָם, שְׁבוּ פִיתוֹ אוֹתוֹ לְאָכּוֹל מֵאֲכַל לֹא כָּשֵׁר.
מִשְׁנַתְּבַרֵר הָעֵנִין, יַעֲץ לָהֶם הַגְּאוֹן רַבִּי עֲקִיבָא אֵיגֵר זצ"ל, שֶׁיִּשְׁלְחוּ אֶת הַנֶּעַר לְלַמּוֹד בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, שֶׁהִיָּתָה
שְׂרוּיָה בְּאוֹתָם יָמִים בְּעוֹנֵי. וְאֲכּוֹן, בְּיִשְׂרָאֵל הַנֶּעַר הַשְּׂקִיעַ אֶת עֲצָמוֹ בְּלִימוּדִים, וְלְאַחַר זְמַן מָה רָאָה בְּרַכָּה בְּעַמְלוֹ
וְהַצְלִיחַ.

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהֱרֵן קָרֵב אֵל הַמִּזְבֵּחַ... וְכִפֵּר בְּעֶדְךָ וּבְעֵד הָעָם" (ט' ז')

הַאֲדַמו"ר רַבִּי מְאִיר הַלּוֹי מֵאַפְטָא הָיָה מִמְתַּנְגְּדִיו שֶׁל הַצַּדִּיק רַבִּי שְׁמַחָה בּוֹנִים מִפְּשִׁיטָה, וּבְכָל פַּעַם קָרָא תִיגֵר
עַל דְּרַכּוֹ שֶׁל רַבִּי שְׁמַחָה בּוֹנִים בַּחֲסִידוּת. כְּשֶׁנִּפְגְּשׁוּ פַעַם שְׁנֵי הַצַּדִּיקִים, שָׂאֵל הַאֲדַמו"ר מֵאַפְטָא אֶת רַבִּי שְׁמַחָה
בּוֹנִים: יָמִים רַבִּים מְנַקְרֵת בְּמוֹחֵי תְּמִיָה גְדוֹלָה: אֵיךְ יָכוֹל מֵר לְשִׁמֵשׁ מוֹרָה-דְּרָךְ לְצֵאן מְרַעִיתוֹ, וְלַעֲוֹרֵר לֵב
הַרְבִּים לְתְּשׁוּבָה שְׁלִימָה לֵה? הָרִי יָדוּעַ בְּצִיבּוֹר, שְׁמֵר הַתְּגוֹרֵר זְמַן רַב בְּבְרָלִין, בִּירַת אֲשַׁכְּנּוּ, וְשָׁהָה שֵׁם בְּסִבִּיבָה
שֶׁל חוּטָאִים וְחֻטָאִים?

הַשִּׁיב רַבִּי שְׁמַחָה בּוֹנִים לְרַבִּי מֵאַפְטָא: הִיא הַנּוֹתֶנֶת: הִנֵּה, אָנוּ קוֹרְאִים בְּפִרְשַׁת "שְׁמִינִי", שֶׁבִּיּוֹם הַשְּׁמִינִי
לְמִילּוּאִים אוֹמֵר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן: "קָרֵב אֵל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חֲטָאתְךָ וְאֵת עֲלֹתְךָ וְכִפֵּר בְּעֶדְךָ וּבְעֵד הָעָם". מֹשֶׁה רִבְּנוֹ
מִדְּגִישׁ, אֲפוּא, בְּאוֹזְנֵי אַהֲרֹן, שֶׁתַּחֲלִילָה יְכַפֵּר הַקֶּרֶבֶן בְּעֵדוֹ, וְאַחַר-כֵּן יְכַפֵּר גַּם בְּעֵד הָעָם, כִּי קִיָם כָּלֵל גְּדוֹל
בְּהַלְכָה, שְׁמִי שְׂאֵינוֹ מְחוּיָב בְּמִצְוָה, אֵינוֹ יָכוֹל לְהוֹצִיא אֶת הַרְבִּים יְדֵי חוֹבָתָם. וְהוּא הַדִּין בְּהַדְרַכַת הַרְבִּים לְדַרְךְ
שְׁמִירַת הַתּוֹרָה וְהַמִּצְוֹת. מִי שֶׁלֹּא רָאָה בְּמוֹ עֵינָיו עֲבִירוֹת וְעוֹבְרֵי עֲבִירָה, אֵינוֹ מְסוּגֵל לְהוֹצִיא אַחֲרֵים מִהַבּוֹץ
הַרוֹחֲנֵי לְתוֹכוֹ שְׁקֵעוֹ. רַק זֶה שֶׁהָיָה קָרוֹב לְהַבְלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, וְהַכִּיר פְּנִים אֵל פְּנִים אֶת חוֹלְשַׁת הָאָדָם, מוֹצִיא
מִקְרָבוֹ כּוֹחוֹת נְפְשִׁים לְתַקֵּן אֶת עֲצָמוֹ וְאֵת הַזּוּלַת תִּיקוֹן אֲמִיתִי.

שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל! לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שבת פרה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן: קָרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חַטָּאתְךָ וְאֶת עֲלֹתְךָ, וְכִפֵּר בְּעֶדְךָ וּבְעֵד הָעָם" (ט' ז')

על דברי משה לאהרן, "קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלותך, וכפר בעדך ובעד העם", מפרש רש"י זצ"ל: "...שהיה אהרן בוש וירא (=מתביש ומפחד) לגשת. אמר לו משה: למה אתה בוש? לכך נבחרת".

ודקדקו המפרשים בענין: הלא אהרן היה בוש וירא מלגשת, בגלל שגרם לחטא העגל, כמו שכתוב (שמות לב, ב-ד): "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶהְרֹן: פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזֹּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשִׁיכֶם... וַיִּקַּח מִיָּדָם, וַיִּצַר אֹתוֹ בַּחֶרֶט, וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מִסִּכָּה". אם כן, מדוע משיב לו משה: "למה אתה בוש? לכך נבחרת"? וכי בגלל שאהרן גרם לחטא העגל הוא נבחר לגשת אל המזבח, ולהקריב קרבנות, כדי לכפר על בני ישראל?

נקדים לבאר מה שאמר הקב"ה למשה רבנו, לאחר חטא העגל (שמות לב, ד'): "וּבְיָוִם פְּקֻדֵי, וּפְקֻדֹתַי עֲלֵהֶם (את חטאתם)", ופרש רש"י זצ"ל: "תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם, ופקודתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות, ואין פורענות (=גזירה) באה על ישראל, שאין בה קצת מפרעון עון העגל".

ונתיגעו כל המפרשים לבאר, מהו הקשר בין חטא העגל לבין שאר העונות – מדוע כשישראל עושים, חס וחלילה, עונות מתעורר עליהם תמיד חטא העגל?

יתכן לבאר עמק ענין זה על-פי מה שאמרו חז"ל (עבודה זרה ד'): "אמר ר' יהושע בן לוי: לא עשו ישראל את העגל – אלא (כדי) לתת פתחון-פה לבעלי תשובה" (=שאפילו על חטא חמור זה של עבודה זרה ה' יתברך סולח). ופרש רש"י: "כלומר, גבורים ושלטים ביצרים היו (ישראל)... אלא גזירת המלך (הקב"ה) היתה לשלוט בהם, כדי ליתן פתחון-פה (=אפשרות) לבעלי תשובה (לחזור בתשובה). שאם יאמר החוטא: לא אשוב, שלא יקבלני (=כיון שבטח לא יקבלני ה') – (אזי) אומרים לו: צא ולמד ממעשה העגל – שפפרו (ישראל) בה' (בחטא חמור זה של עבודה זרה), (ובכל זאת) ונתקבלו בתשובה".

והנה, בעל "תורת חיים" מתפלל מאד על פרוש זה של רש"י, ושואל: וכי איך שיך לומר, שגזירת המלך (=הקב"ה) היתה שיעשו ישראל את העגל, ויעבדו עבודה זרה? הרי דבר זה נוגד את הכלל הידוע, שהבחירה נתנה לאדם, כדי שיוכל לבחור בין הטוב לבין הרע.

ומתריץ ה"תורת חיים" את פליאתו על-פי הכתוב בגמרא (סוכה נב'): "אמר רבי שמעון בן לקיש: יצרו של האדם מתגבר עליו בכל יום, ומבקש להמיתו... ואלמלא הקב"ה עוזרו (=עוזר לאדם) – אין (האדם) יכול לו (=ליצור הרע)...". אם כן, אומר ה"תורת חיים", פשוט הדבר, שהסיוע משמים כנגד היצר הרע תלוי במדרגת האדם למטה. אם האדם מתאמץ בכל כוחו לעבוד את ה', אזי יש לו יותר סיוע מלמעלה, אך אם אינו מתאמץ כלל, אין לו עזרת שמים להתגבר על יצרו, ועל-כך הוא יכול ליפול, חלילה, ברשת היצר הרע.

ולפי זה, אומר ה"תורת חיים", בחטא העגל לא היה לישראל את הסיוע המיוחד, הבא משמים כדי להתגבר על יצרם, ולכן לא יכלו להתגבר על יצרם, ונכשלו בחטא העגל.

ועתה נבין את פונת חז"ל, שאמנם לא היו ישראל ראויים לעשות את העגל, ובאמת גיבורים ושלטים היו ביצרים, כדברי רש"י. וגם מצד עבודתם והתאמצותם למטה היו ישראל ראויים שיעזור להם הקב"ה מלמעלה להתגבר על יצרם, אלא ש"גזירת המלך (=הקב"ה) היתה לשלוט בהם". כלומר, גזירת הקב"ה היתה שלא לעזור להם מלמעלה להתגבר על יצרם. וכך התגבר עליהם היצר הרע מלמטה, ונכשלו בחטא העגל. וכל זאת, כאמור, "לתת פתחון-פה לבעלי תשובה" (=כדי להורות תשובה לרבים).

ומעתה יתבאר היטב הענין של "וביום פקדי, ופקודתי עליהם (את חטאתם)". שהרי, חטא העגל שעשו ישראל היה רק כדי לתת פתחון-פה לבעלי תשובה, שאפילו על חטא חמור זה של עבודה זרה ה' יתברך סולח, ויכולים וצריכים הם לעשות תשובה. ועל כן נמצא שבכל חטא ועון שעושים ישראל, מתעורר תמיד חטא העגל – לטוב

או לרע, חס וחלילה: אם עושים ישראל תשובה על מה שחטאו, מתגלה אז שאכן למדו הם מחטא העגל, שאפשר וצריך לעשות תשובה, ועל-ידי כך, לא רק שיש להם כפרה על מה שחטאו, אלא גם חטא העגל מתבטל לגמרי (שהרי מתגלה שבחטא העגל היתה תועלת גדולה, בכך שנתמלא כאן רצונו של ה' יתברך, להורות תשובה לרבים).

לעומת זאת, אם חס וחלילה ישראל לא עושים תשובה על עונותיהם, לא רק שמגיע להם ענש על מה שחטאו, אלא מגיע להם ענש גם על חטא העגל. שהרי, לא למדו ממנו לעשות תשובה, ואם כך, לא היתה בו שום תועלת. נמצא אפוא, שכאשר ישראל אינם עושים תשובה על חטאיהם, מתעורר חטא העגל מחדש, והם (=ישראל) נענשים עליו, וזהו שאמר הקב"ה למשה: "וביום פקדי, ופקדתי עליהם (את) חטאתם", ופרש רש"י זצ"ל: "תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם, ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות".

ומעתה מובן היטב, מדוע סבב הקב"ה כך, שדוקא אהרן, הכהן הגדול, יגרום לחטא העגל. שהרי תכלית חטא העגל היתה כאמור כדי להורות תשובה לרבים, ועל-ידי כך יחזרו ישראל בתשובה, והקב"ה יכפר להם על חטאיהם. וכן, גם עבודת אהרן, הכהן הגדול, היא להקריב קרבנות, כדי לכפר על בני ישראל. אם כך, דוקא נאה לאהרן להיות השליח שיגרום לחטא העגל – כדי להורות תשובה לרבים.

וזהו שפרש רש"י: "...שהיה אהרן בוש וירא (=מתבייש ומפחד) לגשת" – מחמת שגרום לחטא העגל – "אמר לו משה: למה אתה בוש? לך נבחרת" – דוקא בגלל שאתה גרמת לחטא העגל, כדי להורות תשובה לרבים, הנה, אין לך סימן גדול מזה שזאת היא עבודתך, להיות הכהן הגדול, ולכפר על בני ישראל – ולכן "קרוב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך, וכפר בעדך ובעד העם".

כדרך של תורה הנדרשת בשבעים פנים נראה לבאר מה שפרש רש"י: "...שהיה אהרן בוש וירא (=מתבייש ומפחד) לגשת" – מחמת שגרום לחטא העגל – ו"אמר לו משה: למה אתה בוש? לך נבחרת", על-פי מה ששינונו בגמרא (ברכות לד): "דאמר רבי אבהו: מקום שבעלי תשובה עומדין – צדיקים גמורים אינם עומדין, שנאמר (ישעיה נז): "שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר ה' ורפאתיו". לרחוק ברישא (=קודם נאמר "שלום" לרחוק מה), והדר לקרוב" (=ולאחר-מכן לקרוב אל ה').

וצריכים אנו להבין, על מה ולמה זכו בעלי התשובה לךך, שמעלתם גדולה יותר ממעלת צדיקים גמורים? נקדים להביא מה שאמרו חז"ל, והוא יסוד גדול וחשוב בעבודת ה', שצריך פל אחד ואחד לעבוד את ה' בשבע המידות: **חסד**, **גבורה**, **תפארת**, **נצח**, **הוד**, **יסוד**, **מלכות**. וצריך פל איש ישראל לתקן ולקדש מידות אלו (דהיננו, לעשות חסד עם הזולת, לא להתנהג עם הסובבים אותו במידת **הגבורה/דין** וכו').

וזהו ענין ימי ספירת העמר, שבהם אנו סופרים שבעה שבועות, שכן שבעת השבועות הם כנגד שבע המידות שהבאנו – וזאת, כדי להגיע לחג השבועות (זמן מתן תורתנו) ולקבל את התורה, כשאנו מתוקנים ומזוככים בשבע המידות הנ"ל. ומאחר ושרש פל המידות, שטבועות בכל אדם (כעס כבוד קנאה וכו'), הוא משבע מידות אלו, לכן, בכל שבוע יש לתקן מידה אחת – בשבוע הראשון של ימי ספירת העמר יש לתקן את מידת **החסד**, בשבוע השני את מידת **הגבורה**, וכן הלאה.

והנה, פותב המגיד מקווננין בספרו "עבודת ישראל", שמידת ה"הוד", שהיא המידה החמישית, היא מלשון הודאה, והיא רומזת על בעל תשובה שחטא והכחיש את השגחת ה' ומצותיו, ואחר-כך הודה שחטא ושב בתשובה לבורא עולם. ואילו מידת ה"נצח", שהיא המידה הרביעית, רומזת על הצדיק שלא חטא מעולם. שכן, "נצח" הוא מלשון "מנצח", שזהו הצדיק המנצח תמיד את היצר הרע.

ויש לומר, שלבעל התשובה יש יצר רע יותר גדול ממה שיש לצדיק. שכן, בעל התשובה הורגל בעבירות, והוא פרוץ בסבך היצר, בבחינת "עבירה גוררת עבירה". ולכן, לאחר ששב בתשובה, ובא לכלל מידת ה"הוד", שהיא בבחינת הודאה שחטא והכחיש את ה' יתברך, הנה, צריך הוא גם להיות בבחינת מידת ה"נצח" – דהיננו, לנצח ולהתגבר על היצר הרע.

מכל זה נמצא, שהצדיק הוא בבחינת "נצח" בלבד, מפיון שלא שיך לו בחינת ה"הוד" (שהיא הודאה), שהרי הוא מעולם לא הכחיש את ה' יתברך ואת תורתו. אך בעל התשובה הוא בבחינת שתי המידות "נצח והוד" גם יחד. שכן, בתחילה הוא עובד את ה' בבחינת ה"הוד" – דהיננו, מודה על חטאיו ועל שהכחיש את ה' יתברך, ועתה הוא מודה שה' הוא אדון הכל. ולאחר-מכן חייב הוא לעבוד את ה' בבחינת מידת ה"נצח" – לנצח ולהתגבר על יצרו

הָרַע. וַיֵּשׁ עוֹד לּוֹמֵר מָה שְׁכָתוֹב בַּסְּפָרִים הַקְּדוּשִׁים, כִּי "נִצָּחַ וְהוֹד" הֵם בְּבַחֲיַנַּת שְׁתֵּי רִגְלָיִם, שְׁעָלִיהֶן עוֹמְדֵת קוֹמַת הַקְּדוּשָׁה, כְּמוֹ שְׁכָתוֹב בְּמֵאֲמָר "פְּתִיחַת אֱלֹהֵינוּ": "נִצָּחַ וְהוֹד תְּרִין שׁוֹקִין" (=נִצָּחַ וְהוֹד הֵן שְׁתֵּי הַשׁוֹקִים/רִגְלָיִם). אִם כֵּן, נִמְצָא כִּי הַצְּדִיק עוֹבֵד אֶת ה' רַק בְּרִגְלָאֵחַת, שֶׁהִיא מִידַת הַ"נִצָּחַ". וְאֵילוֹ בְּעַל הַתְּשׁוּבָה עוֹבֵד אֶת ה' בְּשְׁתֵּי הַרְגְלָיִם – "נִצָּחַ וְהוֹד".

וּמַעֲתָה, מְדוּיָקִים לְהַפְלִיא הֵם דְּבָרֵי חו"ל: "מְקוֹם שְׁבַעֲלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִין – צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִין". שָׁכַן, הַצְּדִיקִים עוֹבְדִים אֶת ה' כְּאִמּוֹר בְּבַחֲיַנַּת רִגְלָאֵחַת ("נִצָּחַ"), וְאֵילוֹ בְּעָלֵי תְשׁוּבָה הֵם עוֹבְדֵי ה' בְּבַחֲיַנַּת שְׁתֵּי רִגְלָיִם – "נִצָּחַ וְהוֹד", וְעַל-כֵּן נֵאֱמָר "מְקוֹם שְׁבַעֲלֵי תְשׁוּבָה עוֹמְדִין – צְדִיקִים גְּמוּרִים אֵינָם עוֹמְדִין" – שָׁכַן, בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה עוֹמְדִים עַל בַּחֲיַנַּת "שְׁתֵּי רִגְלָיִם", וְאֵילוֹ הַצְּדִיקִים "עוֹמְדִים" רַק עַל רִגְלָאֵחַת.

וְעַל-כֵּן אָמַר הַחֶכֶם מִכָּל אָדָם (קהלת ד', ט'): "טוֹבִים הַשְּׁנַיִם מִן הָאֶחָד". דְּהֵינּוּ, בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה, שְׁעוֹבְדִים אֶת ה' עִם שְׁתֵּי הַבַּחֲיָנוֹת ("נִצָּחַ וְהוֹד"), הֵם טוֹבִים יוֹתֵר מֵהַצְּדִיקִים, שְׁעוֹבְדִים אֶת ה' רַק בְּבַחֲיַנַּת אֶחַת – "נִצָּחַ".

עַל-פִּי הָאֱמּוֹר יוֹבֵן לָנוּ מָה שְׁדָרְשׁוּ חו"ל בְּגִמְרָא (בְּרִכּוֹת נח): "לֵךְ ה' הַגְּדוּלָה וְהַגְּבוּרָה וְהַתְּפָאֶרֶת וְהַנִּצָּחַ וְהַהוֹד – וְהַהוֹד זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ". וְצָרִיכִים אָנוּ לְהַבִּין, וְכִי מָה הַקָּשֶׁר בֵּין מִידַת הַהוֹד לְבֵין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ? אֵךְ לְפִי הָאֱמּוֹר יֵשׁ לוֹמֵר, שֶׁהָרִי יְדוּעַ, שְׁתַּכְלִית בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִיא לְהַקְרִיב קוֹרְבָנוֹת, כְּמוֹ שְׁכָתַב הַרַמְבַּ"ם (רִישׁ ה' בֵּית הַבַּחֲיָרָה): "מִצְוֹת עֲשֵׂה לְעֲשׂוֹת בֵּית לַה' מוֹכֵן, לְהִיּוֹת מְקַרְבִּים בּוֹ הַקוֹרְבָנוֹת".

עַל-כֵּן נִמְצָא, שְׁתַּכְלִית בְּנִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִיא הַתְּשׁוּבָה, שִׁיחֻזֹּר הָאָדָם בְּתְשׁוּבָה וַיְבִיא קָרְבָן כְּדֵי לְכַפֵּר עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים. וְלָכֵן יִפֶּה דָרְשׁוּ חו"ל: "וְהַהוֹד זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ". שָׁכַן, עֲבוֹדַת בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הִיא בְּבַחֲיַנַּת "הוֹד", מְלִשׁוֹן הוֹדָאָה, שְׁיָבֹא הַחוּטָא וְיוֹדָה שְׁחָטָא וְהִכְחִישׁ אֶת הַשְּׁגָחַתוֹ שֶׁל בּוֹרָא עוֹלָם, וַיְבִיא קָרְבָן לְכַפֵּר עַל חֲטָאֵיו, וּמַעֲתָה יוֹדָה שֶׁה' יִתְבָּרַךְ הוּא אֲדוֹן הַכֹּל, וְאֵין עוֹד מְלַבְדּוֹ.

כִּיּוֹן שְׁבָאנוּ לְיַדֵּי כֵּן, יֵאִיר לָנוּ לְהַבִּין מָה שֶׁסִּבֵּב הַקַּב"ה כֵּן, שְׁחָטָא הַעֲגָל (שֶׁהִיָּה כְּדֵי לְהוֹרוֹת תְּשׁוּבָה לְיִשְׂרָאֵל) נַעֲשֶׂה דוֹקָא עַל-יַדֵּי אַהֲרֹן הַכֹּהֵן. שָׁכַן, עַל-פִּי הַיְדוּעַ, שְׁבַעַת הָרוּעִים – שֵׁהֵם: אַבְרָהָם, יִצְחָק, יַעֲקֹב, מֹשֶׁה, אַהֲרֹן, יוֹסֵף, דוֹד – מְכֻנָּיִם כְּנֶגֶד שְׁבַע הַמִּיּוֹדוֹת: אַבְרָהָם כְּנֶגֶד מִידַת הַחֶסֶד, יִצְחָק כְּנֶגֶד מִידַת הַגְּבוּרָה, יַעֲקֹב כְּנֶגֶד מִידַת הַתְּפָאֶרֶת, מֹשֶׁה כְּנֶגֶד מִידַת הַנִּצָּחַ, אַהֲרֹן כְּנֶגֶד מִידַת הַהוֹד, וְכו'.

נִמְצָא מִכָּאן, שֶׁאַהֲרֹן הַכֹּהֵן – שֶׁהוּא כְּנֶגֶד מִידַת הַ"הוֹד", שֶׁהִיא כְּאִמּוֹר מִידַת בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה, שְׁמוּדִים שְׁחָטָאוּ וְהִכְחִישׁוּ אֶת ה' יִתְבָּרַךְ, וְעַתָּה מוֹדִים שֶׁהוּא אֲדוֹן הַכֹּל.

וְעַתָּה מוֹבֵן הַיָּטֵב, מְדוּעַ סִבֵּב הַקַּב"ה כֵּן, שְׁדוֹקָא אַהֲרֹן, הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל, יִגְרוּם לְחָטָא הַעֲגָל. שֶׁהָרִי תַכְלִית חָטָא הַעֲגָל הִיָּתָה כְּאִמּוֹר כְּדֵי לְהוֹרוֹת תְּשׁוּבָה לְרַבִּים, וְעַל-יַדֵּי כֵּן יְבִיא יִשְׂרָאֵל לְיַדֵּי הוֹדָאָה שְׁחָטָאוּ וַיִּחְזְרוּ בְּתְשׁוּבָה. וּמֵאַחַר וְעֲבוֹדַתוֹ שֶׁל אַהֲרֹן הַכֹּהֵן הַגְּדוֹל (שֶׁהוּא כְּאִמּוֹר מִידַת הַ"הוֹד") הִיא לְהַקְרִיב קוֹרְבָנוֹת, לְכַפֵּר עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ שְׁגַם הוּא בְּבַחֲיַנַּת "הוֹד" (כְּפִי שֶׁהִבְאֵנוּ בְּרִכּוֹת נח) "וְהַהוֹד זֶה בֵּית הַמִּקְדָּשׁ", עַל כֵּן דוֹקָא לוֹ נֶאֱמָה לְהִיּוֹת הַשְּׁלִיחַ שִׁיגְרוּם לְחָטָא הַעֲגָל.

וְזֶהוּ מָה שֶׁפָּרַשׁ רַש"י: "... שֶׁהִיָּה אַהֲרֹן בּוֹשׁ וַיִּרְא (=מִתְבַּיֵּשׁ וּמִפְחָד) לְגִשְׁתָּ. אָמַר לוֹ מֹשֶׁה: לְמָה אַתָּה בּוֹשׁ? לְכֹךְ נִבְחַרְתָּ". שָׁכַן, מֹשֶׁה רַבְּנוּ, הוּא הָרַבִּיעִי מִשְׁבַּעַת הָרוּעִים וְהוּא מְכֻנָּיִם כְּנֶגֶד מִידַת הַ"נִצָּחַ", בְּהִיּוֹתוֹ צְדִיק גְּמוּר, שְׁנִצָּחַ אֶת הַיֵּצֵר הָרָע וְלֹא חָטָא מֵעוֹלָם. וְאֵילוֹ אַהֲרֹן הַכֹּהֵן, שֶׁמִּידַתוֹ כְּאִמּוֹר "הוֹד", בְּבַחֲיַנַּת בְּעָלֵי הַתְּשׁוּבָה, הִיָּה גַם בְּבַחֲיַנַּת "נִצָּחַ", בְּהִיּוֹתוֹ תְלַמִּידוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבְּנוּ, וְלָמַד מִמֶּנּוּ אֵיךְ לְנִצָּחַ אֶת הַיֵּצֵר הָרָע. עַל כֵּן אָמַר מֹשֶׁה לְאַהֲרֹן – "קָרֵב אֵל הַמִּזְבֵּחַ" – דְּהֵינּוּ, שִׁיקְרַב אֶת הַמִּזְבֵּחַ בְּשְׁתֵּי רִגְלָיו, בְּבַחֲיַנַּת "נִצָּחַ וְהוֹד", כְּדֵי לְעַבֹד אֶת ה'. "וְעֲשֵׂה אֶת חֲטָאתְךָ וְאֶת עֲלֹתְךָ, וְכַפֵּר בְּעַדְךָ וּבְעַד הָעָם" – כִּי עֵיקַר עֲבוֹדַתְךָ הִיא לְכַפֵּר עַל יִשְׂרָאֵל, כִּיּוֹן שֶׁאַתָּה בְּבַחֲיַנַּת "נִצָּחַ וְהוֹד", ו"לְכֹךְ נִבְחַרְתָּ". (ע"פ "אוֹרֵה שֶׁל תוֹרָה" לְהַר"ק פִּינְחָס פְּרִידְמָן) תְּבֹא אִמּוֹ, וְתִקְנַח אֶת הַצּוּאָה (=וְתִנְקָה אֶת הַלְּכָלוֹף) " (מִילַתא דְּבַדִּיחוֹתא)

מַעֲשֵׂה בְּאִשָּׁה אֶחַת, שֶׁבִקְשָׁה מִבְּעַלָּה שִׁיחַלִּיף לְבָנָם הַקָּטָן, שֶׁטָּנַף עֲצָמוֹ בְּצוּאָה. סָרַב הַבְּעַל, וְאָמַר: זֶה תִּפְקִיד הָאִשָּׁה לְקַנַּח אֶת צוּאֹת בְּנָה. זַעְמָה עָלָיו אִשְׁתּוֹ וְאָמְרָה: מִנֵּן לָךְ? אֵיפֶה זֶה כְּתוּב? הַשִּׁיב לָהּ הַבְּעַל: לְמַדְנוּ בְּמִדְרָשׁ, שֶׁכָּל הַקוֹרְבָנוֹת הֵם זְכָרִים, מְלַבֵּד פָּרָה אֲדוּמָה, שֶׁחִיבַת לְהִיּוֹת נִקְבָה. וְנִשְׂאֵלֶת הַשְּׂאֵלָה, מְדוּעַ חִיבַת פָּרָה אֲדוּמָה לְהִיּוֹת נִקְבָה? אֲלֹא, לְמַדְנוּ עֲנִין זֶה מִרַבִּי מֹשֶׁה הַדְּרָשׁוֹן, שֶׁהַסִּיבָה לְמִצְוֹת פָּרָה אֲדוּמָה הִיָּתָה כְּדֵי לְכַפֵּר עַל עוֹן חָטָא הַעֲגָל, כְּמוֹ שְׁכָתוּב בְּ-רַש"י: "מִשְׁלַל לָבֵן שֶׁפָּחָה, שֶׁטָּנַף פְּלִטְיוֹ (=שֶׁלְּכָלְךָ אַרְמוֹן) שֶׁל מֶלֶךְ. אָמְרוּ: תְּבֹא אִמּוֹ, וְתִקְנַח אֶת הַצּוּאָה (=וְתִנְקָה אֶת הַלְּכָלוֹף)". מִכָּאן לְמַדְנוּ – אָמַר לָהּ בְּעַלָּה – קִינּוּחַ הַבֵּן הוּא תִּפְקִיד שֶׁל הָאִמָּא... **שַׁבַּת שְׁלוֹם לְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל!**

בס"ד "וְלִקְחֵתִי אִתְּכֶם מִן הַגּוֹיִם וְקִבַּצְתִּי אִתְּכֶם מִכָּל הָאָרְצוֹת... וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וְטָהַרְתֶּם"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שַׁבַּת פָּרָה) bnei-zion.com
כְּנִיסַת הַשְּׁבֵט: 18:27

עֲרַשׁ"ק כִּב' אֲדַר ב' תִּשְׁע"ט (29.3.19)
יְצִיאַת הַשְּׁבֵט: 19:36 ר"ת 20:21

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וְאֵת שְׁעֵיר הַחֲטָאֵת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שָׂרָף וַיִּקְצַף עַל אֲלֻעָזָר וְעַל אֵיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן... מִדּוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחֲטָאֵת?"

עַל הַכְּתוּב, "וְאֵת שְׁעֵיר הַחֲטָאֵת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שָׂרָף", מִפְּרֻשׁ רַש"י: "שְׁלֹשָׁה שְׁעִירֵי חֲטָאוֹת קָרְבוּ בּוֹ בְּיוֹם: שְׁעִיר עֲזִים, שְׁעִיר נְחֹשֶׁן, וְשְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ. וּמִכֶּלֶן לֹא נִשְׂרָף, אֲלֹא זֶה (=שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ)...".

דְּהִינּוּ, אֶהֱרֹן וּבְנָיו הִקְרִיבוּ בְּאוֹתוֹ יוֹם (שֶׁהָיָה רֹאשׁ חֹדֶשׁ נִסְּוֹן) שְׁלֹשָׁה שְׁעִירִים: שְׁעִיר עֲזִים, שְׁעִיר נְחֹשֶׁן, וְשְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ. אֲלֹא שָׂאת שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ שָׂרָפוּ אֶהֱרֹן וּבְנָיו, וְלֹא אָכְלוּ מִבְּשָׂרוֹ, כְּפִי שְׁנִטְצָוּ.

וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִינֵן זֶה. שָׂפָן, מִדּוּעַ נִשְׂרָף שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ, וְלֹא נִאֲכַל עַל-יְדֵי הַכֹּהֲנִים/אֶהֱרֹן וּבְנָיו? (כְּפִי שְׂגָם מֹשֶׁה שָׂאל אֶת אֲלֻעָזָר וְאֵיתָמָר: "מִדּוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחֲטָאֵת בַּמָּקוֹם הַקֹּדֶשׁ"?).

וּבְאֵר הַרְה"ק מְרוֹזִין זִיע"א עֲנִינֵן זֶה, עַל-פִּי מָה שְׁאֲמָרוּ חו"ל בְּגִמְרָא (חוֹלִין ס'): "רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן פִּזִּי רַמִּי (=הַקְּשָׁה): כְּתִיב (בְּרַאשִׁית א') 'וַיַּעַשׂ אֱלֹהִים אֶת שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הַגְּדֹלִים' (מִשְׁמַע מִכָּאן שְׁנֵי הַמְּאֹרֹת הָיוּ שְׁוִים). וְכְתִיב 'אֶת הַמְּאֹר הַגְּדֹל... וְאֶת הַמְּאֹר הַקָּטָן' (וּמִכָּאן מִשְׁמַע שְׁשֵׁנִיהֶם לֹא הָיוּ שְׁוִים). (וְאִיךָ זֶה יִתְכַּן?)

(אֲלֹא), אֲמָרָה יִרַח לְפָנֵי הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, אֲפָשֶׁר לְשֵׁנֵי מַלְכִים שִׁישְׁתַּמְשׁוּ בְּכֶתֶר אֶחָד? אֲמַר לָהּ: לְכִי וּמַעֲטֵי עֲצָמְךָ. אֲמָרָה לְפָנָיו: רְבוּנוּ שֶׁל עוֹלָם, הוֹאִיל וְאֲמַרְתִּי לְפָנֶיךָ דְּבַר הַגּוֹן, אֲמַעֲט אֶת עֲצָמִי?... אֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: הִבִּיאוּ כַּפָּרָה עָלַי, (עַל) שְׁמַעְטֵתִי אֶת הִירַח. וְהִינּוּ, דְּאֲמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לִקְיֹשׁ: (עַל) מָה נִשְׁתַּנָּה (קָרְבָּן) שְׁעִיר שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, שְׁנֵאֲמַר בּוֹ (בַּמִּדְבָּר כח) "לֵה" ("שְׁעִיר עֲזִים אֶחָד לְחֲטָאֵת לֵה")? (אֲלֹא) אֲמַר הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: שְׁעִיר זֶה יֵהָא כַּפָּרָה עַל שְׁמַעְטֵתִי אֶת הִירַח".

עַל-פִּי הָאֲמוּר נִשְׁכִּיל לְהַבִּין מַעֲט מְזַעֵר אֶת הַטַּעַם לְכַף שְׂצוּהָ הַקַּב"ה עַל יִשְׂרָאֵל לְהַבִּיא שְׁעִיר רֹאשׁ חֹדֶשׁ כַּפָּרָה, בְּאוֹמְרוֹ "שְׁעִיר זֶה יֵהָא כַּפָּרָה עַל שְׁמַעְטֵתִי אֶת הִירַח". שָׂפָן, בַּמָּקוֹם גְּדוּלְתוֹ שֶׁל הַקַּב"ה, שָׁם אֲתָה מוֹצֵא אֶת עֲנֻתָנוֹתוֹ, שֶׁהוּא כְּבִיכּוֹל מְצַטְעֵר עַל שְׁמַעְט אֶת הִירַח וְגַרְם לְהַתְּגַבְּרוֹת יֵצֵר הָרַע וְכוּחֹתָיו.

וְעַל זֶה אֲמָרוּ חו"ל בְּגִמְרָא (בְּרֻכּוֹת ד', ו'), שְׂאֶחָד הַדְּבָרִים שֶׁהַקַּב"ה מִתְּחַרֵּט עֲלֵיהֶם הוּא עַל שְׂבָרָא אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, כְּפִי שְׁכְּתוּב בְּנִבְיָא (מִיכָה ד', ו'): "וְאֲשֶׁר הִרְעֵתִי". וּפְרֻשׁ רַש"י: "וְאֲשֶׁר הִרְעוּתִי" - אֲנִי גִרְמַתִּי לָהֶם (=לְיִשְׂרָאֵל) (לְחַטּוֹא, עַל-יְדֵי) שְׂבָרָתִי יֵצֵר הָרַע...".

וּבְאֵר הַרְה"ק רַבִּי נִפְתָּלִי מְרַאפְשִׁיץ זִיע"א, בְּסִפְרוֹ "זֶרַע קֹדֶשׁ", שְׁכַאֲשֶׁר הָאָדָם שָׁב בְּתִשְׁבּוּבָה, וּמִתְּחַרֵּט מְאֹד עַל מַעֲשָׂיו הָרָעִים, אֲזַ גַּם לְמַעְלָה בְּשָׂמִים הַקַּב"ה כְּבִיכּוֹל עוֹשֶׂה תִשְׁבּוּבָה, כְּפִי שְׁאֲמָרוּ חו"ל (בְּרֻכּוֹת לב'): הַקַּב"ה מִתְּחַרֵּט עַל בְּרִיאַת יֵצֵר הָרַע, וְאוֹמֵר: "וְאֲשֶׁר הִרְעֵתִי". שְׁכַאֲשֶׁר הַקַּב"ה מְצַטְעֵר עַל שְׂבָרָא אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, וּבְגִלְלוֹ גַרְם צַעַר לְבָנָיו, בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

וּמִבִּיא הַרְה"ק רַבִּי נִפְתָּלִי מְרַאפְשִׁיץ מְשַׁל עַל-כֶּף: מְשַׁל לְאֵב שֶׁנִּתֵּן לְבָנוּ הַחֲבִיב סִפִּין לְשַׁחֵק בָּהּ. וּבְנוּ, בְּרוּב טַפְשׁוֹתוֹ, לֹא נִזְהָר, וְחַתָּךְ אֶת יְדוֹ, וְהָיָה לְבָן צַעַר גְּדוּל. כְּשֶׁרָאָה אָבִיו אֶת צַעַר בְּנוֹ, גַּם הוּא הִצְטָעֵר מְאֹד עַל כָּאֵב בְּנוֹ, וְהִצְטָעֵר עוֹד יוֹתֵר עַל שֶׁנִּתֵּן לְבָנוּ אֶת הַסִּפִּין, וְגַרְם בְּכַף לְפַצִּיעָתוֹ.

הַנִּמְשָׁל הוּא, שֶׁהַקַּב"ה בְּרָא אֶת הַיֵּצֵר הָרַע לְטוֹבַת הָאָדָם, כְּדִי שֶׁהָאָדָם יִתְגַּבֵּר עָלָיו, וַיִּקְבַּל שְׂכָר לְעוֹלָם הַבָּא. אֲלֹא, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהִיזְהָר מְאֹד מִהַיֵּצֵר, כְּדִי שֶׁזֶה לֹא יִחַטּוֹא. וְכַאֲשֶׁר הָאָדָם נוֹפֵל בְּרִשְׁתׁוֹ הַיֵּצֵר, וְנִעַנֵּשׁ עַל-כֶּף, מִתְּחַרֵּט הַקַּב"ה עַל שְׂבָרָא אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, וְאוֹמֵר "וְאֲשֶׁר הִרְעֵתִי" - מָה עֲשִׂיתִי שְׂבָרָתִי דְּבַר כֹּזֵה, אֶת הַיֵּצֵר הָרַע, וְגִרְמַתִּי בְּכַף צַעַר לְבָנָי!

וְהִנֵּה, כְּאֲמוּר, לֹא אָכְלוּ אֶהֱרֹן וּבְנָיו אֶת שְׁעִיר הַחֲטָאֵת שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ, כְּפִי שְׁכְּתוּב: "וְאֵת שְׁעִיר הַחֲטָאֵת דָּרַשׁ דָּרַשׁ מֹשֶׁה וְהִנֵּה שָׂרָף, וַיִּקְצַף עַל אֲלֻעָזָר וְעַל אֵיתָמָר בְּנֵי אֶהֱרֹן... מִדּוּעַ לֹא אֲכַלְתֶּם אֶת הַחֲטָאֵת (שֶׁל רֹאשׁ חֹדֶשׁ)?" וְצָרִיךְ לְהַבִּין עֲנִינֵן זֶה. שָׂפָן, עַל מָה וְלָמָּה קִצַּף מֹשֶׁה רְבוּנוֹ?

ויש לומר, שהנהגה למדנו בגמרא, שאכילת הקרבן על-ידי הכהנים, מביאה פפרה לאדם **שחטא**, כפי ששינונו (פסחים גט): "ואכלו אתם אשר כפר בהם, מלמד שהכהנים אוכלים, ובעלים מתכפרין". דהינו כאשר הכהנים אוכלים מהקורבן, מתכפר "לבעלים" (=לאדם שהביא את הקרבן על **חטאיו**).

מכאן נמצא, שעל-ידי שאהרן ובניו היו אוכלים משעיר החטאת של **ראש חודש**, היה מתכפר לבעלים. ומאחר ושעיר **ראש חודש** הוא כפרה כביכול על הקב"ה, כפי שהוא יתברך אמר – "שעיר זה יהא כפרה על שמעטתי את הירח" – נמצא, שאם אהרן ובניו היו אוכלים ממנו/משעיר **ראש חודש**, היה מתכפר כביכול להקב"ה על שמעט את הירח, והיו זוכים ישראל לתיקון השלם של אחרית הימים, שאז יהא אור הלבנה כאור השמש, כפי שמנבא הנביא (ישעיה ל, כו): "והיה אור הלבנה כאור החמה".

ומטעם זה קצף משה על אהרן ובניו על שלא אכלו משעיר **ראש החודש**. שכן, על-ידי אכילתו היו זוכים ישראל לתיקון השלם ולגאולה.

וכפי שמביא בענין זה גם ה"חתם סופר" (תנא דבי אליהו זוטא ר' קכ): "ואת שעיר החטאת (של **ראש חודש**)... והנהגה שרף... כי באמת, אילו ישראל היו ראויים **לאור הגדול**, היה הקב"ה מגדיל מאור החמה יותר, ולא היה בהכרח (צריך) למעט מאור הלבנה. אך, מפני שלא היו (ישראל) ראויים, הוצרך למעט (את) אור הלבנה, וזהו ענין ה'ביאו עלי כפרה על שמעטתי את הירח', ולא הגדלתי (את) אור החמה... והנה, לעתיד לבוא יתוקן פגימת הלבנה כמו שהיתה קודם מיעוטה... (כפי) משה רבנו עליו השלום, (ש)בראש חודש הראשון להקמת המשכן (ראש חודש ניסן), רצה לתקנה".

נפלא מה שמובא בספר "אהלי יעקב" להרה"ק רבי יעקב מהוסיאטין זצ"ל (בשם זקנו הרה"ק מרוזין זיע"א), על מה שאנו אומרים כל יום בתפילת השחר: "אלו ואלו נשרפין בבית הדשן: חטאת הצבור והיחיד" (זבחים גב). ואכן, אם נעין בהמשך המשנה נראה, שאמנם חטאת הצבור מפורשות שם, אך חטאת היחיד לא מפורשות... ומדוע?

ובאר הרה"ק מרוזין זיע"א, ואמר, שמה שהזכיר רבנו הקדוש (מסדר המשנה) "חטאת היחיד", התכוון בכך על הקב"ה, הוא "היחיד"/יחידו של עולם, שבקש מאתנו להביא לו שעיר חטאת כפרה על שמעט את הירח, וזהו "חטאת היחיד".

ועתה, בא וראה דבר נפלא ונורא, שכתוב ב"עירין קדישין", להרה"ק מרוזין (תנינא דף יד), שהסיבה שהקב"ה קבע את **יום הדין**, ראש השנה, בראש חודש, הוא בגלל מיעוט הלבנה.

ועל-כן אנו אומרים בעשרת ימי התשובה ובראש השנה בתפילה את "שיר המעלות ממעמקים קראתיך ה" (תהילים קל), ושם כתוב: "אם **עונות** תשמר יה אדני מי יעמד כי עמך הסליחה למען תורא". דהינו, "אם **עונות** תשמר יה" – רבוננו של עולם, אם חלילה תעמוד בתוקף הדין בלי לסלוח לנו **ביום הדין**, "אדני מי יעמד" – אין שום בריה שיכולה לעמוד בעומק **הדין**. אולם, "כי עמך הסליחה", דהינו זכור לנו אבינו אב הרחמן, שגם אתה ה', צריך **סליחה** כביכול, על שמעטת את הירח. כפי שאמרת "שעיר זה יהא כפרה על שמעטתי את הירח", על-כן אנא סלח לנו **ביום הדין**, בראש השנה. ולכן, בכונה תחילה קבע הקב"ה את יום הדין לראש השנה, שהוא ראש חודש, כדי לעזור מליצה טובה זו לישראל. (על פי "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "והוא גרה לא יגר **טמא** הוא לכם" (יא ז')

הצדיק רבי מאיר'ל מפרימישילן נהג לחזר בעצמו על פתחי נדיבים, ולהתרימם למען עניים ונצרכים. פעם הגיע רבי מאיר'ל לביתו של גביר אחד, שהיה תלמיד חכם ומדקדק במצות, אך ידו היתה קפוצה לכל דבר שבצדקה. כשראה האיש את רבי מאיר'ל עומד בפתח ביתו, הבין שבא להתרימו לדבר מצוה, ומיד החל מתנצל בדברי חסידות מעושים: "הלא רואה אדוני, שאין שעתי פנויה עתה! אני ממחר לבית המדרש לשיעור הקבוע בתורה ולתפילה בציבור!" ובעודו מדבר, נטל האיש בידו את כובעו ומעילו, והחל צועד בחופזה אל מחוץ לפתח הבית. מהר אחריו רבי מאיר'ל, ואמר לו: עליך ועל שכמותך כבר אמרה התורה: "כי מפריס פרסה הוא... והוא גרה לא יגר" (כתוב זה נאמר, על החזיר), ופירוש הפסוק הוא: מה היתרון שיש לפרסות צעדיו של אדם, בהליכתו למקום תורה ותפילה – אם "גרה לא יגר" – אם הוא אינו מנדב לעניים את ה"גרה" – (גרה מלשון מטבע, כמו שכתוב: "עשרים גרה השקל").

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פרשת השבוע: שמיני (שבת פרה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפטרה: "ויהי דבר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בני ציון"

אפר מה תולעת, ראשי תיבות "אמת" (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

ידועים דברי חז"ל בגמרא במסכת חולין (פט', עב'): "אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל, חושקני בכס, שאפלו בשעה שאני משפיע לכם גדלה, אתם ממעטין (את) עצמכם לפני – נתתי גדלה לאברהם, אמר לפני (בראשית יח): 'ואנכי עפר ואפר'. (נתתי גדולה) למשה ואהרן, אמרו (שמות טז): 'ונחנו מה'. (נתתי גדולה) לדוד, אמר (תהלים כב): 'ואנכי תולעת ולא איש'. אבל עובדי כוכבים ומזלות, אינם כן. נתתי גדלה לנמרוד, אמר (בראשית יא): 'הבה נבנה לנו עיר'".

והנה, כאשר נתבונן נראה, שבמאמר זה נזכרו שלש מדרגות של ענוה: האחת, מדרגת אברהם אבינו, שאמר 'ואנכי עפר ואפר'. השניה, מדרגת משה ואהרן, שאמרו 'ונחנו מה'. והשלישית, מדרגת דוד המלך, שאמר 'ואנכי תולעת'. ושלש מדרגות אלו **אפר מה תולעת**, הם ראשי תיבות "אמת". וזהו שאמר הנביא, בשבחו של אהרן הכהן, "תורת אמת היתה בפיהו". כיון, שעל-ידי שחטא בעגל, קנה אהרן "אמת", את ג' המדרגות הללו של הענוה, שסימן "אמת" – **אפר מה תולעת**.

על-פי האמור, יאיר לנו את דברי ה"חתם סופר" האומר, שאהרן הכהן נכשל **בחטא העגל**, כדי שיקנה בנפשו את מידת **הכניעה**. והרי, לכאורה, איך יעלה על הדעת, שאהרן צריך להיכשל **בחטא העגל**, כדי שיקנה את מידת **ההכניעה והענוה**. וכי לא היתה לאהרן הכהן את מידת **הענוה**?

והרי, על הכתוב (שמות ו' כו'): "הוא אהרן ומשה... הם המדברים אל פרעה... הוא משה ואהרן", פרש רש"י: "יש מקומות שמקדים אהרן למשה, ויש מקומות שמקדים משה לאהרן. לומר לך, ששקולין כאחד". והנה, מאחר ועל משה מעידה התורה, "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה", ומשה ואהרן שקולין הם, איך אפשר לומר שחסרה לאהרן מידת **הענוה**, עד שהיה צריך **לחטא העגל**, כדי שייכנע לבו?

אלא, יש לומר, שאהרן מצד עצמו, בגדל קדושתו, ודאי שלא היה צריך לבוא למידת **הענוה**, על-ידי שיכשל **בחטא** כל-כך חמור של עון העגל. אך היות ותפקידו בקדש היה להיות הכהן הגדול, שעומד ומכפר על בני ישראל, הרי צריך להיות מחויב מעין **החטא** שחטאו ישראל, שהרי אמרו חז"ל (ר"ה כט) "כל שאינו מחייב בדבר, אינו מוציא את הרבים ידי חובתן" – אינו יכול להוציא את ישראל "ידי חובתן", **מהחובות ומהעונות** שנתחייבו בהם. על-כן סבב הקב"ה, שגם אהרן יכשל בחטא העגל, כדי שיקבל לב **נשבר ונדכה** מחמת עון חמור זה, ועל-ידי כך יהא בכוחו להשפיע על בני ישראל, שגם הם יקבלו לב **נשבר ונדכה** מחטא העגל, ויתקברו יותר אל הקב"ה. על-פי האמור יומתק לנו להבין את דברי רש"י זצ"ל בפרשה (ויקרא ט', ז'): "ויאמר משה אל אהרן, קרב אל המזבח...". ופרש שם רש"י: "שהיה אהרן היה **בש** (=מתביש) וירא מלגשת (אל המזבח), שהרי הוא גרם לישראל לעשות את העגל). אמר לו משה: למה אתה בש? לך נבחרת!".

כלומר אומר משה לאהרן, הלא זוהי הסיבה שנכשלת בחטא העגל, כדי שתתביש ותקבל לב **נשבר ונדכה**, ועל-ידי כך תוכל להשפיע על ישראל שגם להם יהיה לב **נשבר ונדכה**. ולכן, נמצא, שהבושה שלך היא הסיבה לך שאתה ראוי לגשת אל המזבח, לעבודת הקדש.

ועתה, בא וראה שכל זה נרמז בדברי הנביא מלאכי: "תורת אמת היתה בפיהו ועולה לא נמצא בשפתיו, בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון... כי מלאך ה' צבאות הוא".

הנה, "תורת אמת היתה בפיהו", כפירוש ה"חתם סופר", שנכשל **בחטא העגל**, כדי שיקנה בנפשו את שלש מדרגות הענוה, שסימן "אמת" – **אפר מה תולעת**. ועל-כך מקשה הנביא ושואל: והרי "ועולה לא נמצא בשפתיו, בשלום ובמישור הלך אתי" – איך אפשר לומר שאהרן היה צריך **לחטא העגל** כדי לקנות את מידת

הענוה וההכניעה?

ועל-כך משיב הנביא מלאכי בעצמו: "ורבים השיב מעון" – שצריך היה לחטא העגל, כדי להיות "מחויב בדבר"; להשיב "רבים... מעון" (את ישראל מעון העגל). וכיון שחטא בעגל, וקנה לב נשבר ונדכה, השפיע על ישראל את מידת הענוה וההכנעה, שיהיה גם לבם נשבר ונכנע. אבל, אומר הנביא, שאהרן, מצד עצמו, לא היה צריך לכל זה – "כי מלאך ה' צבאות הוא".

בדרך זו נעלה במסילה להבין את הטעם שפרה אדומה היא כפרה על חטא העגל, כפי שכתוב בפרשת "חקת": "דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה". והביא רש"י, בשם רבי משה הדרשן, שהסיבה למצות פרה אדומה היתה כדי לכפר על עון חטא העגל, כמו שכתוב ברש"י: "משל לבן שפחה, שטנף פלטיין (=שלקלך ארמון) של מלך. אמרו: תבוא אמו, ותקנח את הצואה (=ותנקה את הלכלוך). כך תבוא הפרה (=מצות פרה אדומה), ותכפר על העגל (=על חטא העגל של ישראל)."

ומובא בספר ה"בעל שם טוב" (חקת), בשם הבעש"ט זי"ע, שתכלית מצות פרה אדומה היא כפרה על קליפת הנאווה. (פרה הוא גם מלשון פרה ורבה, שמפרה ומגדיל את דעת האדם להחשיב את עצמו).

ומדוע הפרה צריכה להיות גם אדומה? אלא שאדום רומז על העונות, כמו שכתוב בנביא (ישעיה א, ח): "אם יהיו חטאיכם כשנים (=אדומים כשושנים), כשילג ילבינו". לכן צוה הקב"ה לשרוף את הפרה (הרומזת לנאווה) עד אפר, כדי לבטל את קליפת הנאווה, עד שיהיה האדם בבחינת "ואנכי עפר ואפר".

וזהו שכתוב (במדבר יט, ו): "ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה". ופרש רש"י, בשם רבי משה הדרשן (שם כב): "ארז הוא הגבוה מכל האילנות, ואזוב (הוא) הנמוך מכלם. סימן, שהגבוה שנתגאה וחטא, ישפיל עצמו כאזוב וכתולעת, ויתכפר לו". הנה, מבואר מכאן, כי מצות פרה אדומה היא כפרה על חטא הנאווה.

וראו להוסיף מה ששנינו בגמרא (חולין פט): "אמר רבה: בשכר (=בגלל) שאמר אברהם אבינו 'ואנכי עפר ואפר', זכו בניו ל-ב' מצות: אפר פרה ועפר סוטה".

הרי לנו דברים ברורים, כי "אפר" הוא בזכות מידת ענותנותו של אברהם, שאמר "ואנכי עפר ואפר". ולפי דברי הבעש"ט מתאים ענין זה להפליא עם עבודת הפרה אדומה, שמכפרת על מידת הנאווה.

ועתה, בא וראה דבר פלא. הרי כבר למדנו מדברי ה"חתם סופר" על שלש המדרגות – אפר מה תולעת, ראשי תיבות "אמת" – שעל-כך נאמר על אהרן "תורת אמת היתה בפיהו".

ולכן, כאשר נתבונן בעבודת הפרה האדומה (שהיא כאמור כפרה על הנאווה), נראה שכל שלש מידות הענוה – אפר מה תולעת – נזכרות בה. הא כיצד?

הנה, בפסוק, "ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה", מבואר, שהשליכו את ה"תולעת" אל שריפה הפרה, שהפכה לאפר, כמו שכתוב (במדבר יט, ט): "ואסף איש טהור את אפר הפרה". הרי

לנו בחינת תולעת ואפר. ובחינת "מה" נשלמה מהצווי שנצטוו משה (שאמר "ונחננו מה"): "וידבר ה'... ויקחו אליך פרה אדמה תמימה". ופרש רש"י: "לעולם היא נקראת על שמך, פרה שעשה משה במדבר...". (ויש

להוסיף שכל שלש מידות הענוה – אפר מה תולעת, ראשי תיבות "אמת", נרמזות בכתוב: "פרה אדמה תמימה") "להבדיל בין הקדש ובין החל ובין הטמא ובין הטהור" (ע"פ סנהדרין עח)

מעשה שהיה באחד ממלכי אומות העולם, שפנה לרבי תנחום, ואמר לו: "הבה ונהיה עמי ועמך לעם אחד!" השיב לו ר' תנחום: "טוב ויפה! אך אנו היהודים הננו כבר נימולים, על-כן לא נוכל להיות

כמוכם, הגויים, כי איך נחזיר את העורלה חזרה? על-כן, הימולו אפוא אתם, ותהיו כמונו, יהודים".

גרד המלך לסוף פגנתו של ר' תנחום, הבין את הפקחות שבתשובתו, ואמר לו: "אכן נצחתני בדבריך. אולם, דע לך, שעל-פי החק, מי שמנצח את המלך מושלך הישר לגוב האריות".

מיד קרא למשרתיו, והלכו אִמָּנָם השליכו את היהודי אל גוב האריות. וראה זה פלא: האריות נצבו ליד ר' תנחום, הביטו בו, אך לא נגעו בו לרעה!

באותו מעמד נכח מומר אחד, שהתרעם על הנס שארע ליהודי. בועמו הרב פנה אותו מומר אל המלך, ואמר לו: "נראה לי שאין האריות רעבים עתה, ועל-כן לא נגעו לרעה ביהודי". "אם כך" – אמר המלך – "הבה נערוך נסיון, ונכח אם רעבים האריות, אם לאו". מיד קרא המלך למשרתיו, וצוה עליהם להשליך את המומר אל גוב האריות. והנה, אך הושלך המומר לגוב האריות, ובאחת (=מיד) התנפלו עליו האריות,

ואכלו את בשרו לתיאבון... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "וְלִקְחֵתִי אִתְּכֶם מִן הַגּוֹיִם וּקְבַצְתִּי אִתְּכֶם מִכָּל הָאֲרָצוֹת... וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מִיַּם טְהוֹרִים וַיְטַהְרֵתֶם"

פְּרֻשַׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שַׁבַּת פָּרָה) bnei-zion.com
כְּנִיסַת הַשְּׁבֵת: 18:27

עֲרַשׁ"ק כַּב' אָדָר ב' תִּשְׁע"ט (29.3.19)
יְצִיאַת הַשְּׁבֵת: 19:36 ר"ת 20:21

הַפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיֵּשֶׂא אֶהָרֶן אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם" (ט', כב')

על הכתוב "וַיֵּשֶׂא אֶהָרֶן אֶת יָדוֹ אֶל הָעַם וַיְבָרְכֵם", פֶּרֶשׁ רש"י: "וַיְבָרְכֵם", (שִׁבְרַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל שְׁלֹשׁ בְּרָכוֹת שֶׁל בְּרַכַּת הַכֹּהֲנִים: 'בְּרַכְךָ (ה' וַיִּשְׁמְרְךָ), יָאֵר (ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחַנְךָ), יֵשֶׂא (ה' פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיֵּשֶׂם לְךָ שְׁלוֹם"). וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִיָן זֶה. שָׁפֹן, מֵהָ רָאָה אֶהָרֶן הַכֹּהֵן לְבָרַךְ דּוֹקָא בְּאוֹתָהּ שְׁעָה אֶת יִשְׂרָאֵל, בְּבְרַכַּת הַכֹּהֲנִים? נִקְדִּים תְּחִילָה מָה שְׁכָתוֹב בְּפֶרֶשׁת "בְּלֶק" (כב', כח): "וַיִּפְתַּח ה' אֶת פִּי הָאֲתוֹן וַתֹּאמֶר לְבַלְעֵם מָה עָשִׂיתִי לְךָ כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רַגְלִים". וּפֶרֶשׁ רש"י: "זֶה שְׁלֹשׁ רַגְלִים" – רִמּוֹ לוֹ (=הַקַּב"ה לְבַלְעֵם): אֲתָה מְבַקֵּשׁ לְעִקּוֹר אוֹמְהָ, הַחוּגְגַת שְׁלֹשׁ רַגְלִים בְּשָׁנָה?!"

הֵנָּה, לוֹמְדִים אָנוּ מִכָּאן, שְׁזֹכוֹת מִצְוֹת שְׁלֹשׁ הַרְגָלִים עֲמָדָה לְיִשְׂרָאֵל לְהַצִּילֵם מִקְלַלַת בְּלָעֵם הַרְשָׁע. וְצָרִיךְ לְהִבִּין עֲנִיָן זֶה. שָׁפֹן, מִדּוּעַ עֲמָדָה זְכוֹת שְׁלֹשׁ הַרְגָלִים לְיִשְׂרָאֵל יוֹתֵר מִכָּל הַמִּצְוֹת? בְּסִפּוֹר "בְּנֵי אֲרִיאֵל" (בְּלֶק) הוּא מְפָרֵשׁ עֲנִיָן זֶה עַל-פִּי הַכְּתוּב (בַּמִּדְבָּר כד', א'): "וַיִּרְא בְּלָעֵם כִּי טוֹב בְּעֵינָיו ה' לְבָרַךְ אֶת יִשְׂרָאֵל, וְלֹא הִלֵּךְ כְּפַעַם בְּפַעַם לְקִרְאָת נְחֻשִׁים, וַיִּשֶׁת אֶל הַמִּדְבָּר פָּנָיו". וּפֶרֶשׁ שָׁם אוֹנְקֵלוֹס: "וַיִּשׁוּי לְקַבֵּל עֲגָלָא דְעַבְדוֹ יִשְׂרָאֵל בַּמִּדְבָּרָא". דְּהֵינּוּ, בְּלָעֵם הַרְשָׁע שְׁת/שָׁם פָּנָיו אֶל הַמִּדְבָּר כְּדִי לְעוֹרֵר אֶת חֲטָא הַעֲגָל, בְּחוּשְׁבוֹ שָׁכַךְ יוֹתֵר לוֹ לְקַלֵּל אֶת יִשְׂרָאֵל.

וְאוֹלָם, שְׁכָפִי שְׁהַבְּאֵנוּ, זְכוֹת שְׁלֹשׁ הַרְגָלִים עֲמָדָה לְיִשְׂרָאֵל, כְּפִי שְׁאוֹמֵר הַפִּיטָן הָאֶלְקִי רַבִּי אֲלִיעֶזֶר הַקָּלִיר (פִּיּוֹט לַחַג הַפֶּסַח): "...אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר תַּעֲזוּ בְלַעְדִּי, יִכְפֹּר...בְּאֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי". דְּהֵינּוּ, מָה שְׁחֲטָאוּ יִשְׂרָאֵל בְּעֲגָל, וְאָמְרוּ (שְׁמוֹת לב', ד'): "אֵלֶּה אֱלֹהֶיךָ יִשְׂרָאֵל", יִכְפֹּר עַל-יְדֵי (וַיִּקְרָא כג', ב') "אֵלֶּה הֵם מוֹעֲדֵי".

מֵעֵתָה מְבוֹאֵר הֵיטֵב מָה שְׁרִמְזָה הָאֲתוֹן לְבַלְעֵם, בְּאוֹמְרָה אֵלָיו: "כִּי הִכִּיתָנִי זֶה שְׁלֹשׁ רַגְלִים", וּפֶרֶשׁ רש"י: "זֶה שְׁלֹשׁ רַגְלִים" – רִמּוֹ לוֹ, אֲתָה מְבַקֵּשׁ לְעִקּוֹר אוֹמְהָ, הַחוּגְגַת שְׁלֹשׁ רַגְלִים בְּשָׁנָה?!" כְּלוֹמֵר, הֲלֹא עַל-יְדֵי שִׁישְׂרָאֵל עֲתִידִים לַחְגוֹג אֶת שְׁלֹשׁ הַרְגָלִים בְּכָל שָׁנָה, יִתְכַפֵּר לָהֶם חֲטָא הַעֲגָל, וְאִיךָ אֲתָה רוֹצֵה לְקַלֵּלם בְּגִלְלַת חֲטָא הַעֲגָל?

וְנִרְאָה לְבֹאֵר עֲנִיָן זֶה בִּיתֵר שְׂאֵת (שְׁקִיּוֹם מִצְוֹת שְׁלֹשׁ הַרְגָלִים הִיא כְּפָרָה עַל חֲטָא הַעֲגָל), עַל-פִּי מָה שְׁאֹמֵר מִשָּׁה רַבִּנוּ לְפָנָיו ה' יִתְבָּרַךְ לְאַחַר חֲטָא הַעֲגָל (שְׁמוֹת לב', יג'): "זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֶּיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בְּךָ וַתְּדַבֵּר אֱלֹהִים אֲרֵבָה אֶת זִרְעֶכֶם כְּכֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֲתָן לְזִרְעֶכֶם וַנַּחֲלוּ לְעַלְמִם". וְדַרְשׁוּ חז"ל עַל-כֵּךְ בְּמִדְרַשׁ (שְׁמוֹת רַבָּה מִד', ה'): "זָכַר לְאַבְרָהָם" – לְמָה מְזַכֵּיר כָּאן (מִשָּׁה אֶת) שְׁלֹשֶׁת (ה)אֲבוֹת? אָמַר מִשָּׁה: אִם שְׁרִיפָה הֵם (=יִשְׂרָאֵל) חֲיִבִים, זָכַר לְאַבְרָהָם שֶׁנִּתְּנָן נַפְשׁוֹ לְכַבְּשׁן הָאֵשׁ, לְהַשְׂרִיף עַל (קְדוּשַׁת) שְׁמֶךָ, וְתִצָּא (=וַתַּחֲשֵׁב) שְׁרִיפָתוֹ לְשְׁרִיפַת בְּנָיו (=כְּאִילוֹ נִשְׂרָפוּ בְּנָיו). וְאִם הַרִיגָה הֵם (=יִשְׂרָאֵל) חֲיִבִים, זָכַר לְיִצְחָק אֲבִיהֶם, שְׁפִשְׁט צְוֹאֲרוֹ עַל גְּבִי הַמְּזֻבָּח, לְהַשְׁחֵט עַל שְׁמֶךָ וַתִּצָּא (=וַתַּחֲשֵׁב) הַרִיגָתוֹ לְהַרִיגַת בְּנָיו. וְאִם גִּלּוֹת הֵם חֲיִבִין, זָכַר לְיַעֲקֹב אֲבִיהֶן, שְׁגָלָה מִבֵּית אָבִיו לַחֲרֹן, וַיִּצְאוּ אֵלָיו בְּאֵלוֹ. הוּי (=וַזָּהוּ שְׁכָתוֹב) 'זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל'."

וְרְאוּי לְהוֹסִיף כָּאן מָה שְׁמוּבָא בְּמִדְרַשׁ, שְׁשִׁלְשַׁת הַרְגָלִים הֵם כְּנִגְדַּ שְׁלֹשֶׁת הָאֲבוֹת הַקְּדוּשִׁים – אַבְרָהָם, יִצְחָק וְיַעֲקֹב – וּכְפִי שְׁכָתוֹב שָׁם (שְׁמוֹת רַבָּה לָא, ב'): "כְּתִיב, 'שְׁלֹשׁ רַגְלִים תַּחֲג לִי בְשָׁנָה' – הַקַּב"ה קָבַע שְׁלֹשׁ רַגְלִים בְּתוֹרָה, בְּזֹכוֹת הָאֲבוֹת".

עֲנִיָן זֶה מְבוֹאֵר בִּיתֵר הַרְחֵבָה בְּדַבְרֵי הַ"טוֹר" (או"ח סימָן תיז'), בְּשֵׁם אָחִיו הָרַב יְהוּדָה, הָאוֹמֵר, "שְׁהַמוֹעֲדִים נִתְקַנּוּ כְּנִגְדַּ הָאֲבוֹת: פֶּסַח כְּנִגְדַּ אַבְרָהָם, דְּכָתִיב (בְּרַאשִׁית יח', ו'): 'לוֹשִׁי וְעָשִׂי עוֹגוֹת', וּפֶסַח הִיָּה. שְׁבוּעוֹת כְּנִגְדַּ יִצְחָק, שְׁתַּקִּיעַת שׁוֹפָר שֶׁל מִתְּנַן תוֹרָה הִיָּה בְּשׁוֹפָר מְאִילוֹ שֶׁל יִצְחָק. סְכוֹת כְּנִגְדַּ יַעֲקֹב, דְּכָתִיב (בְּרַאשִׁית לג', יז'): 'וַיַּעֲקֹב נָסַע סְכוֹתָה וַיָּבֵן לוֹ בַּיִת וַלְמַקְנָהוּ עָשָׂה סְכוֹת'."

הנה פי כן מבוואר היטב מה שאמרה האתון לבלעם, שבקש לקלל את ישראל בגלל **חטא העגל**, "אתה מבקש לעקור אומה, החוגגת שלש רגלים בשנה?". שהרי, שלש רגלים אלו מכונים כנגד שלשת האבות, אשר זכותם עמדה לישראל לכפר על **חטא העגל**, כפי שאמר משה בתפילתו לפני הקב"ה: "זכר לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך".

וצריך לדעת, שקודם שחטאו ישראל בעגל לא היו צריכים כלל את ברכת הנהנים. שכן, צינורות השפע נמשכו להם ישירות מאת הקב"ה, ולא על-ידי שליח. אולם, לאחר שחטאו ישראל בעגל, פגמו באותם צינורות השפע, ועל-פן צוה הקב"ה את הנהנים משבט לוי, שהיו השבט היחיד שלא חטא בעגל, שימשיכו הם את הברכה לבני ישראל. והנה כבר למדנו שהכפרה של חטא העגל היא בזכות שלש הרגלים/שלשת האבות, ועל פן הדבר רמוז בברכת הנהנים, כדי שבזכות הרגלים והאבות יזכו הנהנים להמשיך את הברכות לעם ישראל:

1. מטעם זה יש בברכת הנהנים שלשה פסוקים – כנגד שלשת האבות, שהם כנגד שלש הרגלים, המכפרים בקדושתם על חטא העגל.
  2. מטעם זה יש בברכת הנהנים 15 תיבות, כנגד 15 ימים שיש בשלש הרגלים.
  3. מטעם זה יש בברכת הנהנים ששים אותיות – כדי לרמוז על שלש מאות וששים השעות שיש בשלש הרגלים, המבטלות בששים (=פ"י ששים) את שש השעות של חטא העגל.
- ולכן ברך אהרן הכהן את העם בברכת הנהנים, אשר יש בה רמז נפלא על כפרת חטא העגל ב-ג' פסוקים, טו' תיבות וששים אותיות. (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פ"נחס פרידמן)
- "כל הולך על גחון"

על הכתוב, "כל הולך על גחון", אומרים חז"ל (המאירי, קידושין ל'): "(לעולם) ירגיל (האדם את) עצמו בלימוד (התורה), עד שיהיו אפילו (ה)פרטים הדקים שבתורה סדורים לו. (ולכן) לא נקראו (ה)ראשונים 'סופרים', אלא (על) שהיו מונין (=סופרים) כל אותיות שבתורה, והיו אומרים: **ו** של גחון – חצי התורה באותיות".

כלומר, אם נספור את כל אותיות התורה, ה-**ו** של "גחון" היא אמצא כל האותיות שבתורה. וצריך להבין ענין זה. שכן, על מה זכה "הולך על גחון", הוא **הנחש**, שנרמז שמו בדיוק באמצע אותיות התורה? בספר "ומתוק האור" מובא הסבר נאה על-פי דברי הגאון מוילנא זיע"א, שמפרש את דברי הגמרא (בבא קמא כג'), האומרת: "**א**רס נחש – בין שיניו הוא עומד".

והביא הגאון רמז על-כך ואמר, שאם נציב את האותיות "**שטן**" תחת האותיות "**נחש**":

נ ח ש
ש ט נ

נקבל את האותיות "**שן**" מימין ו-"**שן**" משמאל, ובאמצא את האותיות "**חט**". ועל-כך רמזה הגמרא, באומרה "ארס נחש – בין שיניו הוא עומד". דהיינו, "הארס של הנחש" הוא ה-**חט** (א) העומד בין שיניו של **הנחש**, הוא **השטן**, הוא **יצר הרע**, שמסית את האדם לחטא. וצריך לדעת (ספ"ה נב), "שכל הגדול מחברו – **יצרו** גדול הימנו". ולכן, ככל שהאדם גדול יותר בתורה, כך נטפל עליו **יצר הרע** ביתר עז וחוזקה, ומנסה להסיתו. ולכן, דוקא באמצע/ב"עומקה" של התורה, במקום שבו נגלית גדולתה ועומקה של התורה הקדושה, שם נמצא **הנחש**, הוא "ההולך על גחון". ולכן צריך האדם לדעת ולהיזהר, וגם כשהוא גדול בתורה ובקי בכל הפרטים הדקים של התורה, וצולל בעומקה של התורה, דע לך, שההולך על הגחון, הוא **הנחש**, הוא **יצר הרע**, אורב לך שם.

"ואת החזיר"

פעם נתכנסו בוילנא רבני העיר והסביבה, כדי לדון בעניני השעה, ולתקן כמה תקנות נחוצות. אורח הכבוד היה רבי ישראל מאיר הכהן מראדין, הלא הוא ה"חפץ חיים", שהיה מנהיג חרדי נערץ בקהילות ישראל שבאירופה. בכל מקום בואו הטיף ה"חפץ חיים" לשומעיו להיזהר ולהשמר מאיסורי לשון הרע ומרכילות, שהם אבי-אבות הטומאה. גם הפעם פנה ה"חפץ חיים" בדברים נרגשים באזני הרבנים הנאספים, והציע להם לצאת בקול קורא להמוני בית ישראל נגד העוברים על איסורי לשון הרע, החמורים, ולהדגיש שהמדבר לשון הרע - כאילו אוכל חזיר. בתום דבריו הנרגשים של ה"חפץ חיים", קם רבי חיים עוזר, ובקש מהאורח הנערץ, שיסיר את ההצעה שהציע זה עתה, וכך אמר לו: אם נפרסם קול קורא בקהילות ישראל, כפי שהצעת, שבו נשנה את איסורי לשון הרע לאכילת חזיר (למרות שכן הדבר) - התוצאה מן תהיה, שלא נצמצם באורח ממשי את העבירות של רכילות ולשון הרע, ולעומת זאת נחליש בעיני הקמונים את חומרת האיסור של אכילת בשר החזיר..... שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פְּרֵשֶׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שבת פרה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל אֶהְרֹן: קָרַב אֶל הַמִּזְבֵּחַ וַעֲשֵׂה אֶת חַטָּאתְךָ וְאֶת עֲלֹתֶךָ, וְכִפֵּר בְּעֶדְךָ וּבְעֵד הָעָם" (ט' ז')

על דברי משה לאהרן, "קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלותך, וכפר בעדך ובעד העם", מפרש רש"י זצ"ל: "...שהיה אהרן בוש וירא (=מתביש ומפחד) לגשת (אל המזבח). אמר לו משה: למה אתה בוש? לכך נבחרת". ודקדקו המפרשים בענין: הלא אהרן היה בוש וירא מלגשת, בגלל שגרם לחטא העגל, כמו שכתוב (שמות לב, ב-ד): "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם אֶהְרֹן: פָּרְקוּ נִזְמֵי הַזָּהָב אֲשֶׁר בְּאָזְנֵי נְשִׁיכֶם... וַיִּקַּח מִיָּדָם, וַיִּצַר אֹתוֹ בַּחֶרֶט, וַיַּעֲשֵׂהוּ עֵגֶל מִסֹּכָה". אם כן, מדוע משיב לו משה: "למה אתה בוש? לכך נבחרת"? וכי בגלל שאהרן גרם לחטא העגל הוא נבחר לגשת אל המזבח, ולהקריב קרבנות, כדי לכפר על בני ישראל?

ועוד צריכים אנו להבין, מדוע סבב מסובב כל הסיבות, הבורא יתברך שמו, שחטא העגל יעשה דוקא על-ידי שיתופו של אהרן הכהן הגדול, והלא כתוב (משלי יב, כא): "לא יאנה לצדיק כל און"? כדי לבאר כל זאת, נקדים להביא הקדמה נפלאה מהבעל-שם-טוב הקדוש (הבעש"ט) זיע"א, המבאר בדרך רמז את מאמר חז"ל (ראש השנה כט): "זה הפלל, כל שאינו מחויב בדבר, אינו מוציא את הרבים ידי חובתן". הפשט הוא, שכל מי שאינו חייב במצוה מסוימת, אינו יכול להוציא את הרבים ידי חובתם (כגון: חרש, שוטה וקטן, הפטורים ממצוות התורה, ולכן הם אינם ראויים לתקוע בשופר, כדי להוציא את הציבור ידי חובתם).

ובדרך הרמז אומר הבעש"ט, הנה תכלית עבודת הצדיק בעולם הזה היא להחזיר את ישראל בתשובה על חטאיהם, ולקרובם לאביהם שבשמים. אולם, אומר הבעש"ט, כלל גדול הוא בידינו, שהצדיק יכול להעלות ולתקן את ישראל מחטאיהם, רק אם יש לו ירידה קצת, (להיות מחויב בדבר שפגמו בו ישראל). ועל-ידי זה שהוא עולה ומתעלה כדי לתקן את עצמו, הוא מעלה ומתקן עמו גם את ישראל בדבר שחטאו בו.

וזהו מה שרומזת המשנה: "כל שאינו מחויב בדבר" – צדיק, הנמצא למעלה, ואינו מחויב בדבר שפגמו בו ישראל – "אינו מוציא את הרבים ידי חובתן" – אינו יכול להוציא את ישראל "ידי חובתן", מהחובות ומהעונות שלהם. לפי זה יש לומר, כי מה שסבב הקב"ה, שאהרן הכהן יהיה שותף לעשית העגל, הוא כיון שאהרן עתיד להיות כהן גדול, שיביא קורבנות לכפר על חטא העגל, שהוא שרש כל החטאים, כמו שכתוב (שמות לב, ד'): "וביום פקדי, ופקדתי עליהם (את) חטאתם", ופרש רש"י זצ"ל: "תמיד כשאפקוד עליהם עונותיהם, ופקדתי עליהם מעט מן העון הזה עם שאר העונות. ואין פורענות (=גזירה) באה על ישראל, שאין בה קצת מפרעון עון העגל". לכן דוקא אהרן הוא זה שהיה צריך להשתתף בחטא העגל – כדי להיות מחויב בדבר, כדי שעל-ידי כך יוכל להוציא את ישראל "ידי חובתן" (עון העגל).

ומעתה יתבאר היטב פירוש חז"ל, שהיה אהרן בוש וירא לגשת אל המזבח בגלל שהוא גרם לחטא העגל. ועל-כך אמר לו משה: למה אתה בוש? הלא "לכך נבחרת" – אדרבא, בגלל שהשתתפת בחטא העגל, היה זה מן השמים שתהיה מחויב בדבר, כדי שתוכל להוציא את הרבים ידי חובתן – להחזיר את ישראל בתשובה לאביהם שבשמים.

והנה, ידוע שאהרן הכהן, מלבד הקורבנות שהיה מקריב כדי לכפר על ישראל, היה "אוהב שלום ורודף שלום, אוהב את הבריות ומקרבן לתורה". כפי שאומרים חז"ל: כשהיה רואה אהרן שני בני אדם השונאים זה את זה, היה הולך לאחד מהם, ואומר לו: בני, ראה! חברך מטרף את לבו (=מתבלבל מרוב צער), ותולש שערוֹתיו וצוּעֵק: 'אוי לוי איך אשא עיני אל חברי? מתביש אני ממנו, שאני הוא שחטאתי לו! וכך היה יושב אצלו, עד שמסיר קנאה ושנאה מלבו. אחר היה הולך לחברו, ומספר לו אותו הדבר שספר לראשון. וכשנפגשו שני שונאים אלה, היו מתחבקים ומנשקים זה לזה באהבה רבה. ועליו אומר הפתוב (מלאכי ב, ו): "תורת אמת היתה בפיהו... בשלום ובמישור הלך אתי ורבים השיב מעון".

ועל מעלה זו של אהרן, ש"רבים השיב מעון" – שהיה מזכה את הרבים ומחזירם לאביהם שבשמים – אומר הזוהר הקדוש (תרומה קכט), "אין שיעור וערך לגדל שכר האדם המזכה נפשות ומקרבן לעבודתו יתברך...". שכן, הקב"ה רוצה מאד שיחזירו אליו את פושעי ישראל, כפי שרומז הכתוב בתורה: "אדם כי יקריב מכם קרבן לה' מן הבהמה" – דהינו, שצריך ל"הקריב" (=לקרב) אדם לה' "מן הבהמה" – מאנשים שדומים לבהמה, ולהחזירם בתשובה לאביהם שבשמים.

ומוסיף על-כך ואומר ה"אור החיים" הקדוש: הנה, פתוב בתורה "לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים... מהם השב תשיבם לאחיך". "לא תראה את שור אחיך" אלה הם בני אדם, שנמשלו לבהמות, והם צאן קדוש, אולם הם "נדחים", מפיון שהעובר על-פי ה' נקרא נידת. לכן מצוה אותנו ה' יתברך לבל נתעלם מהם, אלא "השב תשיבם" – צריך להשיבם אל ה' בתשובה.

ועל מזכי הרבים, המוציאים "יקר מזולל" (=המוציאים את הטוב מתוך הרע), אומר הזוהר הקדוש (מתורגם ללשון הקודש), "(ש)כרוז יוצא בקול (בשמים), ואומר: עליונים ותחתונים העידו עדות, מי הוא זה הבורא נפשות ומזכה לחוטאים שישובו לה'? ההוא שכתר של מלכות על ראשו, והוא ראוי לעלות עכשיו לפני הקב"ה ושכינתו.

אז מזמנים שני עדים, מלאכים, שנקראים "עיני ה'", והם המשוטטים בכל העולמות, ועומדים מאחורי הפרגוד, ומעידים ואומרים: אנחנו מעידים על פלוני בן פלוני, שמזכה את הרבים ומסירם מדרך המקולקלת, אשרי לו ואשרי חלקו... (ו)גם אביו נזכר לטובה, והקב"ה שמח בשבילו, ו(יש) שמחה וחדוה גדולה למעלה. ובשעה זו מזדמן ממונה אחד, שהוא הגזבר על דורות הצדיקים. ורומז לו הקב"ה, ואז... הממונה מביא צורת זה האדם, שמכניס ומקרב בני אדם לעבודתו יתברך, ומעמיד צורה שלו לפני הקב"ה. ובאותה שעה מוסרים לצורת אדם זה... שבעים מפתחות של אוצרות המלך.

והקב"ה מברך לצורה ההיא בכל הברכות שברך לאברהם, שהיה מגיר גרים, ומקרבן תחת כנפי השכינה. ורומז הקב"ה לארבע כיתות העליונים, ונוטלים צורת האדם והולכים עמו, והוא עולה לשבעים עולמות גנוזים, שאין בן אדם זוכה להם – (אלא) רק מי שמזכה (את) (ה)חוטאים. ואילו היו יודעים בני האדם תועלת ומעלת ענין זה, היו רודפים אחר פעולה זו. והיא מצוה יותר (גדולה) ממי שעושה צדקה לעניים, (כיון) שגורם שיתעלה הקב"ה על כסא כבודו, וגורם הכנעת **הסטרטא אחרא** – אשרי לו ואשרי חלקו". (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו ויתנו בהן **אש... אש זרה** אשר לא צוה אתם... ותצא אש... וימתו"

על האסון של **שריפת שני בני אהרן**, אומר "כסא הרחמים", שבניו של אהרן הכהן, נדב ואביהוא, מתו על חמשה דברים, שסימנם "**אש זרה**": **א**, אשה, שלא היו להם נשים. **ש**, שתויי יין היו. **ז**, זרע בנים לא היו להם. **ר**, רחיצת ידים ורגלים לא קימו. **ה**, הורו הלכה לפני רבם. ועל כל אלה נתחייבו מיתה.

ומוסיף "כסא הרחמים", שפאשר היו משה ואהרן מהלכים בדרך, ונדב ואביהוא מהלכין אחריהם, וכל ישראל אחריהם. אמר לו נדב לאביהוא: אימתי ימותו שני זקנים הללו, ואני ואתה ננהיג את הדור? אמר להן הקדוש ברוך הוא: נראה מי קובר את מי! (עפ"י סנהדרין נב). ומכיון ששתק אביהוא, נענשו שניהם. וזהו שכתוב: "ויקחו בני אהרן נדב ואביהוא איש מחתתו". "**מחתתו**" – אותיות **תחת משה ואהרן** (שחתרו תחת משה ואהרן). "וינתנו בהן **אש**" – **אש** ראשי תיבות **איבה שנאה**. ועל-כך אמר התנא רבי אלעזר הקפר: "הקנאה והתאוה והכבוד מוציאים את האדם מן העולם". ה' יצילנו ממידות אלו, אמן.

"ויקברו וישאם בכתנתם אל מחוץ למחנה"

כאשר בקשה ממשלת רוסיה לבנות מסילת ברזל על שטח בית העלמין היהודי בעירה בעלזא, לא היתה ברירה, אלא להוציא את עצמות הנפטרים מבית העלמין הישן. אבל, מפיון שעדין לא קדשו את בית העלמין החדש, הורה מרן מהר"ש מבעלזא זיע"א להעלות את כל עצמות הנפטרים לעזרת הנשים של בית הכנסת, עד שיגמרו להכין את בית העלמין החדש. לאחר כמה ימים הבחינו התושבים שעצמות הנפטרים, שנמצאות בעזרת הנשים, לא נחות, אלא נדות כל הזמן בחסר מנוחה. מיד הלכו והודיעו למרן מהר"ש זיע"א. כאשר שמע כך האדמו"ר, רצה לגזור תענית על הציבור. אולם, לאחר ששקע בשרעפי קדש, הודיע שאין צורך להתענות על-כך. וזאת, כיון שמסרו לו מן השמים, שאותן העצמות הללו הן של הנפטרים שגרו בעירה בעלזא בתקופת הב"ח (הרב הקדוש יואל סירקיס, בעל "**בית החדש**"). ומכיון שהם מררו את חיינו, ולא נתנו לו מנוח בעולם הזה – נגזר עליהם, מידה כנגד מידה, שגם הם לא ינוחו בשלום על משכבם, ולא תהיה לעצמותיהם מנוחה. **שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!**

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שבת פרה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"זה הדבר אשר צוה ה' תעשו, וירא אליכם כבוד ה'" (ט' ו')

ספר רבי משה אליקים מקוזניץ: מעשה ברבי זושא מאניפולי, שהגיע פעם לפרשת דרכים, ולא ידע לאן לפנות, עד שהביט על איזו דרך מרחף שם ה' הקדוש (י-ו-ה), לנוכח עיניו, ואז לאותה דרך שם את פעמיו. וכך צריך לנהוג כל אדם ואדם – הפטיר הרבי מקוזניץ – כאשר מתעורר בלבו רצון לעשות פעולה כלשהי – ומנקר בלבו הספק, האם זוהי מצוה, או חלילה עבירה, שהיצר הרע "צובע" אותה שתראה כמצוה – יתבונן האדם ויבדוק אם "כבוד ה'", כעין שם ה', מרחף מעל מעשהו או לא. וכן יחשוב בלבו, האם תוצאות מעשהו זה יגרמו להרבות כבוד שמים, או חס וחלילה להיפך. ו'תצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה'" (י' ב')

אמרו חז"ל: בשביל ארבעה דברים (=חטאים) מתו בניו של אהרן, נדב ואביהוא, ובכלם פתוב מיתה: א) בגלל שנכנסו שתויי יין למקדש (=לאהל מועד שבמשכן), ועל זה נאמר: "יין ושכר אל תשת אתה ובניך אתך בבאכם אל אהל מועד ולא תמתו" (ורמז לכך, ששני בני אהרן מתו בגלל ששתו יין, נמצא בכתוב (טז' א'): "וידבר ה' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ה' וימתו". הנה רמז הכתוב, דוקא בסופי התיבות על היין ("שני בני אהרן") לומר לך שסופם וקיצם בא, מחמת ששתו יין כאשר שרתו בקודש).

ב) בגלל שנכנסו לאהל מועד בלי רחיצת ידים ורגלים, שנאמר: "בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימתו".
ג) בגלל שנכנסו מחוסרי בגדים (=לא לבשו מעיל תכלת בשעת העבודה, שנאמר: "והיה על אהרן לשרת ונשמע קולו בבאו אל הקדש לפני ה'... ולא ימות").

ד) בגלל שלא היו להם נשים, ולא היו להם ילדים (=לא קימו מצות פריה ורביה), שנאמר: "וימת נדב ואביהוא לפני ה'... ובנים לא היו להם".

אמר רבי לוי: שחצנים (=גאים) היו נדב ואביהוא. הרבה נשים היו יושבות עגונות (=בלא בעל) וממתינות להם, ומה נדב ואביהוא היו אומרים? אחי אבינו, משה – מלך. אחי אמנו – נשיא (נחשון בן עמינדב, נשיא שבט יהודה). אבינו, אהרן – כהן גדול, ואילו אנו, סגני כהונה אנו – אם כך איזו אשה ראויה לנו?
"ושור ואיל לשלמים לזבח לפני ה'... כי היום ה' נראה אליכם" (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן)

השל"ה הקדוש כותב (תענית, דרוש להספד צדיקים): "ידוע, כי המקדש שלמטה מכון (פ)נגד (ה)מקדש שלמעלה. על-כן, כשנתחנף (=נחנף) המשפן למטה, רצה הקב"ה לחנוף גם כן (את בית המקדש) שלמעלה. ולקח את נדב ואביהוא, שהיו היותר מקודשים, ובוה נתחנף (=נחנף) (בית המקדש) (ש)למעלה. כי הם (=נדב ואביהוא) לא מתו מחמת חטא, כמובן בפשטן של דברים, רק אדרבא, נכנסו בהשגה גדולה ומופלאה, ונשארו נשמתם דבוקה למעלה... ואז נתחנף (=נחנף) המשפן שלמעלה. כי כמו שיש למטה כהן גדול, (הוא) אהרן, כן (יש) למעלה כהן גדול, הוא מיכאל, המקריב נשמתם של צדיקים במזבח שלמעלה, כנרמז בפסוק: 'כי היום ה' נראה אליכם'. (נראה אליכם) הם אותיות 'אהרן מיכאל'".

ובענין זה כותב הרה"ק פינחס מקוריץ זיע"א בספרו "אמרי פינחס": בכל בקר יכול האדם להבחין אם תורתו ועבודתו שעבד במשך כל אותו היום היתה רצויה לפני ה' יתברך.

ומסביר ענין זה הרה"ק מקוריץ, ואומר: צריך לדעת, שכאשר האדם עובד את ה' במשך היום בתורה ובמצוות, הנה, מעבודתו זאת נעשה לבוש לנשמתו. והיה ואם אותה עבודה של האדם היתה פראוי, בדחילו ורחימו, אז בתום אותו היום, בלילה, נשמתו "פרחה לעילא" – פורחת ועולה, מלוכשת עם אותו לבוש לשורשה למעלה. והנה, כאשר מגיעה הנשמה למעלה, מיד לוקח אותה המלאך מיכאל (שהוא הכהן הגדול של מעלה) ומקריבה על

מזבַּח לְרִיחַ נִיחּוּחַ לִפְנֵי ה'.

אָבֵל – אוֹמֵר הַרְהֵ"ק מְקוֹרֵיץ – אִם תּוֹרַתוֹ וְעִבּוּדָתוֹ שֶׁל הָאָדָם בְּמִשְׁךְ אוֹתוֹ יוֹם לֹא הָיוּ כְּרֵאוּי, אִזּוֹ אֵין נִשְׁמָתוֹ "פְּרָחַת לְעִילָא" – לֹא עוֹלָה נִשְׁמָתוֹ בְּלִילָה לְשָׁמַיִם, כִּיּוֹן שָׂאִין לָהּ לְבוֹשׁ רֵאוּי, וּמִמִּילָא הִיא אֵינָנָה מוֹקְרֶבֶת עַל מִזְבֵּחַ שֶׁל מַעְלָה (שְׁהָרֵי כְּתוּב בַּתּוֹרָה (וּיְקָרָא כֹּא, יח'-כג): "כָּל אִישׁ אֲשֶׁר בּוֹ מוֹם לֹא יִקְרַב. וְאֵל..הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִגַּשׁ"). אִם כֵּן, נִשְׁאֲלֵת הַשְּׂאֵלָה, מִנֵּיִן יִכּוֹל הָאָדָם לְדַעַת אִם עָלְתָה נִשְׁמָתוֹ בְּלִילָה, וְנִקְרְבָה עַל הַמִּזְבֵּחַ לְרִיחַ נִיחּוּחַ לִפְנֵי ה' יִתְבָּרֵךְ?

עַל-כֵּן, אוֹמֵר הַרְהֵ"ק מְקוֹרֵיץ, יֵשׁ סִימָן מוֹבְהָק. אִם בִּבְקָר, כַּאֲשֶׁר הָאָדָם מֵתְעוֹרֵר וַיֵּשׁ לוֹ מִיד **אֵשׁ** הַתְּלֵהבוֹת לְעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרֵךְ – זֶהוּ סִימָן **נִשְׁמָתוֹ** הֵיטָה קָרְבַּן בְּלִילָה עַל הַמִּזְבֵּחַ שֶׁל מַעְלָה, וּמֵאוֹתָהּ **אֵשׁ** שֶׁל הַמִּזְבֵּחַ נִשְׁאָר **נִיצוּץ** בְּתוֹךְ **נִשְׁמָתוֹ**, אֲשֶׁר בִּבְקָר מְלֵהִיב אֶת לְבוֹ שֶׁל הָאָדָם לְעִבּוּדַת ה' יִתְבָּרֵךְ.

וְעַנְיָן זֶה, אוֹמֵר הַרְהֵ"ק מְקוֹרֵיץ, נִרְמָזוּ בַּתּוֹרָה בְּפִרְשַׁת "צו", בְּכַתוּב: "זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה, הוּא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה עַד הַבֶּקֶר, וְ**אֵשׁ** הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ". דְּהֵינּוּ, "זֹאת תּוֹרַת הָעֹלָה" – זֹאת הִיא הַתּוֹרָה "הָעֹלָה" (=שֵׁישׁ לָהּ עֹלָה לְמַעְלָה). אִם "הוּא הָעֹלָה עַל מוֹקְדָה עַל הַמִּזְבֵּחַ כָּל הַלֵּילָה" – אִם נִשְׁמָתוֹ עָלְתָה עַל מוֹקְדָה בְּלִילָה, עַל הַמִּזְבֵּחַ – שְׁמֹזָה מוֹכַח שֶׁגַּם תּוֹרַתוֹ עָלְתָה (מִכִּיּוֹן שֶׁתּוֹרַתוֹ הִיא לְבוֹשׁ לְנִשְׁמָתוֹ).

אֵךְ, אֵיךְ יֵדַע הָאָדָם אִם **נִשְׁמָתוֹ** עָלְתָה עַל הַמִּזְבֵּחַ בְּלִילָה? – אִם "**אֵשׁ** הַמִּזְבֵּחַ תּוֹקֵד בּוֹ" – אִם בְּהַתְעוֹרְרוֹ בִּבְקָר יוֹקֵדַת בּוֹ **אֵשׁ** הַמִּזְבֵּחַ, וְלְבוֹ בּוֹעֵר בְּשִׁלְהֶבֶת **אֵשׁ** לָהּ יִתְבָּרֵךְ, סִימָן הוּא שֶׁנִּשְׁמָתוֹ נִקְרְבָה עַל-גִּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ שֶׁל מַעְלָה קָרְבַּן לָהּ. וּמֵאוֹתָהּ **אֵשׁ** נִשְׁאָר **נִיצוּץ** אַחַד בְּתוֹךְ **נִשְׁמָתוֹ**, שֶׁמִּמֶּנּוּ בּוֹעֵר לְבוֹ לָהּ, כַּאֲשֶׁר הוּא מֵתְעוֹרֵר בִּבְקָר. "אֶת הַגִּמְלָה כִּי מַעְלָה גֵּרָה הוּא וּפְרָסָה אֵינָנּוּ מִפְּרִיס... " (י'א ד')

שׂוֹאֵל ה' "כְּלֵי יָקָר": מְדוּעַ פּוֹתַחַת הַתּוֹרָה דּוֹקָא בְּסִימָן הַטְּהָרָה בְּבִהֲמוֹת הַטְּמֵאוֹת, וְלֹא בְּסִימָן הַטּוֹמְאָה שְׁבִהֵן, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "אֶת הַגִּמְלָה כִּי מַעְלָה גֵּרָה הוּא" (הַגִּמְלָה, שֶׁהוּא בְּהֵמָה טְמֵאָה אֲמָנָם מַעְלָה גֵּרָה, שְׂזֵהוּ סִימָן טְהָרָה, אֵךְ אֵינּוּ מִפְּרִיס פְּרָסָה, שְׂזֵהוּ סִימָן טּוֹמְאָה), "וְאֶת הַשֶּׁפֶן כִּי מַעְלָה גֵּרָה הוּא", "וְאֶת הָאֲרָנְבֶּת כִּי מַעְלַת גֵּרָה הוּא... " וְכֵן "וְאֶת הַחֲזִיר כִּי מִפְּרִיס פְּרָסָה הוּא"? (הַחֲזִיר מִפְּרִיס פְּרָסָה, שְׂזֵהוּ סִימָן טְהָרָה, אֵךְ אֵינּוּ מַעְלָה גֵּרָה).

וְעוֹנָה ה' "כְּלֵי יָקָר", שְׂדַבֵּר זֶה בָּא לְלַמְּדֵנוּ, שֶׁסִּימָן הַטְּהָרָה הָאֶחָד שֵׁישׁ בְּבִהֲמוֹת הַטְּמֵאוֹת הָאֵלֶּה מוֹסִיף עַל טּוֹמְאָתָן. שְׂכֵן, דּוֹקָא מְשׁוּם שֵׁישׁ בְּהֵן סִימָן טְהָרָה, הֵן מְסוּפְנוֹת יוֹתֵר, שְׂכֵן, יְכוּלוֹת הֵן לְפָשׁוּט אֶת טְלַפְיָהֶן, וְלוֹמֵר: "רֵאוּ! אֲנִי מִפְּרִיס פְּרָסָה – טְהוֹר אֲנִי!", אוֹ לְפַתּוּחַ אֶת פִּיהֶן וְלוֹמֵר: "רֵאוּ! אֲנִי מַעְלָה גֵּרָה – טְהוֹר אֲנִי!" וְהָרִי זֶה מְסוּפֵן מֵאֵד, כִּי הַצְּבוּעַ הַמַּעֲמִיד פְּנִים, מְסוּפֵן שְׁבַעֲתִים, מְשׁוּם שֶׁמְכַרְזוֹ הוּא עַל עֲצָמוֹ בְּמִרְמָה שֶׁהוּא טְהוֹר! "וְאֶת הַחֲזִיר כִּי מִפְּרִיס פְּרָסָה הוּא וְשִׁסַּע וְשִׁסַּע פְּרָסָה וְהוּא גֵּרָה לֹא יִגֵּר טְמֵא הוּא לָכֶם" (י'א ז')

הַצְּדִיק רַבִּי מֵאִיר'ל מְפָרְשׁ מִשְׁלֵן נֶהַג לְחַזֵּר בְּעֲצָמוֹ עַל פְּתָחֵי גְדִיבִים, וְלִהְתְּרִימָם לְמַעַן עֲנִיִּים וְנִצְרָכִים. פַּעַם הִגִּיעַ רַבִּי מֵאִיר'ל לְבֵיתוֹ שֶׁל גְּבִיר אַחַד, שֶׁהָיָה תַלְמִיד חָכֵם וּמְדַקְדָּק בְּמִצְוֹת, אֵךְ יָדוֹ הֵיטָה קְפוּצָה לְכָל דְּבָר שֶׁבְּצִדְקָה. כְּשֶׁרָאָה הָאִישׁ אֶת רַבִּי מֵאִיר'ל עוֹמֵד בְּפֶתַח בֵּיתוֹ, הִבִּין שֶׁבָּא לְהִתְרַיְמוֹ לְדַבֵּר מִצְוָה, וּמִיד הִחַל מֵתְנַצֵּל בְּדַבְרֵי חֲסִידוֹת מְעוּשִׁים: "הֲלֹא רוּאָה אֲדוֹנָי, שָׂאִין שְׁעֵתִי פְּנוּיָה עֵתָה! אֲנִי מְמַהֵר לְבֵית הַמְדָרָשׁ לְשִׁיעוּר הַקְּבוּעַ בַּתּוֹרָה וְלִתְפִילָה בְּצִיבוּר!" וּבְעוֹדוֹ מְדַבֵּר, נָטַל הָאִישׁ בְּיָדוֹ אֶת כּוּבְעוֹ וּמְעִילוֹ, וְהִחַל צוֹעֵד בְּחוּפְזָה אֶל מְחוּץ לְפֶתַח הַבַּיִת. מֵהָר אַחֲרָיו רַבִּי מֵאִיר'ל, וְאָמַר לוֹ: עֲלִיךָ וְעַל שְׂכֵמוֹתֶיךָ כִּבֵּר אֶמְרָה הַתּוֹרָה: "כִּי מִפְּרִיס פְּרָסָה הוּא...וְהוּא גֵּרָה לֹא יִגֵּר" (כְּתוּב זֶה נְאֻמָּה, עַל הַחֲזִיר), וּפִירוּשׁ הַפְּסוּק הוּא: מָה הֵיטְרוֹן שֵׁישׁ לְפָרְסוֹת צְעָדָיו שֶׁל אָדָם, בְּהִלְכָתוֹ לְמָקוֹם תּוֹרָה וְתִפִּילָה – אִם "גֵּרָה לֹא יִגֵּר" – אִם הוּא אֵינּוּ מְנַדָּב לְעֲנִיִּים אֶת ה' "גֵּרָה" – (גֵּרָה מְלִשׁוֹן מְטֻבֵּעַ, כְּמוֹ שְׁכַתוּב: "עֲשָׂרִים גֵּרָה הַשְּׂקָל").

"וַיִּשְׁמַע מִשָּׁה, וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו"

מְסוּפֵר עַל "הֵיחֻדִּי" הַקְּדוּשׁ מִפְּשִׁיחָא זצ"ל, שֶׁהָיָה מְלַמֵּד בִּימֵי נְעוּרָיו, בְּכַפֵּר אֶצֶל בַּעַל בַּיִת אַחַד. בְּמִשְׁךְ הַזְּמַן, כְּשֶׁכָּבַר נִתְפָּרַס "הֵיחֻדִּי" לְצְדִיק גְּדוֹל, חָלָה בְּנוֹ שֶׁל אוֹתוֹ בַּעַל הַבַּיִת, בְּעֵינָיו, וְאוֹתוֹ בַּעַל הַבַּיִת דָּרַשׁ בְּרוֹפְאִים, וְלֹא הוֹעִיל מְאוּמָה, וְכִבֵּר נִתְעוֹר בְּנוֹ לְגִמְרֵי. וְהֵנָּה שְׁמַע הוּא, שְׂאוֹתוֹ אָדָם שֶׁהָיָה מְלַמֵּד אֶת בְּנוֹ, מִשָּׁה, נִתְגַּלָּה כְּרַבִּי קְדוּשׁ. וּמִיד נָסַע אֵלָיו עִם בְּנוֹ הַחוּלָה, כְּדִי שִׁיבְרֵךְ אוֹתוֹ בְּכַרְכַּת רְפוּאָה שְׁלֵמָה. כְּשֶׁבָּא לְשָׂם, הִתְחִיל הֵיחֻדִּי הַקְּדוּשׁ לְדַבֵּר עִם בְּנוֹ שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת בְּדַבְרֵי תּוֹרָה, וְשָׂאֵל אוֹתוֹ: מִשָּׁה! הַשּׁוֹמֵעַ אֶתָּה? – וְעֵנָה הַבֵּן: "כֵּן, שׁוֹמֵעַ אֲנִי". אָמַר לוֹ הֵיחֻדִּי הַקְּדוּשׁ מִפְּשִׁיחָא: כְּתוּב בַּתּוֹרַתְנוֹ הַקְּדוּשָׁה (וּיְקָרָא י', כ'): "וַיִּשְׁמַע מִשָּׁה, וַיֵּיטֵב בְּעֵינָיו... " וְרָאָה זֶה פְּלֵא – מִיד הִתְחִיל הַבֵּן לְרֵאוֹת בְּעֵינָיו, וְנִתְרַפָּא... שְׁבַת שְׁלוֹם לְכָל בַּיִת יִשְׂרָאֵל! נָא לְשִׁמּוֹר עַל קְדוּשַׁת הַגִּילְיוֹן!

בס"ד "ולקחתי אתכם מן הגוים וקבצתי אתכם מכל הארצות... וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם"

כניסת השבת: 18:27

פְּרִשְׁת הַשְּׁבוּעַ: שְׁמִינִי (שבת פרה) bnei-zion.com

ר"ת 20:21 יציאת השבת: 19:36

ערש"ק כב' אדר ב' תשע"ט (29.3.19)

הפְּטָרָה: "וַיְהִי דְבַר ה'" (לקבלת העלון בדוא"ל שלח הודעה ל moshe45@bezeqint.net) (הזמנים לפי העיר חיפה)

"בְּנֵי צִיּוֹן"

"וּתְצֵא אִשׁ מִלְפָּנַי ה' וּתְאָכַל אוֹתָם וַיִּמְתּוּ לְפָנַי ה'" (י' ב')

על האסון של שְׁרִיפַת שְׁנֵי בְנֵי אֶהְרֶן, אָמְרוּ חו"ל, שְׁבָנִיו שֶׁל אֶהְרֶן הִכְהֵן, נָדָב וְאָבִיהוּא, מִתּוֹ עַל שְׁלֵא הָיוּ לָהֶם נָשִׁים, וְלֹא הָיוּ לָהֶם יְלָדִים, וּמִמִּילָא גַם לֹא קִיֵּמוּ מִצְוֹת פְּרִיָה וְרִבְיָה, שְׁנֵאמַר (במדבר ג', ד'): "וַיִּמְתּוּ נָדָב וְאָבִיהוּא לְפָנַי ה'... וּבָנִים לֹא הָיוּ לָהֶם".

וּצְרִיכִים אָנוּ לְהִבִּין, מִדּוּעַ מִתּוֹ בְנֵי אֶהְרֶן דּוֹקְא בְּשְׁרִיפָה, וְלֹא לְמַשָּׁל בְּחֻנֵּק אוּ בְעוֹנֵשׁ אַחֵר? וְנִרְאֶה לְהִבִּין זֹאת, עַל-פִּי מָה שְׁאָמְרוּ חו"ל בְּעֵנִין זְיוּגָם שֶׁל יִשְׂרָאֵל: "אִישׁ וְאִשָּׁה זָכוּ – שְׂכִינָה בִּינֵיהֶם (יה). לֹא זָכוּ – אִשׁ אוֹכְלָתָם" (אִשׁ אִשָּׁה). כְּלוּמַר, כְּאֲשֶׁר הָאִישׁ וְהָאִשָּׁה זוֹכִים לְהִתְחַתֵּן, וְלִהְיוֹת לְעוֹר אֶחָד לְשֵׁנִי, אֲזִי מִתְמַתְקִים הַדִּינִים וְהַשְׂכִּינָה בִּינֵיהֶם. אֵךְ, אִם לֹא זָכוּ – אִשׁ אוֹכְלָתָם ("לֹא זָכוּ" גִּימְטְרִיָה "דִּין" ר' מֹשֶׁה יִבְנִיאֵלִי). יוֹצֵא, אִפּוּא, מִכָּאן, שְׁבָנֵי אֶהְרֶן מִתּוֹ דּוֹקְא בְּשְׁרִיפָה מִלְפָּנַי ה' (וְלֹא בְעוֹנֵשׁ אַחֵר), מִפְּנֵי שֶׁ"לֹא זָכוּ" – לֹא זָכוּ לְהִתְחַתֵּן, כְּדִי שְׁתַּשְׁרֶה בִּינֵיהֶם לְבִין נְשׁוּתֵיהֶם הַשְׂכִּינָה – וְלָכֵן נִעְנְשׁוּ דּוֹקְא בְּשְׁרִיפָה, רַחֲמָנָא לִיצְלָן.

"שְׁמַעוֹן בֶּן שִׁטָּח אוֹמֵר: הָיוּ מְרַבֵּה לְחַקוֹר אֶת הָעֵדִים" (פרקי אבות א' ט')

בְּסִפְר הַקְּדוּשׁ "פְּרִי חַיִּים" לְהִרְהוֹרֵק בְּעַל "אוֹרַח חַיִּים", מְבוֹאֵר מֵאֲמַר שְׁמַעוֹן בֶּן שִׁטָּח – "הָיוּ מְרַבֵּה לְחַקוֹר אֶת הָעֵדִים" – בְּדֶרֶךְ נִפְלְאָה. וְהָיוּ וְרַעֲיוֹן קְדוּשׁ זֶה נוֹגֵעַ לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מֵאִיתָנוּ מִיְדֵי יוֹם בְּיוֹמוֹ, נִרְחִיב כָּאֵן אֶת דְּבָרָיו הַקְּדוּשִׁים וְהַטְּהוּרִים.

הִנֵּה יְדוּעַ וּמְפוֹרָסִם, כִּי בְּפִסּוּק "שְׁמַע יִשְׂרָאֵל ה' אֱלֹהֵינוּ ה' אֶחָד", הָאוֹת עַ שֶׁל "שְׁמַע" וְהָאוֹת דַּ שֶׁל "אֶחָד", הֵן אוֹתוֹת גְּדוּלוֹת, וְשִׁתִּיָּהן מְצַטְרְפוֹת יַחַד לְמִלָּה "עַד". וְהַכּוֹנֵה הִיא, שְׁעַל-יְדֵי "קְרִיאַת שְׁמַע", הָאָדָם הוּא בְּבַחֲנֵית "עַד", שְׁמַעִיד עַל אַחְדוֹתוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ. וְהִנֵּה כְּאֲשֶׁר קוֹרְאִים אָנוּ אֶת "קְרִיאַת שְׁמַע" פְּעַמִּים בְּכָל יוֹם, בְּעֶרֶב וּבִבְקָר, אָנוּ בְּעֵצָם מַעֲיִדִים בְּכָל יוֹם, עִם שְׁנֵי עֵדִים, עַל אַחְדוֹתוֹ שֶׁל ה' יִתְבָּרַךְ, שֶׁהוּא אֶחָד, וְאִין מְלַבְדּוֹ, וְהוּא יִתְבָּרַךְ שׁוֹלֵט עַל כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָה, וְכָל דְּבַר הַמִּתְרַחֵשׁ בְּעוֹלָם וּבַבְּרִיאָה כְּלָה, הוּא מֵאִיתוֹ יִתְבָּרַךְ.

לָכֵן, צְרִיכִים אָנוּ לְדַעַת וְלִהְבִּין אֶת עֵנִין הָאֲמוּנָה הַשְּׁלֵמָה בְּאַחְדוֹתוֹ שֶׁל הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ. שָׁכֵן, אִם נִשְׁאָל כָּל אָדָם מִיִּשְׂרָאֵל, הַשׁוֹמֵר תּוֹרָה וּמִצְוֹת, הָאִם הוּא מֵאֲמִין בְּאֲמֵת וּבְתַמִּים בְּאַחְדוֹת ה' יִתְבָּרַךְ? אִין סִפֵּק שְׁאוֹתוֹ אָדָם יִתְפַּלֵּא מֵאֵד עַל עֵצָם הַשְּׁאֵלָה, וַיַּעֲנֶה בִּ"הֵן" גְּדוּל, שְׁפָרוּר שֶׁהוּא מֵאֲמִין גְּדוּל בְּאַחְדוֹת ה'.

אוֹלָם, אִם יִרְצֶה הָאָדָם לְבַחֵן אֶת עֵצָמוֹ בְּאֲמֵת, הָאִם הוּא מֵאֲמִין בְּאַחְדוֹת ה', אוּ אִזּוּ הוּא יִרְאֶה, שֶׁהוּא עֲדִין רַחוּק מִשְׁלֵמוֹת הָאֲמוּנָה. שְׁהָרִי אִם הוּא בְּעַל אֲמוּנָה שְׁלֵמָה בַּה' יִתְבָּרַךְ, מִדּוּעַ הוּא כּוֹעֵס וְרוֹטֵן כְּאֲשֶׁר אִין הוּא מְצַלִּיחַ בְּעֵסְקִיו? וְהִלָּא כָּל מָה שְׁקוֹרָה בְּעוֹלָם הַזֶּה הוּא כְּאֲמוֹר רַק מֵאֵת ה'. וְכָל אֶחָד יוֹדֵעַ אֶת מֵאֲמַר חו"ל (בִּיצֵה טז): "כָּל מִזְנוֹתָיו שֶׁל הָאָדָם קְצוּבִים לוֹ מֵרֵאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד רֵאשׁ הַשָּׁנָה". אִם כֵּן, וְהַכָּל קְצוּב לֹא מֵה' יִתְבָּרַךְ, עַל מָה הַכּוֹעֵס? וְכֵן, אִם יִתְבוּנֵן הָאָדָם, אִיךָ הוּא כּוֹעֵס עַל כָּל דְּבַר שֶׁהוּא אִינוֹ מְצַלִּיחַ לְבָצֵעַ, אוּ עַל כְּבוֹד שֶׁחִבְרוּ מִקְבֵּל וְהוּא אִינוֹ מְקַבֵּל, וְכָל מִינֵי אִירוּעִים וְעֵנִינִים שֶׁלֹּא מְצַלִּיחַ בָּהֶם, וְהוּא מֵלֵא כּוֹעֵס עַל-כֵּן, וְאִם נִשְׁאָל אוֹתוֹ מִדּוּעַ הוּא כּוֹעֵס? הִלָּא הוּא מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה שֶׁהַקַּב"ה הוּא אֶחָד, וְאִין בְּלַעֲדֵי, וְכָל מָה שְׁקוֹרָה בְּעוֹלָם הוּא בְּהַשְׁגָּחַה פְּרִטִית מֵאֵת הַבּוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאִם לֹא הִצְלַחַת, הָרִי סִימָן הוּא שֶׁהַקַּב"ה יוֹדֵעַ שְׁיוֹתֵר טוֹב לָךְ שֶׁלֹּא תְצַלִּיחַ בְּדַבַּר הַזֶּה. אִם כֵּן, לְמָה אַתָּה כּוֹעֵס?

אֵלָּא, וְדָאִי שְׁאֵתָה מֵאֲמִין בְּאֲמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאַחְדוֹת ה', אוֹלָם אֲמוּנָה זֹו שְׁלָךְ רַחוּקָה מִלְהִיוֹת מוֹשְׁלֵמַת בְּתַכְלִית הַשְּׁלֵמוֹת. כִּי בְּמִשְׁךְ הַיּוֹם, כְּשֶׁאַתָּה עוֹסֵק בְּעֵנִינֵי הָעוֹלָם הַזֶּה, אַתָּה פְּשוֹט מְרַבֵּה לְשִׁכּוּחַ אֶת ה' יִתְבָּרַךְ, וְרַק כְּשֶׁשׁוֹאֵלִים אוֹתָךְ הָאִם אַתָּה מֵאֲמִין, אַתָּה נֹזְכֵר שְׁאֵכֵן אַתָּה מֵאֲמִין גְּדוּל בַּה' יִתְבָּרַךְ. אֲבָל בְּרוּר הוּא, שְׁאִין זֹו אֲמוּנָה שְׁלֵמָה, כִּיּוֹן שְׁשֵׁלְמוֹת הָאֲמוּנָה הִיא לְזִכּוֹר תְּמִיד אֶת ה', בְּכָל שְׁעוֹת הַיְמָמָה, כְּמוֹ שְׁאָמַר דּוּד הַמְּלָךְ, ע"ה

וזהו שאומר התנא הקדוש שמעון בן שטח: "הוי מרבה לחקור את ה**עדים**" – כלומר את אותם פעמיים "**עד**" שאֵתה **מעיד** בכל יום, ערב ובקר, על אחדות ה' יתברך – תרבה לחקור/לבדוק את ה"**עדים**" הללו – האם אתה באמת מאמין באחדותו יתברך, או שאֵתה רק אומר זאת בפיה, וּלְמַעַשָׁה אֵתה רחוק מִכָּף...? יתכן לְבָאֵר את דברי שמעון בן שטח, האומר "הוי מרבה לחקור את ה**עדים**", גם בדרך רמז על עבודת ה'. הנה ידוע, שתכלית עבודת ה' היא, שיעבוד האדם את הקב"ה לא רק בחוץ, בהיותו בין בני האדם, שאז הוא מתביש ומתירא מפני בני האדם, לבל יחזיקו אותו לבעל **עבירה**, אלא צריך האדם לעבוד את בוראו גם בהיותו לבדו בביתו, כשאין איש רואהו. לפי זה יש לומר, שזהו הענין שצונו הקב"ה לכתוב מזוזה בפתח ביתנו: כדי שכאשר אנו ניכנס לתוך ביתנו, ניפגש עם המזוזה, ונזכור שגם כאן, בתוך ביתנו, אנו צריכים לקבל עלינו על מלכות שמים, כי המלך הקב"ה רואה אותנו בכל מקום. ועל זה נאמר: "לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר (=בביתו), כבגלוי (=בין בני אדם)" (תפילת שחרית).

רמז לענין זה, שיהא אדם ירא שמים בסתר, כבגלוי, מוצאים אנו בציווי ה' לעשות את ארון הברית מצופה **זהב**, מבפנים ומבחוץ, כפי שכתוב (שמות כה, יא): "וצפית אתו **זהב** טהור, מבית (=מבפנים) ומחוץ תצפנו", כדי לרמז לנו שאין זה מספיק להיות "מצופה **זהב** טהור רק מבחוץ" (=כאשר אנשים רואים אותך) – אלא עיקר התכלית היא "וצפית אתו **זהב** טהור מבית (=מבפנים)" – גם בהיותך בבית, תעבוד את ה' יתברך, כמו בהיותך בחוץ, בין בני האדם. לכן, העצה היעוצה היא, שיזכור האדם: "(ש)המלך הגדול הקב"ה, אשר מלא כל הארץ כבודו עומד עליו (=על האדם) (תמיד), ורואה (את כל) מעשיו... (ואז תגיע) אליו היראה וההכנעה... מה' יתברך" ("מורה נבוכים" להרמב"ם).

אולם, על-פי דברי שמעון בן שטח, "הוי מרבה לחקור את ה**עדים**" – על האדם לזכור שגם בביתו ישנם "**עדים**", שמעידים על כל מעשיו, כמו שאמרו חז"ל (תענית יא): "שמא יאמר אדם: מי **מעיד** בי? (=מי יעיד עלי, כשאני בתוך ביתי בחדרי חדרים?). (והתשובה היא): אבני ביתו של האדם, וכן קורות ביתו מעידים בו (=עליו), שנאמר (חבקוק ב, יא): 'כי אבן מקיר (הבית) תזעק, וכפיס (=קורה) מעץ יעננה'".

ומעתה יש לומר, שזהו מה שרמז לנו התנא שמעון בן שטח: "הוי מרבה לחקור את ה**עדים**" – תרבה לחקור את ה**עדים**, אבני וקורות ביתך, האם אתה באמת מתנהג כראוי בהיותך בביתך בצנעה, ואז אבני וקורות ביתך לא יוכלו להעיד נגדך **בבית דין** של מעלה, או שמא חלילה יש לעדים אלו מה לומר נגדך **ביום הדין**, כי בביתך בסתר אינך מתנהג כראוי... (ע"פ "אורה של תורה" להרה"ק פינחס פרידמן) "וידם אחרון"

לאחר שנסתלקו נדב ואביהוא, בניו של אהרן הכהן, מן העולם, מתארת לנו התורה את גדולתו של אביהם, אהרן הכהן, בשתי מלים: "וידם אהרן"! דהינו, שקבל את גזר הדין באהבה גמורה, ולא הרהר כלל אחרי הנהגתו של ה' יתברך, וזהו "וידם אהרן". "וידם" – לשון **דומם**, שעשה אהרן עצמו **פדומם**, שאין בו שום כאב או מרמור, וקבל את גזירתו של ה' יתברך באהבה.

בענין זה מסופר, שבשנת תקנ"ז היתה שנת בצורת קשה מאד ליושבי תימן. שכן, היתה זו השנה השביעית ברציפות, שלא ירדו בה גשמים, והיה רעב גדול מאד בכל המחוזות. כשהגיע יום תשעה באב, החליטו ראשי הקהילה לערוך עצרת תפילה וזעקה בבית הקברות, כדי שגם המתים יעמדו בתפילה וזעקה לפני שוכן מרומים. ואכן, באותו היום לקחו כל הקהילה את ספר התורה עמם, ויצאו לבית הקברות.

מיד כשהגיעו פתחו בתפילה וזעקה, כשהשמש יוקדת מעל ראשם, ועפר הארץ לוחט מחום השמש היוקדת. כשראה רבה של תימן, הרה"ג יחיא צאלח זצוק"ל זיע"א, את בני הקהילה מתנפחים בבכי קורע לב, בעודם צמים על חרבן בית המקדש, עמד על רגליו, וקרא: "קהל קדוש, דעו לכם, אהבת ה' היא למעלה מהכל! לבי אומר לי, שסובלים אנו שבע שנים רצופות של בצורת, כיון שאין אנו מקבלים דין שמים באהבה. ויש בינינו אנשים שמתרעמים על ה' יתברך. לכן, אומר אני לכם, אם נחליט בדעתינו בהחלטה נחושה, שאין לנו שום תרעומת וכעס חלילה כנגד שמים, ומקבלים אנו הכל באהבה, ולבנו שלם עם ה' יתברך – אין לי ספק שה' יושיענו ויוריד לנו גשמים". ומיד שאל את הקהל: "מסכימים?" וכלם ענו: "מסכימים בלב שלם". הדברים יצאו מפייהם, ומיד נתקדו השמים בעבים, וגשמי רצון וברכה החלו לרדת!...

שבת שלום לכל בית ישראל! נא לשמור על קדושת הגיליון!